

Intézmény neve: **Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ
Deák Ferenc utcai Óvodai Egysége**

Szabályzat típusa: **Pedagógiai Program**

Intézmény székhelye címe: 5440, Kunszentmárton, Kerületiház út 8.

Intézmény OM-azonosítója: 202204

Intézmény fenntartója: Kunszentmárton Város Önkormányzata

Tartalomjegyzék

Óvodánk adatai	6
TÖRVÉNYI MEGFELELTETÉS	7
Törvények	7
Rendeletek.....	7
ÓVODÁNK TÖRTÉNETE	9
I. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	9
<i>Fő profiljai</i>	10
1. AZ INTÉZMÉNY ARCULATA, SZELLEMISÉGE	10
2. HELYZETELEMZÉS.....	12
A. SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	12
<i>Az óvodapedagógusok szakirányú végzettsége</i>	13
<i>Továbbképzés területén a prioritás</i>	13
<i>Feladatunk</i>	13
B. TÁRGYI FELTÉTELEK.....	14
3. AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE	14
a. Óvodakép	14
b. Gyermekkép	16
Pedagóguskép.....	16
II. AZ ÓVODA NEVELÉSI ALAPELVEI.....	17
Alapelvek.....	17
III. AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA, ÉRTÉKEI	18
1. Küldetésnyilatkozatunk.....	18
2. Nevelési értékeink.....	18
Nevelési értékek Pedagógiai feladat	18
3. Működési értékeink	20
IV. AZ ÓVODA NEVELÉSI CÉLKITŰZÉSEI.....	21
1. Általános célkitűzés.....	22
2. Óvodai nevelésünkből adódó speciális célkitűzés	22
V. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	23
I. Az egészséges életmód alakítása	23
1. Gondozás.....	25
A testápolás, öltözködés, étkezés szokásrendszere.....	26
2. Testi nevelés elősegítése.....	27
Mozgás.....	27
Levegőzés, pihenés és alvás	27
Testápolás, személyi higiéné	28
Öltözködés.....	28
Egészséges táplálkozás	28
3. A gyermekek egészségének védelme, edzése	29
4. Egészséges környezet biztosítása.....	31
5. Környezetvédelmi tapasztalat biztosítása.....	31
A. <i>Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása</i>	31
B. <i>A lelki- egészségre nevelés területei az óvodában</i>	32

a) Befogadás	35
b) Szokás - normarendszer	36
Szokás –normarendszer kialakításának gyakorlata	37
c) Hagyományok, ünnepek, ünnepségek	38
Intézmény és csoport szintű hagyományos ünnepeink.....	39
e) A fejlődés eredménye az óvodás kor végére	41
1. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés	41
A. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés célja.....	42
B. Az óvodapedagógus feladatai	42
C. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés tartalma.....	43
D. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	44
FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSNEK SEGÍTÉSE	45
1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	45
A. Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek	45
B. Beszéd fogyatékos gyermek	45
C. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek	45
D. Fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek fejlesztése	45
Feladatok	46
A. Az enyhe értelmi fogyatékos kisgyermek fejlesztésének feladatai.....	47
B. Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok	47
C. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek	48
D. Fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek fejlesztése	49
2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek.....	50
3. A kiemelten tehetséges gyermek	50
Alapelveink	51
Célunk	51
Feladataink	51
4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	52
VIII. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	54
A. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység célja.....	54
B. Az óvodapedagógus feladatai.....	55
C. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére	56
1. Játék.....	57
a. A játék célja.....	57
b. Az óvodapedagógus feladatai.....	57
c. A játék tartalma.....	58
d. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére	59
2. Mozgás.....	60
a) Mozgás célja	60
b) Az óvodapedagógus feladatai	60
c) A mozgás tartalma	62
3 - 4 éves korban	62

4 - 5 éves korban	63
5 – 7 éves korban	63
d) A fejlődés eredménye az óvodáskor végére	65
3. A külső világ tevékeny megismerése.....	65
A. A külső világ tevékeny megismerésének célja	65
B. Az óvodapedagógus feladatai	66
C. A természeti és társadalmi környezet megismerésének tartalma	67
3 - 4 éves korban	67
5-7 éves korban	69
D. Fejlődés az óvodáskor végére.....	73
A. A külső világ tevékeny megismerése – mennyiségi és formai összefüggések célja.....	74
B. Az óvodapedagógus feladatai	74
C. A fejlesztés tartalma	75
D. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére	75
4. Verselés, Mesélés	76
A. A verselés, mesélés célja	76
B. Az óvodapedagógus feladatai.....	76
C. A verselés, mesélés tartalma	77
D. Fejlődés az óvodáskor végére.....	79
5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	80
A. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc célja	80
B. Az óvodapedagógus feladatai.....	80
C. Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tartalma	80
D. Fejlődés az óvodáskor végére.....	86
6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	87
A. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja	87
B. Az óvodapedagógus feladatai.....	87
C. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tartalma	88
D. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére.....	94
.....	95
7. A MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG.....	95
A. A munka célja.....	96
B. Az óvodapedagógus feladatai.....	96
C. A munkajellegű tevékenység tartalma.....	97
D. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére.....	97
8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	98
A. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	98
Az óvodapedagógus feladatai	98
A tanulás feltétele, formái, típusai, elvei	99
B. A differenciált képességfejlesztés	101
X. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	106
XI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	108
1. Szervezeti és időkeretek.....	108
2. Napirend, heti rend kialakítása	109

2025

XII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	114
1. Óvoda - család kapcsolata	114
A. A szülő, a gyermek a pedagógus együttműködésének célja	114
B. Az óvodapedagógus feladatai	114
C. Kapcsolattartás lehetősége	115
2. óvoda - iskola	118
B. Feladataink	119
C. Az együttműködés tartalma	119
3. Óvoda- Fenntartó	120
4. Óvoda- Közművelődési Intézmények	120
<i>Helytörténeti Múzeum</i>	121
A Városi Könyvtár	122
A Szabó Gyula Művelődési Központ	122
5. Óvoda- Civil Szervezetek	124
Az együttműködés tartalma	124
6. Óvoda - Egyház	124
Az együttműködés tartalma	124
7. A Kárpát medence magyar nyelvű intézményei	125
XIII. MELLÉKLETEK	126
1.1. Felhasznált szakirodalom	127
1.2. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő-fejlesztő munkát segítő eszközök, felszerelések jegyzéke	127
Egészségfejlesztő és környezetvédelmi program	139
1.4. melléklet	146
XIV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS	150

2025

Óvodánk adatai

Neve:	Kunszentmártoni Á.M.K Deák Ferenc utcai Óvodai Egysége
Címe:	5440 Kunszentmárton Deák Ferenc utca 4.
Telefon/fax:	0656/461-070
Fenntartója:	Kunszentmárton Város Önkormányzata
Címe:	5440 Kunszentmárton, Köztársaság tér 1.
Alapító okirat száma:	Ksz/4109-4/2023.
A program megnevezése:	Egészséges életmódra nevelés
Kelte:	2025.08.31.
Módosítások	9. verzió
Az óvoda igazgatója:	Molnár Zsuzsanna
A program benyújtója:	Molnár Zsuzsanna

Érvényes: visszavonásig

2025

TÖRVÉNYI MEGFELELTETÉS

Alaptörvény

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- 2012.évi CXXIV. törvény A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény módosításáról
- 2012. évi XXIX. törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 2011. évi CXXIV törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól

Rendeletek

- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/20012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irány-elve

2025

- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelethe a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
- 185/1999. (XII.13.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII.22.) Korm. rendeletet módosítja

A HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI ALAPJA:

- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
  - 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai
  - Magyarország mindenkori költségvetéséről szóló törvény
  - 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
  - Púétv. LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról

ÓVODÁNK TÖRTÉNETE

Óvodánk, a Kunszentmártoni Városi Óvoda jogutódjaként 2011. szeptember 1-én alakult, amely nem önállóan, hanem a Deák Ferenc utcai Általános Iskola óvodai csoportjaként működött. Az egy csoport 19 fős gyermek létszámmal 2 óvodapedagógussal és 1 fő dajka közreműködésével kezdte meg a tanévet. Az első időszakban kerestük a helyünket az iskola működési rendszerében és ennek megfelelően alakítottuk ki a nevelő-fejlesztő tevékenységeinket. A város központi adottságait kihasználva felvettük a kapcsolatot a közintézményekkel (Múzeum, Könyvtár, Művelődési Központ) és az általuk felkínált programok fejlesztési lehetőségeit beépítettük a mindennapi tevékenységeinkbe.

A 2012/13. tanévben a gyermeklétszám növekedésének köszönhetően újabb csoporttal bővültünk, amely szintén az iskola épületében került kialakításra, a megfelelő személyi feltételek biztosításával. 2013. január 1-től az intézmény struktúrájában változás történt. Az önkormányzati intézmények integrálása után megalakult a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ, amelynek a Helytörténeti Múzeum, a József Attila Könyvtár, a Szabó Gyula Művelődési Központ mellett az óvodánk is az egyik tagintézménye lett. 2013-ban készítettük el Pedagógiai Programunkat, amely az Egészséges életmódra nevelést tartja kiemelt fejlesztési területnek. A tárgyi eszközeink, feltételeink folyamatosan bővülnek, amelyek lehetővé teszik a Pedagógia Programunk színvonalas megvalósítását.

2014. szeptemberétől újabb csoporttal bővültünk, amely a szülői igényeknek megfelelően a Széchenyi lakótelep 3. alatt, a bölcsődei részen lett kialakítva. Szakmai munkánk eredményeként 2016-ban pályázat útján elnyertük a Kincses Kultúróvoda címet, amely meghatározza pedagógiai tevékenységünket is, és amely első sorban a kultúra átadás, a szülőföldhöz való kötődés, a hagyományápolás területén jelenik meg. 2017. szeptembertől a gyermeklétszámnak megfelelően a Deák Ferenc utcai épületben a negyedik csoport működését indítottuk be és még ebben a tanévben, megkezdődött a Széchenyi telephely felújítása is. Óvodánk végleges formája 2019-ben alakult ki, a Széchenyi lakótelepi feladatellátási helyen az ötödik csoportunk is kialakításra került.

I. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Óvodánk önkormányzati fenntartású intézmény, a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ tagintézménye, a Helytörténeti Múzeum, a Szabó Gyula Művelődési Központ, a József Attila Könyvtár intézményeivel együtt.

Az öt csoport 150 gyermek befogadását, ellátását biztosíthatja 2 telephelyen, a szülői igényeknek megfelelően. Az óvodáskorú gyermekek a város egész területéről és a környező településekről (Szelevény, Kungyalu, Cserkeszőlő) érkeznek az óvodánkba. Pedagógiai Programunk az óvodai nevelés alapprogramjának a szemléletét és értékeit tükrözi. Óvodai nevelésünk a családi nevelés kiegészítője, annak szokásaira és értékeire épít.

Fő profiljai

- az egészségre nevelés
- az egészségfejlesztés, a mozgás
- a környezettudatos magatartás megalapozása
- a hagyományokra, a szokásokra épülő érzelmi nevelés
- a szűkebb és tágabb környezetünkhöz való pozitív érzelmi kötődés megalapozása
- a nemzeti értékek megőrzése
- az egyéni képességekhez igazított anyanyelvi-, értelmi nevelés, fejlesztés
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének segítése

A Pedagógiai programunk készítése során figyelembe vettük a fenntartó, a szülői közösség, az iskola elvárásait, igényeit az óvodai neveléssel szemben, és ennek megfelelően határoztuk meg cél és feladatrendszerünket. A gyermekek életkorának és fejlettségének megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel rendelkezünk. Intézményünk felszereltsége, eszköztára biztosítja a változatos tevékenységek megszervezését, a gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztését.

Óvodapedagógusainak szakmai elhivatottsága, az új módszerek iránti fogékonysága, önképzése, továbbképzése, az innovációra való törekvés biztos alapot teremt a Pedagógiai Program megvalósítására.

1. AZ INTÉZMÉNY ARCULATA, SZELLEMISSÉGE

A kunszentmártoni Városi Óvoda két telephelyen működik, a Deák úti óvoda 3 csoportja a város központjában található az általános iskola épületében, a lakótelepi óvoda 2 csoportja a bölcsőde épületében helyezkedik el.

2013. óta saját Pedagógiai Program alapján működünk, amely a gyermekek szükségleteire, a szülői, fenntartói igényekre, a jól képzett óvodapedagógusok szakmai tudására épül.

Az óvoda a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ szakmailag önálló tagintézménye, a Helytörténeti Múzeummal, a Szabó Gyula Művelődési Központtal és a József Attila Könyvtárral együtt. A tagintézményekkel való szoros együttműködő kapcsolat segíti az intézményen kívüli képességfejlesztés, tehetséggondozás megvalósítását, a közös programok,

2025

rendezvények lebonyolítását, jeles napok, ünnepek, tematikus napok feldolgozását, a műveltségtartalmak, a kultúra gazdagítását. A közös intézményvezetés garancia a humánerőforrás-, a tárgyi feltételek, a fenntarthatóság biztosítására.

A gyermekek többsége a város központjában él, kevés lehetőségük adódik a rendszeres mozgásra, a természeti környezettel való találkozásra. Ez teszi szükségessé, hogy kiemelt figyelmet fordítsunk a gyermekek egészséges életmódra való nevelésére, a mozgás megszerettetésére, változatos mozgástevékenységek (úszás, kerékpározás, gyermektánc) biztosítására.

A Körös folyó, a Kiskunsági Nemzeti park közelsége lehetőséget biztosít a sétákra, kirándulásokra, megfigyelésekre, amely elősegíti a gyermekek környezettudatos magatartásának a megalapozását, a környezet – és természetvédelmi szemlélet kialakítását. Ezeknek megfelelően alakítottuk óvodánk környezetét, tárgyi feltételeit, intézményi-, pályázati-, alapítványi támogatással.

2014. óta tehetséggazdagító programokat indítottunk a tehetségígéretes gyermekek fejlesztésére, külső szakemberek bevonásával is.

A tehetségműhelyek közül a „Múzeumbarátműhely” programja egyedi, mivel ötvözi az óvodapedagógia és a múzeumpedagógia elemeit, módszereit. A gyermekek képességfejlesztése, a hagyományok, a szokások, a helytörténeti ismeretek megismerésén keresztül jó gyakorlat keretében történik. Kiemelt feladatunk a program széles körű bemutatása a környező települések óvodái, múzeumai számára.

A további tehetségműhelyeink, az Ovi – Foci „mozgásfejlesztő tehetségműhely”, a „Gyermektánc műhely”, a „Könyvtárbarát műhely” és a szülői igényként jelentkezett idegen nyelvtanítás, melyek óvodapedagógusok és külső szakemberek szaktanácsadásával, közreműködésével működnek, szintén nagy szerepet töltenek be az 5-6 éves korosztály nevelésében, fejlesztésében.

Célunk a tehetséggondozás, képesség-, illetve az intellektuális fejlesztés megvalósítása. Törekvéseinket a szülői munkaközösség, az Együtt a Gyermekekért Alapítvány Kuratóriuma támogatja.

2. HELYZETELEMZÉS

A. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott Pedagógiai Program alapján valósulhat meg, és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Óvodánk dolgozóinak létszáma:	20 fő
Igazgató:	1 fő
Óvodapedagógus:	10 fő
Gyógypedagógus	1 fő
Dajka:	5 fő
Pedagógiai asszisztens:	2 fő
Óvodatitkár	1 fő

Jellemzőjük

Az intézmény valamennyi dolgozója gyermekszerető, empátikus. Óvodapedagógusaink főiskolai és az egészségnevelő tevékenység ellátásához szükséges végzettséggel, a nevelőmunkát segítő szakképesítéssel rendelkeznek. Belső beállítottságuk garantálja, hogy a programunkban megfogalmazott célok, értékek a nevelés során minőségi megvalósításra kerüljenek.

Az óvodapedagógusok szakirányú végzettsége

Tanítói képesítés	2 fő
Logopédus , gyógypedagógus	1 fő
Számítógép felhasználói	5 fő
ECDL (4modul)	2 fő
Közüktatás vezetői	1 fő
Óvodavezetői szakvizsga	1 fő
Hitoktató	2 fő

2025

Gyermekjóra oktató	1 fő
Ifjúság segítő	1 fő
Német középfokú nyelvvizsga	1 fő
Báb szakkör vezető	1 fő

A tehetséggazdagító programok megvalósítása az óvodapedagógusok mellett külső szakemberek bevonásával történik (múzeumpedagógus, könyvtáros, néptánc oktató, futballedző, német nyelvtanár.

Továbbképzés területén a prioritás

Az egészségnevelő tevékenység, mozgástevékenység, környezetünk védelme, fenntarthatóság, tehetséggondozás és az egyéni szakmai fejlődéshez kapcsolódó továbbképzések támogatása.

Célunk

A hospitálásra épülő együttműködés gyakorlatának kialakítása.

Feladatunk

- Egymás munkájának minél teljesebb körű megismerése
- Egymástól való tanulás megvalósítása
- Együttműködés fejlesztése
- Képzéseken való részvétel, új módszerek elsajátítása (egyéni, mikrocsoportos, differenciált fejlesztés, kooperatív technikák alkalmazása, multikulturális tartalmak közvetítése)
- Új dolgozó beilleszkedését segítő gyakornoki rendszer működtetése
- Nevelési értekezlet
- Rendszeres bemutató foglalkozások szervezése, a nevelőmunka kiemelt területeinek és gyengeségeinek megoldására, „Jó gyakorlatok bemutatására, majd azok közös értékelése
- Esetmegbeszéléseken való részvétel
- Szakmai munkaközösség működtetése
- A nevelési tervek egyeztetése, ismertetése a dajkákkal
- Munkatársi megbeszélések

B. TÁRGYI FELTÉTELEK

Intézményünk megalakulása óta egyik kiemelt feladatunknak tekintjük a tárgyi feltételrendszer folyamatos fejlesztését. A gyermekek nevelését intézményünkben esztétikus, tiszta tárgyi környezet szolgálja.

Az óvoda működéséhez szükséges alap tárgyi eszköz feltételekkel rendelkezünk, melyeket folyamatosan bővítünk, a korszerű eszköztárnak megfelelően.

Folyamatosan gazdagítjuk eszközkészletünket. Minden anyagi, vagy támogatási lehetőséget megragadunk: pályázati lehetőségek, alapítványi és természetbeni támogatások, egyéb civil és magánszemélyek adományai.

Pedagógiai programunk megvalósulását biztosító tárgyi feltételrendszer biztosítása meghatározó szempont az eszközfejlesztésben. Mozgásfejlesztést szolgáló eszközök (mozgáskotta készlet, mászó készlet, különböző fajtájú és méretű labdák), báb, hagyományos játékeszközök, vizuális eszközök, anyanyelvi fejlesztő-, zenei képességfejlesztő eszközök, drámajáték eszközei.

Oktatás informatikai eszközeink is bővültek: projektor, lap-top, digitális fényképezőgép, multifunkcionális nyomtatók tekintetében.

XI. melléklet 1.2. Az óvoda helyi nevelési programjának végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.

3. AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE

a. Óvodakép

A mi óvodánk felújított, a város központjában és a lakótelepen helyezkedik el. 2 telephely alkotja, amelyek jól felszereltek és folyamatosan bővülnek a gyermeklétszámnak megfelelően. Az intézményben dolgozók munkájukra igényesek: az óvodapedagógusok, dajkák, asszisztensek gyermekszeretők, befogadunk minden kisgyermeket, melyre az alapító okiratunk lehetőséget biztosít.

Óvodánk, a Köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek 2,5 évétől az iskolába lépéséig biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének optimális feltételeit.

Funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció. Közvetlenül segítjük az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését.

2025

Tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk támogatja az egészséges életmód megalapozását, a környezettudatos magatartás kialakítását, a hagyományok, a nemzeti értékek megőrzését és az életvezetési készségek fejlesztését.

- Biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, keressük az együttműködés lehetőségeit a Közgűjteményi, Közművelődési és Művészeti intézményekkel, civil szervezetekkel.
- Az intézményünkbe beíratott gyermekek számára megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.
- Pedagógiai tevékenységünkkel elősegítjük a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését.
- Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a munkatársak személyes példájával segíti a környezettudatos magatartás megalapozását.
- Közvetlenül segítjük az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, az életkori és az egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmódra nevelésre, mozgásfejlesztésre, a lelki egészség megteremtésére, a gyermeki szükségletek kielégítésére, az egészség megőrzésére.
- nevelő munkánk Jellemzője: a hagyományokra, szokásokra épülő érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, a családhoz, szülőföldhöz való kötődés megalapozása, a nemzeti értékeink megismerésével, megőrzésével.
- Óvodai nevelésünkben alkalmazott, összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermekek személyiségéhez igazított egyenlő hozzáférés lehetőségét biztosítják.
- Támogatjuk a nemzetiséghez, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelését, befogadását.
- Biztosítjuk a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést, fejlesztést.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált egyéni fejlesztésére, a felzárkóztatására, a tehetségígéretes gyermekek érdeklődésére épülő képességfejlesztésre.
- Támogatjuk az életvezetési készségek fejlesztését, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.
- Az életvezetési készségeken alapuló nevelésünk hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez amely szükségesek az egészséges életmód kialakításához

b. Gyermekkép

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül a befogadás az esélyteremtés az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében fontos feladatunknak tekintjük:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését, ezért fejlesztési stratégiánk kimunkálásában minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést,
- Ebből következően gyermekközpontú óvodánkban, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az iskola-óvoda átmenet megkönnyítésére törekszünk, biztosítva a szabad játék kitüntetett szerepét

Pedagóguskép

Nevelőtestületünk óvodapedagógusai jól képzettek, törekednek szakmai tudásuk folyamatos fejlesztésére, a társadalmi kihívásoknak való megfelelésre, új módszerek, pedagógiai eljárások alkalmazására a mindennapi tevékenységeikben. A gyermekek nevelése, fejlesztése az életkori és egyéni sajátosságaik figyelembevételével történik, felhasználva a településünk, intézményünk adottságait, az ezekből adódó lehetőségeket (a közművelődési intézményekkel való integráció).

- Óvodapedagógusaink törekednek az egységes nevelési szemlélet kialakítására, a Pedagógiai Program, a dokumentumaink együttes értelmezésére, alkalmazására, a tudatos, tervszerű nevelőmunka megvalósítására, amelyeket elősegítik az intézményen belüli továbbképzések, munkatársi értekezletek, munkaközösségi foglalkozások, tematikus és projekt tervek, folyamatszabályozások.
- A nevelőmunkánk alapját képezik a változatos óvodai és intézményen kívüli tevékenységek, amelyek színvonalas megszervezésére a nevelőtestületünk minden tagja törekszik, és amelyek elősegítik a gyermekek személyiségének a kibontakoztatását, képességeiknek a fejlesztését, a tehetségígéretes gyermekek felismerését, az esélyegyenlőség megteremtését, a lemaradásból adódó hátrányok kompenzálását.
- Óvodapedagógusaink kiemelt feladatai között szerepel a közösségfejlesztés, a csoporton, az óvodán belüli és intézményen kívüli kapcsolatok kiépítése, a partnerekkel, a családokkal, a tagintézményeinkkel való együttműködés kialakítása, amelyek a színvonalas programok, rendezvények, szülői fórumok a közéleti szerepvállalás segítségével valósulnak meg, és amelyek elősegítik az óvodánk társadalmi elismertségét.

2025

- Az óvodapedagógusok a megfigyelések, a gyermekek képességeinek a mérésével ellenőrzik a folyamatainkat, az ebből adódó értékelések, az önreflexió segítségével határozzák meg az elkövetkező feladatokat, amelyek elősegítik a gyermekek fejlődését, a tudatos nevelőmunka színvonalas megvalósítását.

II. AZ ÓVODA NEVELÉSI ALAPELVEI

Alapelvek

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés kiegészíti azt, miközben érvényesíti a családokkal való együttműködést.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és védelem övezi.
- Megvalósul az érzelmi biztonság, otthonos, derűs, szeretetteljes légkör feltétele és mindenkor, minden helyzetben a gyermek érdekeinek a figyelembevétel, és szükségleteinek kielégítése.
- Az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazítjuk a pedagógiai intézkedéseket, a műveltségtartalmak közvetítését, a gyermekek személyiségfejlesztését és egyéni képességeinek kibontakoztatását
- A gyermekek folyamatos értékelése során érvényesülnek a pozitív eredmény érdekében a jutalmazás elvei és formái.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek sajátos nevelési igénye kapcsán megvalósul a tolerancia, a differenciált képességfejlesztés.

III. AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA, ÉRTÉKEI

1. Küldetésnyilatkozatunk

- A legfontosabbnak tartjuk, hogy gyermekek otthonos, szeretetteljes, nyugodt, derűs és biztonságot adó környezetben nevelődjenek.

2025

- Fő törekvésünk, hogy a társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják a másságot.
- Nevelőmunkánkban megteremtjük a felszabadult mozgás sokoldalú élményét, ezáltal hozzásegítjük gyermekeiket ahhoz, hogy a környező világból minél több élményhez, tapasztalathoz jussanak.
- Nagy hangsúlyt fordítunk a játék élményszerű és örömkeltő feltételeinek a megteremtésére, hiszen általa ismerkednek meg a való világ csodáival, amely egyben tükrösképe mindazoknak a tapasztalatoknak, amelyet a gyermek átélt s a játék nyelvén megfogalmazott.
- A személyiségfejlesztés során tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni különbségeit, figyelembe vesszük életkorukhoz igazodó szükségleteiket, hogy megterhelés nélkül készíthessük fel őket az iskolai életmódra.
- Céljaink eléréséhez szükségünk van a partnereink támogatására, hiszen csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani gyermekeiket, hogy biztosan eligazodjanak a világ valóságában.

Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

2. Nevelési értékeink

Nevelési értékek	Pedagógiai feladat
A mozgás prioritása	A játékos mozgás, torna által a mozgásigény kielégítése, felkeltése, a mozgáskultúra fejlesztése, az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása, mozgásra készítető biztonságos környezet kialakítása. Testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét a koordinációs készségek, és a térérzékelés tudatos fejlesztése. Az úszásoktatás feltételének a megteremtése, a vízhez szoktatás megvalósítása 5-6-7 éves kortól.
Az egészséges kialakítása és fenntartásának az feladatok megvalósítás.	A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése. Az egészséges életmód, betegségmegelőzés, valamint az életmód biztonságos környezet szokásainak alakítása. A gyermek komfortérzetének biztosítása és a testi fejlődés elősegítése. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő rugalmas napirend biztosítása.
A játék elsődlegessége	~~A szabadjáték elfogadása: az egyes gyerekek játékfejlődése, az egyéniségben rejlő lehetőségek támogatása, a társas együttműködésben rejlő lehetőségek támogatása.~~ Derűs, nyugodt légkör biztosítása.

2025

A játék sokoldalú fejlesztő hatásának kibontakozásához változatos eszköztár biztosítása

Az interperszonális (személyközi) kapcsolatok új formáinak alakítása.

Az énkép – önismeret – önértékelés fejlesztése.

Értékek, normák kialakítása.

Az erkölcsi nevelés alakítása, a jó és rossz felismerése, az

Az érzelmi az erkölcsi őszinteség az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a és az **értékorientált** gyengébb védelme, segítése saját élethelyzetbe való

közösségi nevelés megtapasztalása, a dolgozók modell értékű bánásmódja során **fejlesztése** Az értékorientált közösségi nevelés az egymásra figyelés, az

együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete.

A hagyományokra, szokásokra, helytörténeti ismeretekre épülő közösségi nevelés, fejlesztés. Az egymáshoz, a lakóhelyünkhöz, a szülőföldünkhöz való pozitív érzelmi viszonyulás kialakítása.

Az egyéni fejlődési ütem nyomon követése a képesség fejlesztéshez kidolgozott szempontok alapján. **Az egyéni**

Minden pedagógustól és nem pedagógus kollégától elvárás a **különbségek** másság elfogadása, a tolerancia, és a segítőkészség.

tiszteletben tartása Fejlődési lapok vezetése – 2 szülői értekezlet, 2 fogadó óra. Tervezőmunkánál a gyermek fejlettségének figyelembevétele, a PDCA logika alkalmazása.

3. Működési értékeink

Működési értékek	Működési feladat

Minőség iránti elkötelezettség	A PP minőségi megvalósítása (a mozgás, a testséma, a percepció és a verbális fejlesztés). Helyi nevelési célok elfogadása, azokkal való azonosulás. Egyénre szabott, tudatos, célzott fejlesztés. Gyermekcentrikus pedagógiai szemlélet, a gyermekek szeretete, tisztelete. Empátiás, nyugodt, biztonságot nyújtó légkör. A tevékenykedés, élményszerzés lehetőségeinek a változatossága. Szakmai elhivatottság. A másság elfogadása, az értékeknek tudatos közvetítése a gyermekek felé. Értékorientáltság, pozitív beállítottság, hagyományok tisztelete, ápolása, megőrzése.
Együttműködési készség	A kommunikáció eszközrendszerének széleskörű alkalmazása (kommunikációs készségek, véleményalkotás, vitakészség fejlesztése). A döntések és a változások menedzselése, csoportmunka (team munka) a közös célok megvalósításához. A dolgozókkal és partnerekkel való jó kapcsolat kialakítása. Társadalmi részvétel biztosítása: csoporthoz tartozás, szociális érzékenység, szolidaritás, feladatvállalás, önkéntesség, civil kezdeményezőképeség.

IV. AZ ÓVODA NEVELÉSI CÉLKITÚZÉSEI

1. Általános célkitűzés

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló része, a gyermek óvodába lépésétől az iskolába lépésig, legfeljebb hétéves korig, ill. az iskolai érettség eléréséig:

- a) az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul; az egyenlő hozzáférés biztosításával
- b) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- c) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik

Az óvodai nevelésünk célja:

A gyermekek egészséges, sokoldalú személyiségfejlesztése, a környezettudatos szemléletük megalapozása, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi képességeiknek a kialakítása, az eltérő fejlődési ütemük és az érési jellemzőiknek a figyelembevételével.

2. Óvodai nevelésünkből adódó speciális célkitűzés

- az egészség, mint érték hangsúlyozása
- az egészségmegőrző tevékenységek fontossága
- a mozgás elsődleges szerepe az egészségmegőrzésben
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket megillető jogok biztosítása, és sajátosságokból adódó különbségek csökkentése
- a tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességeinek fejlesztése
- a hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén, az esélyegyenlőség biztosítása, az indulási hátrányok csökkentése az iskolába való átmenet zökkenő mentesebbé tétele
- az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése, a tanulási képességeket meghatározó funkciók szem előtt tartása

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata - az Alapprogramban deklarált - testi és lelki szükségletek kielégítése, ezen belül:

1. Az egészséges életmód alakítása
2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása
3. Az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

I. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekeink testi fejlődésének elősegítése kiemelt jelentőségű számunkra.

Az egészségnevelés céljai

- **Elősegíteni** a gyermek felelősségvállalását.
- **Biztatni** a gyermeket az egészséges életmódra.
- **Lehetőségeket** adni, hogy a gyermek bizonyíthassa fizikai, lelki, szociális erejét.
- **Elősegíteni** az önismeretet és az önbecsülést.
- **Fejleszteni** a döntési képességet, a szellemi, etikai, erkölcsi értékeiket.
- **Alakítani** a társadalom iránti felelősséget.

Testi fejlődéssel kapcsolatos egészségnevelési feladatok

- Mozgástevékenység-mozgásigény alakítása – rendszeres testmozgásra nevelés; mozgás-és a játékkal való kapcsolata.
- A higiénés magatartásra nevelés – személyi higiéné feltételeinek biztosítása.
- A környezet-higiéné, tárgyi feltételek; az óvoda higiénés körülményei; óvoda udvara.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés – az óvodai menza táplálkozási minősége; a gyerekek táplálkozási szokásai; az étkezés egészséges, kulturált körülményei.
- Önismeret alakítása, az önértékelés képességének fejlesztése.

Az óvoda egészségnevelési programját – a szülővel való bánásmódot, a táplálkozási ajánlásokat, az otthoni életmódra vonatkozó tanácsokat – az óvodás gyermekek családjának az egészségi esélyeihez kell igazítanunk. Az egészségi szükségleteket és lehetőségeket, a nevelési tanácsokat alapos

2025

körültekintéssel kell végezzük, megtalálva a legjobb lehetőséget arra, hogy a szülőket képessé tegyük az egészséges életmód követésére.

Az óvodai pedagógiai program általános nevelési feltételi közé az alábbi **egészségfejlesztő tevékenységek sorolhatók:**

- **testi egészség** (gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés),
- **lelki egészség** (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása),
- **a szociális kapcsolatok harmóniája** (közösségi élet, egymás megsegítése),
- **az egészségvédő képesség fejlesztése,**
- **a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak alakítása,**
- **az óvodapedagógusok és a nem pedagógus dolgozók viselkedésének szabályozása,**
- **a szülők otthoni egészségvédő feladatai** (higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer),
- **az iskola-egészségügyi szolgálattal való együttműködés.**
- **a művészetek eszközeinek a felhasználása** az egészséges életmódra nevelés feladatainak a megvalósításában

A. Az egészséges életmód alakításának célja

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges életvitelhez szükséges jártasságok, készségek, testi, lelki képességeik kialakítása.

B. Az óvodapedagógus feladatai

- a gyermekek gondozása, a testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének elősegítése;
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A gyermekek fejlődéséhez, és fejlesztéséhez szükséges

- egészséges, nyugodt, biztonságos balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, környezet megóvására irányuló szokások alakítása
- a tevékenységek gyakorlásához, elegendő idő, megfelelő légkör, rugalmas napirend kialakítása
- a szokás- és normarendszer közös kialakítása, összehangolt munka, valamennyi csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka között
- a saját személyükkel kapcsolatos gondozási, testi, szükségleteik kielégítéséhez készségek, képességek fejlesztése ezzel az iskolai beilleszkedés közvetett segítése
- a gyermek önállósági törekvéseinek segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése
- a mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, fejlesztése (különös tekintettel sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek esetében) egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, szükség esetén megfelelő szakember bevonása
- az óvodai programok segítségével a szülők bevonása egészségmegőrző, betegségmegelőző tevékenységekbe

C. Az egészséges életmód alakításának tartalma**1. Gondozás**

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfort érzetének biztosítása, a gyermeki szükségletek kielégítése. A gyermeket engedjük szabadon mozogni, szükség szerint WC-re menni, vizet inni, tisztálkodni a nap bármely szakaszában. A gondozási tevékenységek kiemelt jelentőségűek a gyermekekkel történő kapcsolatépítés, önállóságuk fejlődésének elősegítése céljából. Fontosnak tartjuk az óvónő és gyermek, a dajka - gyermek közötti bensőséges, meghitt, megértő viszonyt, a természetes testközelség meglétét, az óvoda dolgozóinak modell értékű kommunikációját, bánásmódját. Ennek kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az óvodát kezdő gyermekek tekintetében, a befogadás időszakában, a minél nyugodtabb, kiegyensúlyozottabb szokáskialakítás érdekében. Az önkiszolgáló feladatok elvégzése a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítják a gyermekek énképét, segítik önállóvá válásukat. A tevékenységben a felnőtt - óvónő, dajka, szülő- a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodva ad segítséget, és tanítja, gyakoroltatja a napi élethez szükséges szokásokat, melyek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhatnak.

A napi életritmus megtervezésénél a gondozásra is elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg. Így nyílik lehetőség a gondozási teendők kultúrtartalmának közvetítésére is. (Pl.: igényükké váljanak a testi és egészségügyi szokások, a tiszta, esztétikus, rendezett megjelenés és környezet, kulturált étkezés).

2025

Az iskolakezdéshez elengedhetetlen, hogy saját személyükkel kapcsolatos gondozási, testi, szükségleteik kielégítéséhez készségek, képességek kialakuljanak, mindezeket a feladatokat önállóan végezzék.

A testápolás, öltözködés, étkezés szokásrendszere

Az önálló testápolás, öltözködés, étkezés, szervezettségét az óvodába lépés első pillanatától igyekszünk biztosítani, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével

Óvodás kor eleje /3 - 4 éves korban/

Segítséggel, egyéni eltéréseknek megfelelően végezzék a maguk körül adódó testápolási, öltözködési étkezési önkiszolgáló teendőket. A segítségadás: folyamatos közös tevékenységet, szóbeli magyarázatot jelent.

Óvodás kor közepe /4 - 5 éves korban/

Kis segítséggel - egyéni eltéréseknek megfelelően - végezzék maguk körül adódó testápolási, öltözködési étkezési önkiszolgáló teendőket.

A kis segítségadás: A tevékenység szóbeli magyarázattal történő bemutatását, az önállóság egyre erőteljesebb ösztönzését jelenti.

A szokás- normarendszer az önállósági foknak megfelelően új kultúrtartalmakkal bővül (pl. megbízatás)

Óvodás kor vége /5 – 7 éves korban/

Önállóan végezzék (személyük körüli) a tisztálkodási, öltözködési, étkezési teendőket, szükség szerinti segítségadással.

A szükség szerinti segítségadás: Folyamatos figyelemmel kísérést, elakadás esetén azonnali segítséget jelent.

A szokás- normarendszer kiteljesedik, az önállóság mértékének megfelelően bővül.

2. Testi nevelés elősegítése

A testi nevelés magába foglalja:

- a gyermek természetes mozgásigényének, a gyermek testi szükségleteinek (levegőzés, pihenés, testápolás, egészséges táplálkozás) kielégítését, valamint
- a gyermek egészségének, testi épségének védelmét, edzését, óvását, megőrzését

Mozgás

A gyermek természetes mozgásigény sokféle szabad és célirányos mozgástevékenységgel elégítjük ki. Ideális, jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetünkben a mozgásfejlesztés spontán és tervszerű formái mindennapos tevékenység. A különböző mozgásformák sokszori gyakorlásával, a mozgásokhoz kapcsolódó szabályok megtanulásával egyre biztonságosabban használják a szereket, eszközöket, egyre jobban eligazodnak a térben, ezáltal a baleseteket is megelőzhetjük. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, mintát adva ezzel a szülőknek is. Évente többször (családi nap, egészségvédelmi hét, gyermeknap,) a szülőkkel közösen mozgásos programot szervezünk. A mozgásfejlesztő szerek biztonságos, és elérhető helyen vannak, hogy szükségletüknek megfelelően bármikor hozzájuthassanak.

Úszás: Az úszás, mint speciális mozgásforma jelenik meg a mozgásfejlesztés területén. A közelben lévő Cserkeszőlői Gyógyfürdőben játékos vízhez szoktatási programot szervezünk a nyári időszakban.

Ovi – Foci: Óvodánk részt vesz az OTP Bozsik programban, melynek mozgáselemeit beépítjük a mindennapos testnevelés foglalkozásaiba.

Labdajátékok: 5-6 éves gyermekek részére labdajátékok előkészítését szervezük, figyelembe véve a tehetségígéretes gyermekek készségeit.

Levegőzés, pihenés és alvás

A levegő: Az egészséges életmód fontos eleme. Az évszakoktól és az időjárástól függően a lehető legtöbb időt kell a gyermeknek a szabadban töltenie.

A gyermek természetes joga a csendhez, a pihenéshez való jog, ezért különösen ügyelünk a nyugalom feltételeinek megteremtésére.

Pihenés és alvás feltételei

- tiszta levegő, kényelmes fekvőhely
- nyugodt légkör,
- az altatás hangulatához illő mese, altatódal.

Testápolás, személyi higiéné

2025

A gyermek tisztaságigényének kialakítását biztosítja. Különös gonddal kell védenünk a gyermekek érzékszerveit. A bőrápolás, fogmosás, hajápolás, az orr tisztántartása és a WC használatával kapcsolatos tevékenységekben a gyermekek fokozott önállósággal vesznek részt. Törekedünk a család és óvoda gondozási szokásainak összehangolására, a családok szokásainak befolyásolására. A védőnővel kötött együttműködés keretében rendszeres tisztasági szűrővizsgálat történik, a szülők rendszeresen tájékoztatást kapnak a higiénés gondok megoldásáról.

Öltözködés

Az öltözködésnél, fontos a sorrend megismertetése, valamint az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek felismerése, egymáshoz igazítása. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket rétegesen öltöztessék, a biztonságos, kényelmes cipő használatát mozgásos tevékenység közben elvárjuk.

Egészséges táplálkozás

A gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetés keretében az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani, ennek megfelelően nem támogatjuk az egészségre ártalmas élelmiszerek különös tekintettel a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztását. Az ételallergiában szenvedő gyermekek orvosi utasításoknak megfelelő egyéni étrendben részesülhetnek. Ennek érdekében rendszeresen egyeztetünk a szolgáltatóval.

A kulturált étkezés elengedhetetlen feltétele az esztétikus eszközrendszer, valamint a tervszerűen átgondolt, kidolgozott szokás- normarendszer, az óvoda dolgozóinak modell értékű jelenléte. Az étkezések önkiszolgálásra épülnek, az önállóság fejlődésére, a biztonságos eszközfogásra gyakorol kedvező hatást. 6-7 éves korban az ebédnél a - közösségért - végzett naposi munka örömeinek átélésére nyílik mód. A tápanyagszükséglet pótlását szolgálja a szülők által támogatott zöldség és gyümölcsnap. A gyermeket - táplálkozási szokásait tiszteletben tartva - ösztönözzük, de nem kényszerítjük az eddig ismeretlen ételek elfogadására, és az étrend megismertetésével közvetve segítjük a családok korszerűbb táplálkozásának kialakítását.

Az egészséges étkezési szokások fejlesztésére külön programokat szervezünk. Az egészségvédelmi hét programjai, vagy „étel projektek”, teremtenek játékos alkalmat arra, hogy - a szülőkkel közösen - a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (például salátakészítés, tízórai összeállítás).

A művelődési anyagban szerepelnek az egészséges ételeket népszerűsítő foglalkozások.

A gyerekek figyelemmel kísérik a piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel,

2025

mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve tesszük még vonzóbbá a gyermekek részére, ezzel is erősítve az egészséges táplálkozást.

3. A gyermekek egészségének védelme, edzése

A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megvalósításával segítjük elő a gyermek egészségének megóvását. Ezen túlmenően nagy figyelmet fordítunk a higiénés szabályok betartására (környezet tisztántartása, portalanítása, szükség szerinti fertőtlenítése, időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, a napi tevékenység minél nagyobb részének szabad levegőn való megszervezése, folyamatos levegőcsere, a helyiségekben minél több zöldnövény elhelyezése, megfelelő páratartalom biztosítása, nyugtató hatású színharmónia stb.).

Programunkban az egészségnevelés terén is a prevencióra fektetjük a fő hangsúlyt, azaz a betegségek megelőzésére.

A balesetek, megelőzését szolgálja az alábbi - minden nevelési év kezdetén biztosított - feltételrendszer:

- a balesetvédelmi oktatás a gyermekek részére (a gyermekek testi épségének védelme érdekében minden év szeptember 31-ig elkészítjük a balesetvédelmi jegyzőkönyvet, amelyben a gyermekekkel ismertetjük a baleset elkerülése érdekében kötelezően betartandó szabályokat)
- az udvar játékeinak átvizsgálása balesetvédelmi szempontból
- az óvodapedagógusok részére balesetvédelmi és munkavédelmi oktatás
- a gyermek által használt eszközök biztonságos elhelyezése

Az óvodába lépéskor az anamnézis lapon, nyomon követhető a gyermek különös betegsége, illetve erre való hajlama, amely alapján az egyéni bánásmódot előre tervezhetjük.

Éves rendszerességgel kerül sor a védőnői, orvosi szűrésekre, vizsgálatokra (mindenre kiterjedően: státusz vizsgálat).

Az ételallergiás és a diabéteszes gyermekek ellátása az óvodában:

A jelenleg érvényben lévő rendelkezéseket és szabályozásokat figyelembe véve kiemelt figyelmet fordítunk az ételallergiában és a cukorbetegségben szenvedő gyermekek napközbeni ellátására, az egészségük megóvásához szükséges megfelelő étrend biztosítására. A szakorvos által felállított diagnózis alapján a közétkeztetésben résztvevő főzőkonyha az érintett gyermekek állapotának megfelelő speciális étkeztetést biztosít, amelyet számukra névvel ellátott ételhordókban szállít ki az óvodába. Az ételek tárolása külön hűtőszekrényben történik, amelyet fogyasztás előtt a dajka az előírásoknak megfelelően melegít illetve tálal.

A cukorbetegség intézményi szinten való kezelését támogatja, hogy óvodánkból több óvodapedagógus vett részt a diabéteszes gyermekek ellátását segítő továbbképzésen. A speciális étrend biztosítása mellett fontos a rendszeres mozgás, a vércukorszint folyamatos ellenőrzése, ha szükséges az inzulin beadása a szülő jelenlétének a biztosításával, folyamatos

2025

folyadékpótlás, érzékenyítő programok szervezése a csoportoknak, a betegség elfogadása érdekében.

3.1. Szabad levegőn való tartózkodás

A gyermekek tevékenységének folyamatos figyelemmel, kísérésével elsőrendű feladatunk a gyermek testi épségének védelme és a baleset megelőzés, amely magában foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak ellenőrzését és karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. Fontos továbbá, hogy önmaguk és társaik testi épségének megóvására is neveljük a gyermekeket (konfliktuskezelés, tolerancia).

A levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Figyelmet fordítunk minden évszakban a szabadlevegőn való tartózkodásra, a vizes edzésre és a nap káros hatásainak kiküszöbölésére (napernyők, árnyas helyek).

A fentiek, megvalósítása hozzájárul a derűs, érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtéséhez, így kialakulhat az igény a későbbi egészséges életvitelre.

4. Egészséges környezet biztosítása

Helyi sajátosságainkat, lehetőségeinket figyelembe véve a környezet alakítását, szépítését tudatosan megtervezve (környezetvédelmi napok) igyekszünk olyan optimális tárgyi környezetet, színharmóniát kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását, a környezettudatos magatartás megalapozását.

Az udvar esztétikai szépségét adja

- a virágoskert,
- bokrok, fák, cserjék, és
- a zöld pázsit.

A zöldövezetbe illő természetes anyagból készült kombinált famászókáink a különböző típusú mozgáselemek kipróbálásához, gyakorlásához nyújtanak lehetőséget.

5. Környezetvédelmi tapasztalat biztosítása

Az élethez szükséges elemek – föld, víz, levegő – megfigyeltetése, megismerése szellőztetés, séta, kirándulás, kísérletek alkalmával (jó és rossz, tiszta-szennyezett levegő). Rendszeresen részt veszünk szelektív hulladékgyűjtésben, a hulladékok újrahasznosítását Környezetvédelmi napok, szülőkkkel közös tevékenységek programjává tettük.

A. Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermeknek, környezetéhez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai az óvodában

- a társas beilleszkedés (integráció) megvalósítása,
- a norma és szokásrendszer (adaptáció) elsajátítása és a tevékenységek gyakorlása

A lelki- egészségre nevelés területei az óvodában

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermeknek, környezetéhez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai az óvodában

- a norma és szokásrendszer (adaptáció) elsajátítása és a tevékenységek gyakorlása
- a társas beilleszkedés (integráció) megvalósítása

B. A lelki- egészségre nevelés területei az óvodában

- az egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása
- a hibás viselkedési módok kezelése
- a stressz hatások kompenzálása
- a gyermekektől érkező segítségkérések, az ún. „segélykiáltások” megértése és megoldása.

2025

- szükség esetén esetmegbeszélés kezdeményezése, óvodapszichológus segítségnek kérése

A feladatok komplex módon kapcsolódnak valamennyi feladathoz, átszövik az óvodai tevékenységeket. Jól szolgálják a feladat megvalósítását, a differenciálásra is alkalmas relaxáció és drámajáték.

C. Leiki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása

- A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően felszólítás nélkül, önállóan végzik a testápolási teendőket.
- Ismerik a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően használják, tisztán tartják.
- Zsebkendőjüket köhögéskor, tüsszentéskor önállóan használják.
- Készségszinten használják az evőeszközöket (kanalat, kést, villát).
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- A kulturált étkezés alapvető szokásait ismerik (asztalnál ülve, halkán, csukott szájjal étkeznek)
- Önállóan öltöznek, ruháikat ki – begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruháikat védik a szennyeződéstől, a gyűrődéstől, és a megfelelő helyre, teszik (zsákba illetve székre /pihenéskor/)
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára
- Képesek beilleszkedni, alkalmazkodni, magatartásukban a normakövetés megjelenik
  - Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.
- A teljes körű egészségfejlesztés kialakítása, a prevenció programok hatására a gyermekek egészségi állapota kedvezően alakul

d. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek nyitottak az őket körülvevő világra, a megfelelő testi, lelki, mentális fejlettségüknek köszönhetően képesek környezetükhöz alkalmazkodni.
- Az együttéléshez szükséges alapvető norma és szokásrendszert ismerik, képesek az együttműködésre, a társas kapcsolatok kiépítésére, a különbözőségek elfogadására, azok tolerálására. A magatartásukban nyomon követhetőek az udvarias viselkedési megnyilvánulások.
- Egyre inkább önállóak az önkiszolgáló tevékenységekben, segítség nélkül öltöznek, kulturáltan étkeznek, az eszközöket rendeltetésszerűen használják, képesek szükségleteik késleltetésére.
- A környezettudatosság megjelenik a mindennapi tevékenységekben, képesek a környezetük tisztántartására.

II. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés fejlesztése.

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy
  - gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék
  - az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
  - az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
  - az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely **a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek**, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és **családhoz** való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés célja

Kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, derűs, szeretetteljes, befogadó légkörben a gyermekek társas szükségleteinek alakítása családi nevelést kiegészítve.

- az erkölcsi, esztétikai, intellektuális érzelmek fejlesztése,
- a közösséghez, és az egyéni sajátosságok elfogadásához való pozitív viszony kialakítása

B. Az óvodapedagógus feladatai

- Az újonnan érkező gyermek közösségbe történő befogadásának segítése
- A befogadástól az óvodáskor végéig barátságos, családi környezet biztosítása, a gyermekek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése,
- A gyermek fejlettségéhez alkalmazkodó szokás – normarendszer kialakítása.
- A közösségi nevelés az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, tisztelete.
- Társas kapcsolatok alakulásának segítése, a közösségi érzés elmélyítése a gyermekgyermek, gyermek–óvodapedagógus, gyermek–dajka viszonylatában, melyet pozitív attitűd jellemez.
- A gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése, az én-tudat alakulásának elősegítése, az egészséges életvitelhez, a társadalmi élet mindennapjaihoz szükséges jártasságok, készségek alakítása.
- A nevelésünk hagyományrendszerébe beépülő, ismétlődő, közös, örömteli tevékenységek szervezésével a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet érzelmi megalapozása, az összetartozás élményének erősítése.
- A hátrányos helyzetű gyermekek mielőbbi beóvodáztatása, és rendszeres óvodába járásának segítése. □
- A szülők bizalmának megnyerése, szemléletének formálása a nevelési problémák közös megoldásában.

C. Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés tartalma**a) Befogadás**

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, pozitív elfogadó attitűd, az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény. Az óvoda dolgozóinak modellértékű kommunikációja és bánásmódja mintát jelent a gyermek magatartásának alakulása szempontjából.

A befogadás kapcsán főbb tennivalóink:

- Családlátogatással személyes kapcsolatfelvétel, környezettanulmány (anamnézis felvétel).
- Anyás beszoktatás, fokozatos időcsökkentéssel. Az együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermek napirendjét, szokásait. (A gyermekek kedvenc játékaikat, tárgyaikat, biztonságukat, fokozó eszközeit magukkal hozhatják).
- A befogadásban egyidejűleg mindkét óvónő és a dajka is részt vesz.
- Az együtt játszás mellett megismerkednek a gyermekek a csoportszobában és az udvaron elhelyezett mozgásfejlesztő játékokkal, szerekekkel. Különösen fontos a testápoláshoz és az étkezéshez szükséges tárgyak, azok használatának bemutatása.
- A befogadást és a gyermekek eddigi életének történéseit segíti megismerni az anamnézis lap. Az ebből származó információ az alapja a későbbi egyéni fejlődést követő dokumentációnak.

b) Szokás - normarendszer

Az ésszerű kereteket adó szokás-normarendszer, a biztonságérzetet, nyugalmat jelent a gyermekek számára, kialakításában fontos az egyező nevelői hatás megteremtése, a két óvodapedagógus és dajka közötti összhang. A szokás és normarendszer minden nevelési év elején kerül meghatározásra.

Alapja: a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere, amelyet a csoportban meg kívánunk valósítani.

A szokás-normarendszer napirend-követő. Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek:

- a gondozás és egészséges életmód, teljes körű egészségfejlesztés
- az értékorientált közösségi nevelés, társas kapcsolatok
- a játék, mozgás
- a tanulás területén normaként jelennek meg az óvodai életben.

Rögzítjük a sikerkritériumokat, valamint a felzárkóztatást, illetve a tehetséggondozás feladatait, amely meghatározása felelősségteljes gyermekismeretet követel.

Szokás –normarendszer kialakításának gyakorlata

Tartalom	Határidő	Felelős
1. Az óvónő tájékozódása a gyermek szokásairól az óvodába lépés előtt	Augusztus 31.	Kiscsoportos óvónők
2. Szintfelmérés a gyermekek szokás – normarendszeréről. A felmérés dokumentálása egyénileg.	3 – 4 éves korban: november 15. 4 – 7 éves korban: szeptember 31.	Csoport óvónői
3. Szokás – normarendszer tervezése.	3 – 4 éves korban: november vége 4 – 7 éves korban: október 15.	Csoport óvónői
4. Teljes körű egészségfejlesztés terv kidolgozása, egyeztetése az egészségügyi szervekkel.	Október 15.	Nevelőtestület
5. A terv ismertetése és megbeszélése a dajkákkal.	3 – 4 éves korban: november 30. 4 – 7 éves korban: október 15.	Csoport óvónői
6. Munkatársi értekezlet a szokás - normarendszer aktuális megbeszélésére.	Szeptember 15. május 31.	Óvodavezető
7. Szülői értekezlet, fogadóóra keretében a szülő tájékoztatása a korosztály, szokás – normarendszeréről, illetve a gyermek fejlettségéről.	Szülői értekezlet október 1. hete Fogadóóra: január, május	Csoport óvónői
8. Hagyományos egészségvédő projekt hét megszervezése	Október 4. hete	Nagycsoport óvónői

c) Hagyományok, ünnepek, ünnepségek

Az óvodában igyekszünk minden alkalmat célszerűen megragadni a közös ünnepek és hagyományok kialakítására. A közös tevékenység a gyermek fejlődésének serkentője. A közös készülődés, tervezgetés távlatot jelenthet a gyermek számára.

Az értékorientált közösségi nevelés szempontjából kiemelt jelentőségűek:

- a közös ünnepek és hagyományok ápolása,
- a szűkebb és tágabb környezethez, a szülőföldhöz való kötődés alakítása,
- közös programok a szülőkkel (ismerkedő nap, vendég a csoportban, gyűjtő munkában való részvétel).

A népi hagyományokra épülő ünnepi szokások megismerése, megőrzése, valamint szűkebb és tágabb környezetünkhöz való pozitív viszony kialakítása által erősödik a társakhoz fűződő viszony a családhoz, a szülőkhöz, felnőttekhez, az ismert környezethez, tájhoz, természethez való érzelmi kötődés, a hazaszeretet. Erősödik a nemzeti identitástudatuk, erősödnek a keresztény kulturális értékek ezáltal pozitív irányba terelődik az erkölcsi tulajdonságok alakulása. Az ünnepek kapcsán a közösen feldíszített csoportszobák, az ünneplőbe öltözött gyermekek, felnőttek látványa, a közös verselés, mozgás mind–mind az esztétikai érzelmek és a közösségi élet alakításának eszközei. Változatos tevékenységekkel, - pl. ünnepek előtti játszóházak szervezésével és gazdag eszköztárral segítjük a hagyományok ápolását (pl. farsangi jelmeztár, karácsonyi, húsvéti, anyák-napi csoportszoba díszek, alakoskodás kellékei, a dramatizálás eszköze).

Intézmény és csoport szintű hagyományos ünnepeink

HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEINK	TEVÉKENYSÉG TARTALOM	TEVÉKENYSÉG TARTALOM
BETAKARÍTÁSI ÜNNEP	Hagyományok felelevenítése	csoportonkénti
MÁRTON-NAP	Hagyományok felelevenítése, dalok, versek, dramatikus játékok	csoportonkénti
ADVENTI KÉSZÜLŐDÉS	Adventi előkészületek Mikulásvárás, Lucázás Közös ünnep a szülőkkel Karácsonyi népszokások Kicsinyek karácsonya Idősek karácsonyának köszöntése Karácsonyi projektek megvalósítása „Mindenki karácsonya”	Csoportonkénti megemlékezés Nagycsoportosok részvételével Nagycsoportosok részvételével A szülők részvételével
FARSANG	Farsangi mulatság „Farsang farka”	Közös ünneplés a nagycsoportosok kezdeményezésével. Csoportonkénti előkészület. Óvodai szintű közös mulatság a szülők részvételével.
MÁRCIUS 15.	Képek, jelképek készítése, gyűjtése (zászló, kokárda, huszár)	Csoportonkénti megemlékezés
HÚSVÉT	Népi játékok, hagyományok felelevenítése Tojásfestés, Locsolóversek Húsvéti Játsszóház Nyílt nap, Térségi ovi-foci bajnokság	Csoportonkénti megemlékezés a szülők részvételével
ANYÁK NAPJA	Ajándék készítése Szülőkkel közös ünneplés	Ajándék készítése Szülőkkel közös ünneplés
ÉVZÁRÓ	Tarisznyaátadás „Búcsúznak a nagycsoportosok” Dalok, versek, dramatikus játékok.	Középső csoportosokkal
GYERMEKNAP	Sport, ügyességi versenyjátékok Szülő-gyermek - tréfás vetélkedő Gyermekek táncos-mozgásos előadása Vendég-előadók meghívása	Szülők részvételével Nagycsoportosainak részvételével Szülők részvételével
SZÜLETÉSNAPOK NÉVNAP	„Mi így szoktuk.” Csoportokban kialakított szokások szerint	Csoportonkénti megemlékezés

2025

VENDÉGVÁRÓ NAPOK	Csoportonkénti programokkal Nyílt nap	A szülők részvételével
NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJA	június 4.	Intézményi szintű

d) Az értékorientált közösségi és erkölcsi nevelés során a társas kapcsolatok alakulásának segítése a gyermek – gyermek, a felnőtt - gyermek viszonylatban.

Nevelőmunkánk a gyermek-gyermek viszonylatban egymás megismerésére, a toleranciára, a különbözőségek megismerésére, elfogadására és tiszteletére irányul.

A társas kapcsolatok alakulásának folyamatos megfigyelése és rögzítése az egyéni fejlesztési lapokon. Segíti a gyermek-gyermek viszony megismerését, és ezzel a társas kapcsolatok kialakításának célzott, tevékenységen keresztül történő segítését.

A gyermek személyiségfejlődésének alakulásában modell értékű az óvodai feladatellátásban résztvevő felnőttek közötti kommunikáció, bánásmód, viselkedés.

Társas együttműködés közben tanulják meg a gyermekek az egymás felé fordulást, egymás segítségét, valamint a közösség alapvető normáit. Alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, amely szükséges a reális énkép kialakításához, önkifejező törekvéseihez, önérvényesítéséhez.

A gyermeki kapcsolatok (gyermek-gyermek, gyermek-dajka, gyermek óvodapedagógus) együttműködése során válik természetessé, hogy minden gyermek, különbözőségeivel is elfogadható és szerethető.

Az udvarias magatartás formáinak elsajátítása által a gyermekek képessé válnak a társak ellentétes véleményének elfogadására, alakul a szülők, felnőttek iránti figyelmesség, tisztelet.

e) A fejlődés eredménye az óvodás kor végére

- Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez.
- Igényükké válik a tevékenységekben való közös részvétel és együttműködés.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Természetes társas szükségleteik kielégítése során képesek a különbözőségek elfogadására, tiszteletére

- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés, a mindennapi élet szokásainak, szabályainak betartása.
- A tevékenységekben kitartóak, a megkezdett tevékenységet a megbeszéltek alapján befejezik.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, konfliktushelyzetben képesek megegyezésre jutni.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

1. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása –a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az értelmi nevelés tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermekek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi nevelés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával.

2025

Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése, hiszen csak kellő nyelvi fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek képesek az alapkultúrtechnikák elsajátítására.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása –a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés célja

Az anyanyelv megbecsülésére és szeretetére nevelés. Ezen keresztül alakul:

- a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs készsége
- beszédészleléssel a beszédhangok felismerése, kapcsolása
- beszédmegértéssel a szavak, szókapcsolatok, mondatok ➤ jelentésének tartalmának megértése ➤ fejlődnek értelmi (kognitív) képességeik.

B. Az óvodapedagógus feladatai

A gyermek egyéni kíváncsiságára, érdeklődésére építve

- A kommunikáció, különböző formáinak alakítása, a helyes minta a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartásával, ösztönzésével, szabályközvetítéssel és a gyermeki kérdések támogatásával.
- Tevékenységekben az anyanyelv gazdagságának, multikulturális elemeinek megismertetése, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése, használatának gyakorlása.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása
- A kognitív képességek fejlesztése az egyre pontosabb, valósághű észlelés, a figyelem, a képzelet, a problémamegoldó gondolkodás, az alkotóképesség fejlesztése és az alakuló fogalmi gondolkodás fejlesztésével, az iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi érettség kialakítása.
- a tankötelezettségük megkezdésére haladékat kapott gyermekeknek, valamint valamilyen nevelési területben elmaradást nyomon követhető tanköteles gyermeknek iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások szervezése

2025

- Valamennyi értelmi képesség fejlesztése, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését biztosító ösztönző környezet biztosítása.
- Szókincs bővítése, metakommunikációs helyzetek teremtése (gesztusok, arckifejezések, testtartások, testbeszéd).
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.

A nyelvi elmaradások korrigálásának gyakorlata

- Komplex logopédiai terápia
- Napi anyanyelvi játékok
- Drámajáték elemeinek alkalmazása

Alapvető pedagógiai elvünk

Az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztés, különös tekintettel, az anyanyelvi hátrányokkal küzdő gyermekek számára

C. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés tartalma

Anyanyelvi játékok egyéni és mikrocsoportos szervezésére – alkalmazkodva a gyermekek életkori sajátosságaihoz – külön időt biztosítunk.

A nyelvi játékok, gyakorlatok legfőbb ismérve, hogy játékos keretben végezzük, örömmel és sok-sok ötlettel fűszerezett csoportos játék keretében. A nyelv- és ajakügyesítő, valamint a hallás differenciálásai gyakorlatokkal, lehetőséget teremtünk, a hangzók helyes ejtésére. Ha az mégsem következnek be, - mint a korábbi években is tettük – logopédus segítségét vesszük igénybe. Az óvodai csoportokban, ugyanis csak a szükséges készségeket fejlesztjük a napi tevékenységek során (max. 5-10 percben)

D. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használják az elvont kifejezéseket

2025

- Beszédfegyelmük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végig hallgatják a felnőtteket és társaikat
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás a jellemző.
- Bátran és szíves kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.

VI. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSNEK SEGÍTÉSE

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

- A sajátos nevelési igényű gyermek
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- A kiemelten tehetséges gyermek

1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Sajátos nevelési igényen pedagógiai szempontból az értelem, a látás, a hallás, a mozgás, a beszédszervek hibás működése vagy az érzelmi élet súlyos zavara által okozott eltérő fejlődést értjük. Azt az állapotot, amikor a gyermek egyedi sajátosságai oly mértékben térnek el az átlagostól, hogy annak alapján a lehetséges fejlődés csak sajátos (gyógy) pedagógiai eszközök, módszerek és segédeszközök biztosításával érhető el.

2025

A fenntartói döntés és feladat-ellátási kötelezettség, az Alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján, a sajátos nevelési igényű gyermekek fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjedhet az alábbi speciális nevelési igényű gyermek ellátására

A. Beszéd fogyatékos gyermek

B. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

C. Fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek fejlesztése

Óvodánkban a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló, speciális fejlesztő tevékenységet a helyi nevelési rendszer szerves részeként működő, a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével szervezzük.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás elvei

- ☐ A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek
- ☐ A fejlesztés a megfelelő területen valósuljon meg
- ☐ Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembevételével történjen
- ☐ A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlégkör kialakítása segítse
- ☐ A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segíti a gyermek fejlesztését

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység célja

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- Biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége
- Javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése
- Csökkennek a fogyatékoságból adódó hátrányok
- Természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása

Általános feladatok:

- A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő
- Az egyéni fogyatékoságból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása

2025

- Az ép funkciók bevonása, a hiányzók pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- A fejlesztés céljait, minden esetben a gyógypedagógiai – orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára kell építeni

Feladatok

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása

- Egyéni szükségletekhez igazodóan, speciális segédeszközök használatára, elfogadására, következetes használatára, megóvására nevelés
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése, a nem-vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal

A. Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok

Beszédfogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejllettségű gyermek szenzoros, motoros, vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, súlyos orrhangzóság stb.) miatt előtérően fejlődik.

Az akadályozottság megmutatkozhat, beszédhangok ejtésében, beszédészlelési, megértési zavarokban, beszédritmus sérülésében, a beszédhelyzetek tartós háritásában, megtagadásában, ill. általános beszédgyengeséggel együtt járó részképeség kieséssel. A diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai is ide sorolhatók.

- Komplexitás a fejlesztésben; sokoldalú percepciófejlesztés, kinezteziás, auditív, vizuális, vizuo-motoros koordináció, beszéd motorikus mozgások fejlesztése
- Aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- Speciális terápiák alkalmazása; diszlexia prevenció, grafomotoros fejlesztés.
- Báb és drámaterápia alkalmazása
- A mozgás és beszédműveletek, transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata

B. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva.

Az autista gyermekek óvodai nevelésének célja az elemi adaptív viselkedések kialakítása:

- A szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése
- Az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges, célirányos kompenzálása
- A sztereotip, inadekvát viselkedések kialakulásának megelőzése, illetve korrekciója
- A fogyatékoság specifikus, protetikusan, augmentatív környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátíttatása.

Speciális fejlesztési feladatok

- A beszéd előtti (preverbális) csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása.
- A szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása.
- A beszéd vagy ennek hiányában alternatív, vizuális eszközzel történő kommunikáció használatának tanítása.
- A tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Az alapvető önkiszolgálási készségek kialakítása: rágás, étkezés, szobatisztaság, öltözés, tisztálkodás.
- A korai kognitív funkciók (elemi logikai műveletek, fogalmak, összefüggések tanítása, szociális kognitív készségek fejlesztése, egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között, általánosítás képességének fejlesztése.
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.
- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.

2025

- A viselkedésproblémák kezelése, megelőzése, alternatív viselkedések kialakítása (kétszemélyes tanítási helyzetben való részvétel viselkedési elemeinek kialakítása, csoportba való beillesztés kialakítása, óvodán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása).

D. Fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek fejlesztése

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat

- A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképességzavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával
- Fejlesztés a szülő aktív bevonásával
- Megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását
- Megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készséget

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikrocsoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai

- Egyéni vagy mikrocsoportos foglalkoztatás keretében a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében
- Játékos, kreatív, kerülve az iskolai helyzeteket, nyugodt, ingerszegény környezetben
- A foglalkozások időpontja és helye tekintetében rendszeres

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

2.1. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő gyermekek fejlesztésének dokumentációja:

Az óvodapedagógusok a szakértői vélemények tanulmányozása, a fejlesztő tevékenységekben résztvevő szakemberekkel történő konzultáció után elkészítik az érintett gyermek fejlesztési tervét, amely tartalmazza a csoporton belüli egyéni foglalkozások gyakoriságát, a fejlesztések idejét, a fejlesztés tartalmát, az alkalmazott módszereket, eszközöket, a fejlesztés eredményeit. Az egyéni fejlődési naplóban negyedévente a megfigyelések, tapasztalatok alapján rögzítik az aktuális fejlettségre vonatkozó megállapításokat, a fejlesztés hatására elért eredményeket, az ebből adódó feladatokat. Félévente, vagy ahányszor a szülő igényli tájékoztatást nyújt a gyermek fejlettségéről, javaslatot tesz az otthoni környezetben megvalósítható tevékenységek megszervezésére.

3. A kiemelten tehetséges gyermek

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében, melynek fontos színterei, a játék tevékenység, a bábjáték.

Alapelveink

- A tehetség ígéreték erős oldalának fejlesztése
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése

Célunk

A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink

- A tehetség ígéretes gyermekek azonosítása
- Sokféle tevékenységinálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése
- A tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása
- A pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén
- A szülők folyamatos tájékoztatása

A tehetséggondozás tartalma

Integráló tehetséggondozás, mely a „tehetségígéretek” egész személyiségének komplex fejlesztésére irányul.

Műhelyfoglalkozások vezetése, mely a „tehetségígéretek” speciális érdeklődésére, épít speciális többlet nyújtásával a gyermekek képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően. A többségen belül a differenciálás eszközrendszerével a tehetség fejlesztésének segítése.

Óvodánkban a Múzeumbarát műhely már jó gyakorlatként működik, amely bemutatására, népszerűsítésére törekszünk konferenciák, bemutatók segítségével.

Tehetségfejlesztő műhelyeink

- Mozgás (Ovi-foci, úszás, gyerektánc)
- komplex múzeumi foglalkozás
- német nyelvi műhely

- zene ovi

A tehetséggondozás dokumentációi és azok tartalma

- Pedagógiai Program (helyzetelemzés, elvek, célok, feladatok, tehetségmodell bemutatása, tehetségműhelyek)
- Éves munkaterv (az adott évre kitűzött célok, feladatok, fejlesztések, ellenőrzések, értékelések, az adott év tehetségprogramja, kapcsolattartás formái, személyi, tárgyi fejlesztések)
- A tehetségműhelyek dokumentációi (tehetséggondozó éves programja, műhelyprogramok,)
- Egyéni fejlesztési lap

4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesekké válnak társaikkal való együttműködésre, közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe. (szociálisan alkalmassá válnak az iskolai életre)
- Képesekké válnak igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére.
- Képesse válnak nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra.
- Saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végeznek.

VII. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Gyermekeink szociokulturális háttere kiegyensúlyozott és jó képet mutat. Munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő esetleg egyszülős, vagy nevelő szülők által nevelt családokét.

Felelősségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja.

2025

Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

Feladatunk az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő – kapcsolattartás.

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi
- helyzete és életvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota
- A családtagok száma

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében

- Anyagi támogatás lehetőségeinek kiaknázása
- Az önművelés igényének kialakítása
- A tolerancia, segítőkézség kialakítása, a másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- A testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét.

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére

- Differenciált fejlesztés.
- Egészségnevelés
- A sport és egyéb mozgástevékenységek megismertetése
- megszerettetése
- Tehetségígéretes gyermekek felkészítése
- Felzárkóztató foglalkozás a valamilyen területen lemaradóknak
- Igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt
- A családi életre nevelés tanítása: tanácsadás, külsősegítség felajánlása
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása.

VIII. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős óvodavezetővel.

Az óvónők évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, melyről a óvodavezetőt és a megbízott gyermekvédelmi felelőst folyamatosan tájékoztatják.

Az általános elvárások közül - a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő attitűd, szeretetteljesség, következtetés – kiemelten fontos. Az óvodapedagógus a pedagógiai asszisztens segítségével a nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell hogy vegye a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában. Biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

A. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység célja

- Érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, a védelem a testi, értelmi, érzelmi fejlődést akadályozó környezeti ártalmaktól.
- Megvalósul hátránykompenzációval az esélyegyenlőség, az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

B. Az óvodapedagógus feladatai

A gyermekek körülményeinek figyelemmel kísérése, a fejlődés nyomon követése, a gyermekvédelmi munka, valamennyi óvónő feladata.

- A gyermekvédelmi esetek kiszűrése
- A szükséges nyilvántartások vezetése
- Kapcsolattartás, együttműködés az óvodán belüli munkaközösségekkel, óvodapszichológussal, az óvodán kívüli, Gyermekjóléti Szolgálattal, Pedagógiai Intézettel, Egészségügyi szervekkel
- Prevenció és korrekció, tehetséggondozás a pedagógiai munkában.

2025

- Integráció a pedagógiai gyakorlatban
- A szociális érzékenység felkeltése érdekében a gyermekek és szülők közösségében adománygyűjtő akciókat szervezünk/ Pl. karácsonyi cipősdoboz akció/
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- A családi nevelés kiegészítése, kompenzálása a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése

A megelőzés feladatai

- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos itt tartózkodását.
- A beóvodázás segítése (rugalmas óvoda kezdés)
- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Egészségügyi szűrővizsgálat biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.

A feltárás feladatai

- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése (dokumentumok, nyilatkozatok begyűjtése) komplex állapotfelmérés
- A gyermekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének megkülönböztetése – a gyermek és környezetének aktuális állapotának figyelembevételével. Az adatváltozások nyomon követése
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás, közös programok. A gyermekek óvodai beíratásának támogatása.

2025

- Családlátogatások szervezése, a gyermek életének folyamatos nyomon követése a családi környezetben, a szülők tájékoztatása a segítő szakemberek tevékenységeiről.

Az együttműködés kialakítása az óvodán kívüli szervekkel

- Védőnőkkel
- Gyermekjóléti Családsegítő szolgálattal
- Szakmai és Szakszolgálatokkal

C. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek én-képe önértékelése, lelki egészsége nem mutat komoly sérülést.
- A gyermekek teherbíró, küzdőképességük fejlődik, alkalmassá válnak, hogy megfelelő harmóniában éljenek önmagukkal és környezetükkel.
- A gyermekek képessé válnak a csoportban való alkalmazkodásra, kialakul a kompetencia érzése.
- A gyermekek képessé válnak veszélyhelyzetek elkerülésére, felismerésére.
- A gyermekek teljesítménye a valós képességeiket tükrözi.
- Csökkennek az indulási hátrányokból és fogyatékosságból adódó különbségek.

IX. Óvodai élet tevékenységformái

1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, megfigyelőképessége, fantáziája, gazdagodik érzelemvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermek fantáziáját segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata a megfelelő hely és idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában biztosítani kell a játék túlsúlyának érvényesülését.

A játéknak kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia az óvoda napirendjében és időbeosztásában is.

Előtérbe helyezzük a szabad játék érvényesülését az óvoda napirendjében, időbeosztásában továbbá játékos tevékenységszervezésben.

A játék és a környezet kapcsolatában jelenjen meg az esztétikum fontossága.

a. A játék célja

Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó örömteli játékban megélt tapasztalatok birtokában gazdagodjanak a gyermek szabad önkifejezési formái.

b. Az óvodapedagógus feladatai

- Inger gazdag, kíváncsiságot keltő mobilizálható játéktér, környezet kialakítása, a játékok elérhető helyen történő elhelyezése
- Szűkebb és tágabb környezetükből szerzett ismeretek egyéni és közös élmények és tapasztalatok feldolgozásának biztosítása,
- Az eltérő életkoronként megjelenő, játékfajták és azok tartalmának, eszközeinek változtatása minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével
- Játékirányítást segítő (szabad, irányított játék) pedagógiai, pszichológiai szakértelem, módszertani kultúra gazdagítása.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétével az indirekt irányítás biztosítása a gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.
- A játék közbeni normák közvetítésével az iskolai beilleszkedéshez szükséges lelki, szociális érettség közvetett segítése.
- nyugodt légkör megteremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.

c. A játék tartalma

A fejlesztési feladatainkat meghatározzák

- A korosztály általános pszichikai sajátossága: Fontos a gyermekek mozgásfejlettségének (manuális képességének) észlelésének, érzelmi, akaratí életének gondolkodási jellemzőinek ismerete.
- Az egyéni fejlettség és érdeklődés: Fontos tudni, hogy a gyermek a fenti területen milyen szinten áll, hiszen a fejlesztő munka ennek ismeretében tervezhető meg.
- A csoport összetétele: Információkat kell szerezni a gyermek szociális háttéréről, (környezet, élmény, ismeret). Meghatározó a nemek aránya.

A nevelési gyakorlatban kétféle játékot különböztetünk meg

- A gyermekek szabad játékát, melyhez az óvónő (közvetett) módon kapcsolódik
- Az óvónő által kezdeményezett (irányított játék) nevelési célzatú, tanulási tartalmat, hordozó játéktevékenységet, melyben a gyermekek önkéntes alapon vehetnek részt.

Különböző játékfajták

Nevelési gyakorlatunkban valamennyi játékfajta jelen van: gyakorló, konstruáló játék, szimbolikus és szerepjáték (barkácsolás, bábozás, dramatizálás), szabályjáték. A játékfajták a játék tartalmához, valamint a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz igazodnak.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

- nyugodt légkör
- idő
- megfelelő hely
- eszközök
- élmények, tapasztalatok
- irányítás

d. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek képesek több napon keresztül egyazon játéktémát folytatni, azt együttesen szervezni
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szimbolikus-szerepjáték, melyben a gyermekek képzelete, szervezőkészsége, alkalmazkodó képessége empátiás készsége és kommunikációs képessége fejlődhet
- Képesek az együttműködésre, alkalmazkodnak a szabályokhoz
- Építményeikben, konstruáló tevékenységükben tükröződik a kreativitás
- Ismert meséket dramatizálnak, báboznak
- Viselkedési kultúrájukban megjelenik az udvarias kifejezések használata

2. Mozgás

Programunkban központi helyet foglal el a mozgásnevelés, amely a fejlesztés alapjául szolgál.

Alapvetőnek tartjuk a mozgásfejlődés folyamatos nyomon követését, megsegítését, regisztrálását. Úgy véljük a fejlődést hatékonyan segíteni csak a meglévő szinthez igazodva arra építve lehet. Miközben mozog a gyermek, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik, csont és izomrendszere, alakulnak mozgás koordinációi, testi képességei, pontosabbak, finomabbak lesznek mozdulatai, észlelési funkciói. Számunkra az igazán érthető és feldolgozható információ, amit meg tapasztal mozgás és tevékenység útján.

A tanulási zavarok kialakulásának megelőzésében kulcsfontosságú a széleskörű mozgásfejlesztés.

Programunkban a mozgásfejlesztést igen tágan értelmezzük. Az aktív nagymozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális képességek alakulását is.

a) Mozgás célja

- A rendszeres mindennapos mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése, a mozgás szeretetére épülő egészséges életvitel és életmód megalapozása.

b) Az óvodapedagógus feladatai

- Rendszeres, mindennapi mozgással, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása, az egészséges életvitel kialakítása, a gyermekek egészségének megőrzése, edzése
- A játékos mozgás, torna által a mozgásigény kielégítése, felkeltése mozgáskultúra fejlesztése, az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével
- Nevelési feladatok megvalósításához, mozgásos tapasztalatok, tervezése és a mindennapi gyakorlati megvalósítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása, mozgásra készítő biztonságos környezet kialakítása
- Játékos mozgásban az értelmi és szociális képességek, társra figyelés fejlesztése
- Testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét a koordinációs készségek, és a térérzékelés tudatos fejlesztése
- Az egyéni lemaradásokat kompenzáló speciális mozgásos játékok közvetítése, a hátránnyal küzdő gyermekeknél.
- Gyógytestnevelő és fejlesztőpedagógus mikrocsoporthoz tartozó tevékenysége.
- Biztonságban végezhető mozgásélmény feltételeinek megteremtése, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- A szülőkkel együttműködve, a gyermekek egyéni érdeklődésének, temperamentumának figyelembevételével differenciált (prevenció, korrekció, tehetséggondozás) mozgáslehetőség biztosítása, ill. közös mozgásos programok szervezése

2025

A mozgás sokoldalú tevékenység, feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A szabad játék tevékenységén, az irányított mozgáson túl jelen van a különböző nevelési területeken, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységben is.

Hatása az értelmi képességek fejlődésére

- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája.
- A testrészek, téri irányok, formák bemozgásával, megismerésével, megnevezésével bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, gyarapszik szókincsük.
- A konkrét, mozgásos tapasztalatok beépülése segíti az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődését.

Hatása szociális képességek fejlődésére

- A saját testéről szerzett tapasztalat és a mozgásos képességeinek megismerése, a mozgás feletti kontroll kialakulása segíti az „én tudat” fejlődését a „szociális én” erősödését. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulását.
- A közös, örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolatai kiszélesednek. A társakkal végzett együtt mozgás segíti a gyermek én-határainak megismerését, a másik észlelését, fejlődik önfegyelmük, önuralmuk, együttműködő, kooperáló képességük és toleranciájuk.
- A mozgásos versengések során átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezeknek a kezelését, elviselését.

Programunkban a mozgáson keresztül pedagógiai és pszichológiai feladatokat egyaránt megvalósítunk. A mozgásfejlesztés fő feladatait – a nagymozgások, szem-kéz-láb koordináció, egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztését – természetes módon építjük be a gyermekek tevékenységébe.

c) A mozgás tartalma

Óvodánk mozgásfejlesztő programja kiemelten az alábbi területeken valósul meg:

- a szabad játékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékos mozgása közben,
- az irányított mozgás során,

- mindennapi testnevelésen,
- speciális mozgástevékenység során (ovi-foci, gyerektánc úszás, kerékpározás)
- a szervezett mozgás tevékenység szervezeti keretei: spontán aktív szabadjátékban megjelenő mozgástevékenység. Irányított mindennapos mozgásfejlesztés, szervezett mozgásos tevékenység, amely az óvodai élet mindennapján hangsúlyosan jelenik meg a játékos környezetben játékba ágyazottan
- a mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok. Kiemelten a néptánc.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Valamennyi szintéren fontos a feladat természetes mozgáskedv megőrzése, felkeltése és a mozgásigény kielégítése, valamint a motiváló, mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása teremben a szabad levegőn, eszközökkel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában.

3 - 4 éves korban

A nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni, ezért leginkább a csúszáshoz, kúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz, guruláshoz szükséges eszközöket kell biztosítanunk (csúszda, létra,

Rotrikom, Greiswald egy-egy eleme, tornaszőnyeg, asztalok, székek).

4 - 5 éves korban

Nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció. Mindezt jól szolgálják a célba dobó játékok (kugli, ugróiskola, ugrókötel, labda). Kiemelt szerepet kap az egyensúlyérzék fejlesztése (hinta, Body Roll, füles labda, lépegető, forgó korong stb.)

5 – 7 éves korban

A finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni. A játékban nagyon sok lehetőség nyílik ennek a spontán fejlesztésére. Pl.: ábrázolási technikák gyakorlása: tépés, vágás, varrás, gyöngyfűzés, építés, konstruálás, babaöltöztetés, barkácsolás stb. A gyermekek felügyeletének biztosítása mellett használjuk fel a mozgásos tevékenységekre az öltöztető és a fejlesztő szobát is.

Udvarunkban sok lehetőséget biztosítanak mozdulataik kipróbálására, téri tapasztalataik megszervezésére. A gyermekek mozgásigénye különböző. Nagyon fontos, hogy a nagyobb, aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelő gyermekek

2025

megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni, egymást tiszteletben tartani. Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása. Az óvodapedagógus tudatosan szervezze a fejlesztési feladatokat. Az udvaron minden gyermek csoportjától független, érdeklődésének megfelelően csatlakozhasson bármelyik óvónő, vagy gyermek által kezdeményezett mozgásos játékhoz, feladathoz (kivétel a kiscsoportos gyermekek). A feltételek birtokában fontos, hogy megtanítsuk a gyermekeket a sport – és a kézi szerek használatára. Meggyőződésünk, hogy a rendszeres mozgás során fejlődnek a gyermek pszichikai, testi, értelmi és szociális képességei, ezek eredményeként egészségesebbek lesznek.

Mozgásfejlesztés az irányított mozgás alkalmával

A tevékenységek levezetésénél maximális lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgáselemeket. Differenciált feladatok adásával segítsük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat. A mozgás kivitelezését segítő utasításokat a feladat végzése alatt többször ismételjük, az értékelést, ellenőrzést egyszerre végezzük. Mutassuk meg a helyes mintát. Ösztönözzük őket az esztétikus, pontos mozgásra. Fontos szempont a foglalkozások szervezésénél, hogy a gyermekek a lehető legkevesebb várakozási idővel folyamatosan mozogjanak. Amíg lehetőség van rá, a szabadban tornázzanak.

A testnevelés anyag feldolgozását

A mozgásfejlődés és fejlesztés az óvodában (Kézikönyv óvodapedagógusok számára)
Szerk.: Gaál Sándorné alapján végezzük.

Mozgásfejlesztés a mindennapi testnevelésen

A mindennapos testnevelés a testnevelés foglalkozás fő gyakorlatának, gyakoroltatása játékos formában. Minden csoportban naponta egyszer 5-10 perces időtartammal szervezzük meg. A tevékenység napirendbe történő illesztése rendszeres. A mindennapos testnevelés anyagát elsősorban mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal. Az örömmel és jó hangulatban végzett játékok jó lehetősége nyújtanak a fejlesztő program egy-egy feladatának megvalósításához, társas kapcsolatok alakításához (a futó és fogó játékokkal a nagymozgások és a térészlelés, labdajátékokkal a szem-kéz, szemláb koordináció és a finommotorika fejlődik).

A játékok, térformák felidézésével a vizuális, verbális memóriájuk fejlesztésére, valamint szókincsük gyarapítására is nyílik lehetőség.

Mozgásfejlesztés speciális mozgástevékenység során

2025

Az 5 éves korosztálytól a gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelően részt vehetnek szakképzett óvodapedagógus vagy oktató által vezetett foglalkozásokon heti rendszerességgel. A tevékenységeket óvó nő vagy óvó nő jelenlétében képzett szakember vezeti

Speciális mozgástevékenységek

- Játékos vízhez szoktatás
- Ovi-foci
- Gyerektánc
- Kerékpározás

A szülőket rendszeresen bevonjuk a csoportokban szervezett mozgásos tevékenységekbe, rendezvényeken közös mozgásos programokat szervezünk.

d) A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- A gyermekek mozgása összerendezett, kialakult a nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50 – 100 m távolságot kitartóan végig futni.
- A természetes mozgások (csúszás, kúszás, mászás, dobás) technikáit ismerik
- Tudnak helyben labdát pattogtatni.
- A különböző verseny játékok, ügyességi játékokban betartják a szabályokat.
- Képesek alkalmazkodni társaikhoz, toleránsak, együttműködők, segítőkészek.

3. A külső világ tevékeny megismerése

Mindezek kialakítására legalkalmasabb az óvodáskor, mely ideális és fontos szakasza a környezeti nevelésnek, hiszen a szokások már a korai életszakaszban kialakulnak, s az egész életre szóló élmények, benyomások, szokások alapvetően meghatározzák a leendő felnőtt környezeti gondolkodását, környezet és természetvédelmi szemléletét és környezettudatos magatartását.

1. A külső világ tevékeny megismerése – környezet és természet

A. A külső világ tevékeny megismerésének célja

A környezeti nevelés számunkra a környezeti kultúra megélését és átadását jelenti. Az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélést, életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, szokást és értékrendszert szeretnénk gyermekeink fejlődésében megerősíteni.

- biztonságban tájékozódjanak környezetükben, ismerjék meg szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetüket
- erősödjön a pozitív érzelmi viszonyuk a nemzeti értékekhez
- a népi, és a családi hagyományokhoz
- a szülőföld, a hazai tájhoz
- a természet szeretete, védelmének igénye, a környezettudatos magatartáshoz
- igényükké váljon az esztétikus környezet megteremtése

B. Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára, sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés. A természeti, és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása
- Több érzékszervre ható, és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása
- Tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játékok közben)

2025

- A környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban a spontán és irányított beszélgetéssel, önérvényesítő törekvések segítése, anyanyelvi-értelmi nevelés megvalósítása
- A beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása
- jeles napok
- településünkhöz fűződő néphagyományok beépítése az óvodai életbe, helytörténeti ismeretek bemutatása, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeink óvodai életét, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozza szokás és normarendszerüket
- Márton nap: a gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a **közösséghez való tartozás élményét**, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

C. A természeti és társadalmi környezet megismerésének tartalma

A környezet megismerésének tartalmát, a tapasztalatszerzés irányítását három fő területen biztosítjuk

- Természet és társadalmi környezet megismerése
- Környezetvédelem
- Hagyományok, jeles zöld napok

3 - 4 éves korban

ÓVODÁSOK VAGYUNK

- Ismerkedés a csoporttársakkal
- Ismerkedés az óvoda helyiségeivel és az ott dolgozókkal

TESTÜNK

- önmaga felismerése és azonosítása a tükörben,
- testrészek, érzékszervek megnevezése,
- a testrészek, érzékszervek funkciója és ápolása,
- az orvos gyógyító munkája.

CSALÁD

- ismerkedés a családdal (fényképen azonosítva),
- a mi otthonunk, lakásunk részei (szoba, konyha, fürdőszoba)

ÉVSZAKOK

- figyeljék meg az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit,
- szerezzenek tapasztalatot az időjárás és öltözködés összefüggéseiről.

NÖVÉNYEK

- megneveznek néhány, a környezetükben található növényt, gyümölcsöt,
- zöldségféléket, virágot,
- tapasztalatot szereznek színéről, illatáról, ízéről.

ÁLLATOK

- megneveznek néhány, a közvetlen környezetünkben található állatot,
- utánozzák mozgásukat és hangjukat.

ÉLŐ-ÉLETTELEN

- élő és élettelen közötti különbségtétel megfigyeltetése (csíráztatás).

2025

NAPSZAKOK

- a csoport napirendje.
- nappal, - éjszaka fogalma

KÖZLEKEDÉS

- ismerkedés a gyalogos közlekedéssel,
- környezetünkben található járművek megfigyelése (autó, autóbusz, kerékpár)

SZÍNEK

- figyeljék a környezetük színeit,
- ismerkedjenek az alapszínekkel.

5-7 éves korban

ÓVODÁSUNK VAGYUNK

- Nagycsoportosok lettünk,
- Iskolások leszünk,
- Tájékozódás az óvoda tágabb környezetében.

TESTÜNK

- tudatosodjanak az emberi test (a domináns kéz) részei és azok funkciói,
- emberi és állati testrészek, érzékszervek összehasonlítása funkciójuk szerint,
- az egészséges életmód, egészségvédelem fontosságának tudatosítása (egészség – betegség, gondozás, egészségügyi vetélkedő)

CSALÁD

- a mi családjunk, családfa (nemek-, kor szerinti csoportosítás),

- foglalkozások, feladatok a családban, (nemi szerepek sztereotípiáktól mentes közvetítése)
- ünnepeink, szeretteink körében.

ÉVSZAKOK

- az évszakok időjárásának és a természet változásainak összehasonlítása,
- a természeti változások hatása az emberre, állatra, növényre,
- figyeljék meg az évszakokban folyó munkálatok és azok fontosságát, és lehetőség szerint vegyenek részt benne.

NÖVÉNYEK

- tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van,
- kísérik figyelemmel a növénytermesztést (az óvoda udvarán) és betakarítást (mezőgazdasági területeken),

ÁLLATOK

- tudják, hogy az állatok életmódja és az időjárás változása között összefüggés van (elköltöznek, gyűjtögetnek, szőrmét váltanak) ,
- hasonlítsák össze külső és belső jellemzőjük alapján, illetve csoportosítsák a szűkebb és tágabb környezetükben található állatokat.

ÉLŐ-ÉLETTLEN

- tegyenek különbséget az élő természet tulajdonságai és az élettelen természet tulajdonságai között,
- élő- és élettelen dolgok összehasonlítása, csoportosítása.

2025

NAPSZAKOK

- ismerkedjenek a napszakokkal (hajnal, reggel, délelőtt, dél, délután, este, éjszaka) és az azokban végzett tevékenységekkel,
- az idő múlásának felismerése.

KÖZLEKEDÉS

- önállóan tájékozódjanak a gyalogos közlekedésben (irányok, jelzések megismerése),
- ismerkedjenek szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközökkel,
- hasonlítsanak össze személy- és teherszállító járműveket.

SZÍNEK

- különböztessenek világos és sötét színeket, ismerjék a színárnyalatokat.

KÖRNYEZETVÉDELEM

A környezetvédelmi nevelés elsősorban a felnőttek pozitív mintáján, a szokásokon, a környezettel való kapcsolattartáson, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.

Az udvari élet, a séta, a kirándulás azért fontos, mert az óvónő segítségével a gyermekek rácsodálkoznak a természetre, észreveszik a szépet és jót, de a károsat is.

Fontos teendők

- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák kialakítása, amelyek lehetővé teszik, hogy gyermekeink harmonikus kapcsolatba kerülhessenek környezetükkel.
- Érdeklődésük-kíváncsiságuk felkeltésével, érzelmeik alakításával olyan tapasztalatokhoz, ismeretekhez juttatni őket, melyek révén megtanulják a létrehozott értékek védelmét, megbecsülését. Mintaként szolgál a felnőttek környezettudatos magatartása.

A környezetvédelmi nevelés feladatának eredményes megvalósításához a nevelőtestület tagjainak szoros együttműködésére és a szülőkkel való sokrétű kapcsolat kialakítására van szükség. (Pozitív minta, példamutatás)

A környezet megismerésére nevelés helyszínei

CSOPORTSZOBA	KÖZVETLEN KÖRNYEZETÜNK	KIRÁNDULÁSOK, SÉTÁK
<i>Élő-természet sarok</i> Gyűjtött termések, kavicsok, kagylók, növények, hajtások, csírák. Természettudományi könyvek, kísérletek eszközei. Zöldségfélék, gyümölcsök feldolgozása (saláták, ivólevelek, befőttek, kompótok) képkártyák, fényképek elhelyezése ➤ kísérletek növényekkel, természeti jelenségekkel (víz, jég, hó, hő, anyagok) ➤ jeles napok, hagyományok ápolása, annak jelképei ADVENT Adventi koszorú, Mikulás napi jelképek Luca napi búza Mézeskalácssütés 1. <u>FARSANG maskarák</u> 2. <u>HÚSVÉT tojásfestés</u>	<i>Tevékenységek a természetben, a természet átalakítása</i> 3. <u>BETAKARÍTÁS</u> ➤ levélsöprés, ➤ talaj-előkészítés, ➤ madáretető kihelyezése és folyamatos gondozása, ➤ veteményezés, talaj művelése ➤ kísérletek (szél, hó, jég, víz, föld, levegő) ➤ jeles napok, hagyományok ápolása Szituációs játékok, népi játékok „farsang farka” ➤ Lakodalmas játék, ➤ Kukoricamorzsolás ➤ Kiszabáb égetés ➤ Májusfaállítás, ➤ Madara, fák napja ➤ Föld napja ➤ Víz napja	<i>A természet változásainak, szépségeinek, jelenségeinek megfigyeltetése</i> ➤ Körös-part, ➤ Kertek-udvarok, (szület) ➤ Mezőgazdasági területek ➤ Piac ➤ Társadalmi környezet ➤ Határlátogatás (kukoricatörés, tavaszi munkák) Emberi munka megfigyeltetése, géppark, nagyüzemi állattartás, pékség ➤ Középületek megfigyelése városháza, posta, orvosi rendelő ABC emlékmű, ➤ Állatok és életterületek megfigyeltetése Állatkert, vadaspark ➤ Természettudományi ➤ Múzeum ➤ Babamúzeum ➤ Vasútállomás

D. Fejlődés az óvodáskor végére

- A gyermekek életkoruknak megfelelően érdeklődnek a szűkebb –és tágabb környezetük iránt.
- A gyermekek irányított és spontán megfigyelésekből adódó önálló véleményüket, tapasztalataikat, problémahelyzetek mérlegelésével el tudják mondani, mesélni
- A gyermekek elemi ismerettel rendelkeznek:
- Tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, életkorukat,
- Ismerik a testrészek neveit, helyét, funkcióját, igényesek testük tisztaságára,
- Különbséget tudnak tenni évszakok között, ismerik az évszakok jellemzőit,
- Felismerik az időrendiséget, oksági viszonyokat a napszakok tevékenységeit.
- Ismerik a hagyományokat, a nemzeti értékek egyes elemeit.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, jellemzőit, azonosságait és különbségeit.
- Alkalmazzák a főbb közlekedési szabályokat.
- Óvják környezetük tárgyi- természeti jelenségeit, alakul környezettudatos magatartásuk. Részt vesznek aktívan a környezetvédelmi munkákban
- Önállóan gyakorolják- dajkák bevonásával- a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel, állatokkal kapcsolatos munkákra

2. A külső világ tevékeny megismerése – mennyiségi és formai összefüggések célja

A környező valósággal való ismerkedés, a folyamatos cselekedtetés kapcsán a gyermekek sokoldalú tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről. Matematikai tartalmú elem valamennyi tevékenységben jelen van és a súlyozottan mozgáson, érzékelésen alapuló tapasztalatszerzés szinte észrevétlenül megvalósítható.

A. A külső világ tevékeny megismerése – mennyiségi és formai összefüggések célja

A gyermekek rendelkezzenek életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően sokoldalú érzékszervi megtapasztalásból eredő mennyiségi, formai, és kiterjedésekkel összefüggő ismeretekkel, készségekkel.

Tapasztalataikat tevékenységekben tudják alkalmazni.

B. Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek spontán és irányított helyzetekből adódó matematikai tapasztalatszerzés útján történő érdeklődésének felkeltése.
- Pozitív viszony kialakítása, a probléma helyzetek megoldásához a logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása.
- A kognitív képességek cselekvés során történő fejlesztése, különös tekintettel az érzékelés, észlelés, emlékezés, megértés fejlesztésére.
- A gyermeki tevékenység változatos formáinak (egyéni, páros, mikro csoportos) biztosítása, a cselekvéses, tanulásból adódó tapasztalatok összegzése.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása, egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban, és problémahelyzetekben.
- A gyermekek aktív, passzív szókincsének, mennyiségi-minőségi gyarapítása, a fogalmak, relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása. A gondolatok, a problémamegfogalmazás, pontos egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.

A motoros (mozgásos), az észleléses, a verbális és a szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására.

A komplex foglalkozások alkalmat adnak, hogy az iskolai alkalmassághoz szükséges:

- tapasztalatokat elmélyítsük, rendszerezzük,
- a részképességeket fejlesszük,
- a gondolkodási műveleteket gyakoroljuk, kognitív képességeket fejlesszük
- a szükséges szokásokat, kialakítsuk, és koruknak megfelelő ismereteket sajátíttassunk el.

C. A fejlesztés tartalma

- Az összetartozó dolgok megfeleltetése
- Csoportosítás: tulajdonságok szerinti szétválogatás és halmazba sorolás
- Számfogalom megalapozása
- Halmazok számossága és a „mennyi” kérdés megválaszolásának képessége
- Halmazok összehasonlítása tulajdonságaik szerint
- Sorba rendezés megnevezett mennyiségi tulajdonságok és felismert szabályosság szerint
- Halmazokkal végezhető játékos műveletek
- Építések, alkotások szabadon és másolással
- Geometria: a forma és a minta felismerése, azonos és eltérő formák csoportosítása
- Tevékenységek tükörrel
- Tájékozódás térben, síkban, téri irányok

D. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- Felismerik a környezetükben lévő elemi matematikai összefüggéseket.
- A halmazokkal való műveletek végzésében jártasak; összehasonlítás: mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megoldanak alapvető problémahelyzeteket, felismernek tapasztalati összefüggéseket, következtetéseket
- Értik és helyesen alkalmazzák az összehasonlítást kifejező szavakat, relációkat, matematikai összefüggéseket, tapasztalataikat, ismereteiket, a játéktevékenységekben tudják alkalmazni
- Felismernek az alapvető geometriai formákat
- Kialakul az alapvető helyzetek, relációk az irányok megkülönböztetése, a balról jobbra való haladási irány követése.

4. Verselés, Mesélés

A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a **bábozás és dramatizálás eszközeivel** - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

2025

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvnek, régi értékeket, hagyományokat közvetíti a gyermekeknek a maga sajátos szóhasználatával, stílusával a népi- klasszikus- és kortárs írói eszközök gazdagságával.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Visszaigazolja a gyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást is kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, közben belső képi világot jelenít meg. A belső képalakítás folyamata az élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Népmese, legendák, mondák, közmondás, találós kérdés.

A. A verselés, mesélés célja

- életkori és egyéni sajátosságok szintjén alakuljon ki a gyermekek mesék, versek iránti érdeklődése
- alapozódjon meg az irodalomszeretet
- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetése által, fejlődjön a helyes nyelvhasználat és a biztonságos önkifejezés.

B. Az óvodapedagógus feladatai

- **Az éves tervezésben jelenjenek meg:** Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - **népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi** -, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek egyaránt.
- Oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszthető.
- Életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása.
- Népi, klasszikus, esztétikai élmények közvetítése, hagyományok ápolása.
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.
- Beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása, figyelembe véve a gyermeki személyiségvonásokat és szükségleteket (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok, beszélgető körök, interaktív játékok).

- Kifejező előadásmóddal, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználásával a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlesztése.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztésének szakemberrel történő összehangolása.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülők körében
- A mese választáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú korosztályos válogatásra a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembe vételére
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segítse a gyermeket a ráhangolódásra, a mesék befogadására a rendszeres meseolvasásra.
- A mese választáskor más népek meséinek mesélésére is kerüljön sor.

C. A verselés, mesélés tartalma

A mese vers a gyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, létszükséglet, olyan érzelmi, értelmi és erkölcsi értékeket közvetít, amely megalapozza a gyermek pozitív személyiségjegyeit.

Fontos szempont, hogy magas szintű irodalmi élményt nyújtunk a gyermek számára. A művek kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság.

A mese – versmondás lényeges elemeit – metakommunikációs eszközöket (testbeszéd, tekintet) az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Alkalmazza a drámajáték elemeit, az ismerkedő játékokat, a csoportépítő játékokat, amely során saját emlékeik, képzeletük alapján élik át a gyermekek a helyzeteket, szituációkat. Olyan feltételeket teremtsünk, hogy a mese – vers tevékenységen minden gyermek részt vegyen.

A mese képi és konkrét formában esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel tárja fel a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

MESE – VERS TARTALMA

	3-4 éves korban	4 - 5 éves korban	6-7éves korban
Népi Mondókák	(10-12) altatók, hintáztatók, ujjkiszámolók, höcögtetők, simogatók stb.	(4-5) környezetről, időjárásról, az évszakok megfigyeléséről, természeti jelenségekről, tárgyakról, állatokról	(4-5) felelgetős, kiszámolás, tréfás mondókák, párválasztók, találós kérdések, közmondások
Versek	(3-4) rövid versek állatokról, természetről, ritmikus mozdulatokkal kísérve	(6-7) kiolvasók, vidám, groteszk, humoros témái: évszakváltás, természet szépségei	(15-20) gyermekek élményeihez kapcsolódó versek, ünnepek, hagyományok, jeles napok
Mese	(10-14) rögtönzött történetek, láncmesék	(10-15) állatmesék, népmesék, kortárs, klasszikus, párbeszédes és elbeszélő történetek	(15-20) népköltészet, kortárs, klasszikus és tündérmesék, tréfás-, verses mű, mesék, folytatásos mesék, elbeszélő történetek, önálló mesebefejezés, önálló mesekitalálás
Dramatizálás	Állatok hangjának, mozgásának utánzása	Állatmesék párbeszédeinek eljátszása, kedvelt epizódok feldolgozása minden, amit lehet	Hosszabb történetek, saját készítésű díszletek felhasználásával, szerepek önálló elosztásával. Drámajáték
		dramatizálni	alkalmazása.
Bábozás	Az óvónő bábjátéka ujjbáb használata	Az óvónő bábjátéka, síkbábok önálló használata	Önállóan bábozzanak, saját készítésű bábokat is használjanak, szívesen bábozzanak kiscsoportosoknak, (zsákbábok, kesztyűbábok)

D. Fejlődés az óvodáskor végére

- Önállóan mondanak rövidebb-hosszabb verseket, mondókákat.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset és 10-15 mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk és társaik szórakoztatására.
- Elkezdett történeteket fantáziájuk segítségével folytatni tudnak.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Szívesen nézegetnek könyveket, vigyáznak az épségükre.
- A térbeli irányokat, viszonyokat, illetve verbális kifejezéseket helyesen használják.
- A nemzeti kultúrkincsből ismernek verseket és meséket.

5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc célja

Az örömet adó ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, a kortárs művészeti alkotások által alakuljon

- a zene iránti érdeklődés
- formálódjon a zenei ízlés esztétikai fogékonyság.

B. Az óvodapedagógus feladatai

- Megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása.
- A gyermekek minél több olyan zenei élményhez juttatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket, fejleszti gondolkodásukat és kommunikációs képességeiket.
- A gyermekek zenei képességének (hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, harmonikus, szép mozgásának), kreativitásának fejlesztése, énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével
- A zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelem gazdag, szép, tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok)
- Az önkifejezés újabb lehetőségének felkínálása a zenei improvizációra való ösztönzés

2025

(mozgás rögtönzése zenére, dallam, ritmus variációk kitalálása)

- Tehetséggondozó műhely működtetése (gyerektánc)
- A gyermekek életkorának megfelelő tánclépések, motívumok, térformák megismertetése

C. Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tartalma

A zenei nevelés programja minden csoportban az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével tervezett tevékenység. A zenei anyag feldolgozása Kodály Zoltán irányelvei és Forrai Katalin szakmai útmutatása alapján történik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben az élmény alapú érték közvetítéssel

A program, zenei anyagát hangsúlyosan alkotják

- népi mondókák, ölbeli játékok
- népi dalos játékok,
- a zenei átélést segítő, kreatív mozgások,
- hangulatokat, érzelmeket közvetítő zenehallgatás, dalanyag
- a készségfejlesztés zenei elemei.
- hangszeres előadások
- zenehallgatás

A zenei anyag kiválasztása, tervezése az évszak és az ünnepkör figyelembevételével történik. A zene, mint az önkifejezés egyik eszköze állandóan jelen van a nap folyamán, melynek során nagy gondot fordítunk az élő befogadó zenei tevékenységre, sokszori gyakorlására, s az ehhez kapcsolódó, szép, esztétikus mozgásra.

Az ölbeli játékok helye szerepe a beilleszkedési időszakban jelentős és a mindennapokban gyermekek közösségi nevelésében fontos szerepet tölt be.

Játék közben is adódik lehetőség zenei élményszerzésre, így pl. dúdolgatásra, énekelgetésre, amely oldott, derűs légkörben, a gyermekek önkéntes érdeklődésére és részvételére épül.

Fontos szempontnak tekintjük az óvónő pozitív mintaadását, a helyes artikulációt és a tiszta éneklést.

Zenei élményeket szereznek a gyermekek

- Spontán játék közben, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység által:

3 – 7 éves korban a kezdeményezések a gyerekek igényeinek megfelelően a hét bármely napján. Mindvégig törekszünk a gyermek érdeklődésének felkeltésére és fenntartására. Lehetőséget teremtünk egyszerű táncos lépések gyakorlására, mint pl. körben járás, ringatózások rugózások, mely a gyermekek harmonikus mozgását segítik elő.

5-7 éves korban a szép, tiszta éneklésre és a harmonikus mozgásra helyezzük a hangsúlyt. Ebben a korban már képesek az önállóságra, ezért nem szükséges, hogy az óvónő végig együtt énekeljen velük. A mozgással kísért egyöntetű szép, tiszta előadás megvalósítása tudatos cselekedtetésre épül (testtartás, tekintet, hangsúly, hanglejtés, ritmus).

Éneklés közben beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztésére, a hangzók helyes formálásának gyakorlására, beszédtechnika fejlesztésére, fogalomalkotás, szókincs bővítés, beszédhibák javítására is lehetőség nyílik.

Óvodánkban alkalmazott zenei eszköztár

- különböző méretű dobok, zörgő dobok,
- különböző méretű cintányérok, háromszögek,
- ritmus hangszerek,
- csengősor
- xilofon,
- metallofon,
- furulya,
- saját készítésű hangszerek felhasználása (termések, pengettyű, nádi hegedű...)
- audiovizuális eszközök (lemezjátszó, kazetta, videó, TV kamera)
- szakmai könyvek,

2025

- az énekes dalos játékokhoz felhasznált eszközök
- saját, csoportra jellemző egyéb énekes kelléktára

<i>Fejlesztési tartalom</i>	3- 4 éves korban	4-5 éves korban	5-6-7 éves korban
<i>Éneklési készség ➤</i> mondóka ➤ énekes játék	5-7 mondóka 10-12 dal, dalos játék (3-4 sz-m) (1-2 l-sz-m) (2-3 m-r-d) (1 d-l-sz) Az óvónő segítségével egyszerre csoportosan, kb. azonos hang-magasságban énekelnek.	4 - 6 mondóka 12-15 dal, dalos játék 2-3 műdal (2-3 sz-m), (2-3 l-sz-m), (1-2 sz-m-d) (2-3 m-r-d), (2-3 sz-m-r-d) (1 m-r-d-l) (1-2 d-l-sz) Az óvónő indításával, önállóan, tisztán, együtt, jó szöveg kiejtéssel énekelnek.	4- 7 mondóka 20-25 dal, dalos játék 3-4 műdal (2 sz-m) (2 l-sz-m) (1-2 m-r-d) (2-4 sz-m-r-d) (6-8 l-sz-m-r-d) (2 m-r-d-l) (2 r-d-l-sz) (2 m-r-d-l-sz) Önállóindítással, csoportosan és egyéni helyes kezdő magasságban és tempóval énekelnek.

2025

Hallásfejlesztés <i>magas-mély halk- hangos zenei emlékezet</i> ➤ dallamfelismerés ➤ motívum, visszhang ➤ hangszínek megfigyelése	Érzékeltetése, guggolással, lábujjhegyre állással, beszéden keresztül. Szemmel követése térben. Halk-hangos felismerése beszéden, mondókán, éneken, zörejen keresztül (környezet hangjai)	Érzékeltetése térben, a megnevezett testrésszel, mondókán, dalon keresztül. Változó kezdő magasság átvétele. Halk-hangos közötti különbség felismerése, mondókával, énekekkel, járás és tapsolás	Dallamív rajzolás kézzel, ujjakkal, lábfejjel, mellkas előtt, fej fölött. Mondókán dalon, párbeszéden keresztül. Magas-mély térbeli mutatása. Halkabb és hangosabb éneklés összekapcsolása tempó- változtatással. (halk-hangos, gyors-lassú kombináció)
Ritmusfejlesztés			

2025

➤ egyenletes lüktetés	Egyszerű mozdulatokkal (járás, hintázás, billegés, váll, ujj, csípés), gyermekjáték közben egyszerű eszközökkel pl.: ritmuspálca, cintányér, fakocka, kanál ritmuspálca, cintányér	Járással, futással, ugrással (hullámvonal, sarokkoppintás, testfordítás)	Gyors, lassú, különböző térforma, tárgyak megkerülése.
➤ ritmus	----	2/4 ütem Dalok, mondókák ritmusának kiemelése, hangsúlyának kiemelése	Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolás. Dallam felismerés ritmusról. Dalritmus kiemelése, ritmus visszhang, szünet szinkópa. Gyors-lassú tempótartás önállóan.
➤ tempó különbségek: gyors-lassú	Tempóváltás követése egyszerű mozdulatokkal	Gyors-lassú beszéd, énekmozgással, tempóváltás lépéssel	

2025

➤ mozgástérforma	Mondókák, dalok egyszerű utánzó mozgásokkal egyszerű táncmozgások	Táncos jellegű mozdulatok (oldallépés, fél térden)	Bonyolultabb, táncos jellegű mozdulatok

82

			(párcsere,kapus, hidas, sorgyarapító, fogyó játékok).
➤ hangszerek	Egyszerű ritmusjátészó hangszerek ritmuspálca)	Ritmushangszerek (dob, háromszög) Ritmushangszerek készítése	Ritmus hangszerekés egyéb természeti tárgyak. Ritmushangszerek készítés (Dob, háromszög, cintányér)
➤ népszokások, ➤ ünnepek	Ünnepkörök mondókái, énekes játékaí (állat, naphívogató, farsang, húsvét, anyáknapja)	Ünnepkörök mondókái, énekes játékaí (leánykérő, Lucázás, kiszebáb, anyák napja)	Ünnepkörök mondókái, énekes játékaí (lakodalmas, szüret, kapus, hidas játék, pásztorjáték, komatálazás, pünkösdlés, anyák napja)

2025

Zenehallgatás	Óvónő éneke Zenehallgatás befogadására szoktatás - népi, kortárs, klasszikus	Óvónő éneke és hangszeres játék, Ismerkedés a kétszólamúsággal- népi, kortárs, klasszikus	Óvónő éneke, Óvónő hangszeres játéka Óvónők kétszólamú mű előadása - népi, kortárs, klasszikus

D. Fejlődés az óvodáskor végére

- Ismernek 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és szöveghosszúságú népi gyermekjátékdalt, néhány alkalmi dalt, műdalt.
- A gyermekek bátran, egyénileg is tudnak mondókázni, énekelni.
- Szívesen és örömmel vesznek részt énekes játékokban.
- Ismerik a zenei fogalom párok jelentését.
- Képesek érzékelteni az egyenletes löktetést, a motívum hangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal kifejezni.
- Felismerik a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről.
- Próbálkoznak az improvizálással.
- Képesek dallambújtatást végezni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- Képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei bemutatásokat.

6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, **szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal**, az esztétikus tárgyi környezettel való

2025

ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. **Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.**

A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja. Óvodásaink számára a szabad rajzolás az egyik legjelentősebb önkifejezési mód, mely során a gyermek (sémákat”, vagy másképpen szimbólumokat használ. A „sémák” alapformák, amelyek a valóságról szerzett tapasztalatok során folyamatosan gazdagodnak. A papíron nyomot hagyó rajzeszközök (ceruzák, tollak, zsírkréták stb.) a funkció öröm érzését keltik a firkáló gyermekekben. A különböző motívumok szabad kombinálásával jut el a gyermek a formákig, majd a kompozíciók megalkotásáig. Amit a világról tud, ábrázolásában is el tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzámeséli.

A. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka célja

- Az esztétikai tartalmú élmények által formálódjon vizuális észlelése, az emlékezete, képzelete, a vizuális gondolkodás.

Az ábrázoló tevékenység célja, nem maga a tevékenység során létrejövő bármiféle alkotás, vagy annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés. A létrejövő „mű” jelzés a gyermek ismereteiről, érzelmi életéről, kez ügyességének fejlettségéről.

B. Az óvodapedagógus feladatai

Az önálló gyermeki alkotó tevékenység mindennapos feltételeinek megteremtése, örömteli alkotólétkör kialakítása.

- Az önálló gyermeki alkotó tevékenység mindennapos feltételeinek megteremtése, örömteli alkotólétkör kialakítása.
- Mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észlelő funkciók változatos gyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása
- A nagymozgás, finommotorika fejlesztése
- A belső képek gazdagítása gyermeki ábrázolás ösztönzése, változatos lehetőségek felkínálásával.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása. fejlesztése a népi motívumok alkalmazásával
- A gyermeki élmény- és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.

2025

- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: (pl. megszólítás, szándéknyilvánítás, kérés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése. stb.)
- ➤ Az ábrázolási tevékenységében lassan fejlődő, (diszgráfia tüneteit mutató) gyermekek egyéni fejlesztése, folyamatos jelzés a szakemberek felé.
- Hagyományápolás, ismerkedés a nemzeti szimbólumokkal a népi kismesterségekkel

C. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka tartalma

- A technikák megismertetése, gyakorlása 3-4 éves korban, bővítése a többi életkorban.
- Témánként több technikai megoldás felkínálása, feltételeinek biztosítása a kreativitás fejlesztése és a változatosabb gyakorlás érdekében.
- Élményre alapozott, jól kigondolt témaválasztás.
- A vizuális nevelés komplex beillesztése a nevelési rendszerbe. Óvodáskor eleje (3-4 évesen)
- a természetes anyagok, termékek felhasználása
- új, kreatív megoldások keresése a kreatív, környezettudatos gondolkodásra és fenntarthatóságra

Mintázás	Festés	Rajzolás	Kézi munka/barkácsolás	Építés
- Megismer és megnevez 3-4 gyúrható, formálható anyagot: homok, agyag, só-liszt gyurma, natúr gyurma és ezekkel szívesen tevékenykedik. - Megismerkedik a gömbölyítés, lapítás, sodrás technikájával. - A technikák alkalmazásával létrehozott „alkotásokat”	- Megismeri a festék tulajdonságait. - Örömet lel a nyom, (ujj, tenyér, szivacs) vonal és folthagyással való „képelemek” alkotásában. - Felismeri, megnevezi és változatosan használja a	- Megjelenik az ábrázolás szándéka, de nem a valóság megjelenítésének igényét fejezi ki. „szétszórt kép” - Zsír és aszfalt marokkrétával, vastag ceruzával szívesen firkálgat nagy felületű	- Megkülönbözteti a papírt és a textilanyagot, ismerkedik a tulajdonságaival. - Különböző minőségű papírokat – gyűr, tép, gombócol: szalvéta, krepp-, újság, zsír-, tafett papír stb. - Ismeri, és gyakorolja az alapvető	- Ismeri, és szívesen rakosgatja a környezetében található különféle anyagokat, tárgyakat, eszközöket: termékek, ágak, kövek, kavicsok. - Ismerkedik a különböző nagyméretű eszközök, tárgyak, anyagok formáival, alakzataival: dobozok,

2025

megnevezi. - Fej, láb - ember, állatformát kialakít. - Az alapvető szokások alakulnak: ruha ujjának felhúzása, mintázó laphasználata, kézmosás a tevékenység után.	környezetében gyakran előforduló színeket: piros, kék, sárga, zöld, barna, fehér, fekete. -Megismeri és gyakorolja a felületfestés különböző méretű és formájú ecsettel végezhető technikáját: kisméretű korong ecset, pemzli, lapos ecset: marokfogás, vállból indított meszelő mozgás. - Örömmel fest kikevert temperával nagy ívű függőleges és vízszintes-felületeken. -Elkezd a képalakítást.	nagy ívű papíron, táblán, járdán, falon: vállból indított lengőfirka, körvonalas firka, majd képelemek, részformák. - Megnevezi „alkotásait”. -Megjelenik a személy ábrázolásának szándéka: fej-láb emberforma.	ragasztási technikákat: stift, sűrű, folyékony ragasztó. - Ismeri és alkalmazza a hajtogatás egyszerű elemét: szalvétahajtás	bútorok, falapok, papírtéglák, kerítéselemek, takarók stb. - Nagyméretű elemek felhasználásával kisebbnagyobb térbeli alakzatokat hoz létre – térbeli tapasztalatokat szerez.

Óvodáskor közepe (4-5 éves)

Mintázás	Festés	Rajzolás	Kézi munka/barkácsolás	Építés

2025

- Az alaptechnikákat ismeri, azok kivitelezése pontosabb. - Új technikákat ismer meg: bemélyítés, karcolás, agyagdarabolás, nyomhagyás stb. - A technikákat változtatatosan alkalmazza,	Megjelenik a képalakítás egyénileg választott színekkel. - Örömmel fest sokféle alakú, méretű, színű és anyagú papírra. - Törekszik a 8-as, 10-es méretű ecsetek helyes fogására. - Elsajátítja a festés helyes	- A rajzaiban megjelennek a megszerzett, megtapasztalt, ismeretei, élményei, melyek keverednek a képzelet elemeivel. - A függőlegesen és vízszintesen elhelyezett nagy felületek	- Előszeretettel készít különféle alapanyagokból játék kiegészítőket segítségével, és saját elképzelés alapján is. (Miből mit lehet csinálni?) - Ismer új anyagokat: bőr, fa, termékek, textil fajták, gyapjú, fonal stb.	- Nagy térbeli alakzatokat tud létrehozni zárt és nyitott formákban, egyenes vonalban és kanyargósorban. - Saját elképzelés alapján kisebb nagyobb építményeket tud létrehozni. - Téralakításkor felhasználja a

kombinálja. - Bővülnek az alakítható, gyúrható, formálható anyagok: színezett sóliszt, ill. színes gyurma, gipsz - Emlékezet után felismerhető formákat, tárgyakat alkot – képes a formák tagolására. - Emberalakot mintáz, (vízszintes síkban) főbb részformákat érzékeltet. (Fej, törzs, végtagok) - A szokásokat kis segítséggel, szükség esetén szóbeli irányítással végzi. - Megismerkedik a gombfestékekkel. - Az alapszínek mellett megismerkedik a különböző színárnyalatokkal, színkeveréssel (lila, bordó, rózsaszín, szürke stb. -	technikáját: könyökből induló festő mozdulat, 3 ujjas fogás az ecset kb. 1/3- ad részén az ecset elfektetett fejével, megfelelő mennyiségű festék felhasználásával. - Gyakorolja az ecset kimosását és a helyes vízhasználatot- Megismerkedik a gombfestékekkel. - Az alapszínek mellett megismerkedik a különböző színárnyalatokkal, színkeveréssel (lila, bordó, rózsaszín, szürke stb. - Megjelenik a képalakítás egyénileg választott színekkel. - Örömmel fest sokféle alakú, méretű, színű és anyagú papírra.	mellett, biztonsággal rajzol az A3-as, és az A4-es felületeken. - Vastag ceruzát három ujjas technikával képes megfogni. - Nyomaték a határozottabb, vonalvezetése könyökből indul. - Rajzai színesek– de ez nem a valóság utánzása. - Megjelenik a színezés igénye. - Felismerhető formákat rajzol, kezd alakulni a „valamit alkotás” igénye. - Megjelenik a valósághű emberábrázolás igénye (Fej, törzs, végtagok) - Megjelenik a térbeliség jelzésének szándéka – formák elhelyezése lent, fent.	- Próbálkozik az olló helyes használatával. (egyenes vonalban vág) - Egyszerű formákat hajtogat: felező és átló és szekrényhajítás. - Ismerkedik a kézműves tevékenységekkel: nemezelés, pókfonás. - Ajándéktárgyakat készít. - Megjelenik a díszítés különböző formaelemekkel, és elrendezésben. - Óvónő irányításával alkalomhoz illően díszítő elemeket készít.	környezetében lévő tárgyakat, bútorokat, anyagokat - Mérlegeli a funkció és a méret közötti összefüggést (arányok), és törekszik a stabilitásra. - Részt vesz egyszerű terepasztal berendezésében.

2025

	- Törekszik a 8as, 10-es méretű ecsetek helyes fogására. - Elsajátítja a festés helyes technikáját: könyökből induló festő mozdulat, 3 ujjas fogás az ecset kb. 1/3-ad részén az ecset elfektetett fejével, megfelelő mennyiségű festék felhasználásával. - Gyakorolja az ecset kimosását és a helyes vízhasználatot.			

Mintázás	Festés	Rajzolás	Kézimunka/barkácsolás	Építés
- Új technikákat ismer meg: kicsípés, kihúzás, ragasztás, agyaghurka felrakása, simítás stb. - Érdeklődéssel fordul a képzőművészeti alkotások felé. pl. köztéri szobrok, kisplasztikák stb. - Képes az összes ismert formaelem és technika önálló alkalmazására. - Karakteres formákat tud létrehozni a jellegzetes jegyek jelölésével. pl. állat füle, szeme stb. - Leképezi az arányokat a formákban és a	- Önállóan és biztonsággal használja és gondozza a festéshez szükséges eszközöket. - Megismerkedik a különböző technikákkal készített festményekkel, műalkotásokkal. - Bővül a festésre alkalmas anyagok tára: fa, selyem, üveg stb. - Képes az ecset hegyével a kontúrvonalak festésére. - A színeket érzelmeinek és hangulatának kifejezésére használja. - Próbálkozik a	- Megismerkedik a művészi grafikákkal. - Szívesen jeleníti meg az egyéni élményeit. - A vékony ceruzát helyesen fogja, vonalvezetése csuklóból indul. - Alkotásait különféle technikával, és anyagokkal gazdagítja. - Rajzaiban több síkon jeleníti meg a fő és a mellékalakokat, formákat. - Alkotásait részlet gazdagon, tetszése szerinti részformákkal,	- Megismerkedik a népi kismesterségek eszközeivel, anyagaival, alkotásaival. - Kipróbál új technikákat: batik, szövés, fonás, bőrzés, fazekasság, varrás stb. - Képes bonyolultabb hajtogatói technikák kivitelezésére. - Céllal készít kiegészítő tárgyakat, kellékeket. - Gazdag díszítő motívumtára van, azokat változatos elrendezésben alkalmazza. - Alkalmassá válik a múzeumok, kiállítások	- Megtervezi a téralakító tevékenységet. - Képes érzékelni a differenciálabb arányviszonyokat. - Gazdagodik az építményei formavilága. pl. térrészek összekapcsolása átjárókkal, folyosókkal, alagúttal stb. - Tapasztalatokat szerez az építmények statikai helyzetéről. - Séták alkalmával megismeri szülőföldje, Kunszentmárton közterületeit a köztéri alkotásokat, a középületeket. - A valóságról

formák között. - Az ember – és az állatalakot felállítja a térben. - Próbálkozik a több alakos kompozíció alkotás közben a formák térben való elhelyezésével.	tempera és a vízfesték együttes használatával. (temperával kontúroz, vízfestékkel felületet fest) Megismerkedik a fehér temperával való színkeveréssel. - Képes az emlékezet és a képzelet utáni ábrázolásra. -	színekkel, formaismétléssel díszíti. - Az emberábrázolása aprólékosan kidolgozott, és megjelenik a mozdulat. - Képes (világossötét színek) - Új technikával ismerkedik meg: viaszkarc, papírbatik. kooperációra. -	látogatására: gyönyörködik az alkotásokban, élményeit, érzelmeit szóban kifejezi stb.	szerzett ismeretei, tapasztalatai, ill. fantáziája felhasználásával képes terepasztal beépítésére.

D. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- A rajzolás, mintázás, kézimunka kedves örömteli tevékenységgé válik.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, esztétikai véleményt alkotni.
- Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre finomabb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését. a vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük fejlődik
- Az eszközöket készségszinten kezelik.
- Ismerik a különféle ábrázolási technikákat, anyagokat, azokat képesek önállóan megválasztani és alkalmazni, szükség esetén közös feladatokban együttműködni.
- Képalkotásukban megjelenik a tér, síkba való átfordítása.
- Munkáikban tükröződnek a világról szerzett egyre valósabb ismeretük, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásai, kialakul saját forma-nyelvük.
- A gyermekek alkotására jellemző, a részletező formagazdagság, a színek változatos használata.
- Használják a népi, nemzeti, etnikai kultúrában megjelenő díszítő motívum
- A kiemelt figyelmet igénylő-tehetséges gyermekek szabad önkifejezése megvalósul

7. A MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG

A munka a gyermek mindennapi tevékenységének része, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Megerősítést nyer a munka jellegű tevékenység nevelőértéke. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermek örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg.

A. A munka célja

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül, alakuljanak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességek, erkölcsi tulajdonságok.
- Pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon az összpontosítási képességük, munkaszervezési képességük.
- Alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk
- Alakuljon ki a felelősségérzetük, feladattudatuk.

B. Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek önkéntesen, önállóan, örömmel, képességeik szerint végezhessek a személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a közösség érdekében végzett munkatevékenységet. Aktív-cselekvő részvétellel a munkavégzés lépéseinek elsajátítása
- Tudatos pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges szokások kialakítása és betartásának, konkrét, reális, fejlesztő értékelése. Az iskolakezdéshez szükséges munkaérettség kialakítása
- Saját és mások munkájának elismerésére, megbecsülésére nevelés.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál jelenjen meg a helyes önértékelés és önbizalom
- Beszélő környezet biztosítása, a kommunikációs kedv fenntartása a gyermeki kérdések támogatása a munkavégzés során

Területei

- Önkiszolgáló munka
- Környezet rendjének megőrzése
- Alkalomszerű munka- egyéni megbízatás
- Felelősi munka
- Naposi munka

C. A munkajellegű tevékenység tartalma

A gyermek önkéntességét, aktivitását, érdeklődését igyekszünk tudatosan felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

Nagy fontosságot tulajdonítunk a munkavégzés során a teljes önállóság biztosítására. A munkavégzés nem időszakonként, hanem rendszeresen, folyamatos tevékenység, amely beépül az óvoda nevelési folyamatába. Fontosnak tartjuk az élősarok kialakítását, és a kerti munka fontosságát.

A közösen gyűjtött gyümölcsöt és zöldségfélét feldolgozzuk, (pl. megfőzzük, tartósítjuk) Ösztönözzük a szülőket, hogy a gyermekek otthon is gyakorolják az önkiszolgálást és a családért végezhető munkajellegű tevékenységet.

D. A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- Szívesen vállalnak egyéni és közösségért végzett megbízatásokat, és azokat felelősséggel teljesítik.
- Kitartóan, aktívan tevékenykednek, munkatempójuk különbségei ellenére képesekké válnak az együttműködésre, szociális magatartásuk (kivárás, tolerancia) a közösségi kapcsolataikat pozitívan befolyásolják
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Képesek-életkori szinten, saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátására.
- Kialakul a környezet rendjének, megtartásának, megóvásának gondozásának igénye
- Kialakul az iskolakezdéshez a testi, lelki, és szociális érettség

8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodapedagógus által szervezett foglalkozásokon valósul meg.

A világban minden, ami megismerhető befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent, komplex foglalkozások rendszerén keresztül juttatják el a gyermekekhez.

A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját.

A. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célja: Változatos tevékenységek során ismereteik bővüljenek, erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik, fejlődjön kreativitásuk.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megismerési vágy, kíváncsiság sokoldalú érdeklődés, kielégítése, az óvodában folyó tevékenységekhez való pozitív viszony kialakítása
- A gyermekek tanulását támogató környezet megteremtése, az előzetes tapasztalatok figyelembevételével
- Különböző élethelyzetekben a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből szerzett spontán tapasztalatoknak, ismereteknek a célirányos fejlesztése
- Tevékenység közben, szokások formálása, szociális együttlét iránti igény felébresztése; türelem, kivárás, alkalmazkodás, egymás segítése
- A gyermek önkifejező törekvéseinek segítése

2025

- Modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatására
- Értelmi, -kognitív- kommunikációs képességek fejlesztése (érzékelés, valóság-hű észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, valósághoz közelítő képzelet)
- A gyermekek személyiségének fejlesztése; önállóság, kitartás, pontosság, feladattudat
- A gyermek érési folyamatához személyiségéhez igazított, pedagógiai módszerek alkalmazása
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a cselekvéses tanulás segítése
- A gyermekek egyéni képességeinek, fejlődési ütemének, szociokulturális hátterének figyelembevételével differenciált, egyéni fejlesztése
- az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Az iskolaérettséget támogató pedagógiai munka

A tanulás feltétele, formái, típusai, elvei

A tanulás feltétele

Sokoldalú érzékelésen, észlelésen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása.

Az óvodánkban lehetséges tanulási formák

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a **játékos**, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés; élményszerzés (séta, kirándulás),

2025

- a gyakorlati problémamegoldás.

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	Testnevelési játékok, mindennapi mese Kötelezően irányított csoportos foglalkozások
Mikro-csoportos	A külső világ tevékeny megismerése, Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, Ének, zene, énekes játék, Gyermektánc, Testnevelés, Mindennapi testnevelés
Kooperatív	A külső világ tevékeny megismerése, Verselés, mesélés, Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint
Páros	Együttműködés rokonszenvi alapon, mely segíti a nevelés eredményességét. Tanulási motiváció kialakítását célozza, részképességek fejlesztése.

A tanulás típusai

Az óvónő pedagógiai szabadsága alapján dönt az elvárható és a szükséges szervezeti keretekről a tevékenység alapú tanulási formákról. A foglalkozások kiterjesztett formában alkalmazandók, a szükséges módszertani felkészültség mellett, tervezettek, fokozatos időtartamúak, gyakorlatiasak, tevékenykedtetőek. A csoport aktuális fejlettségi állapota, az egyes gyermekek igénye, szükséglete a foglalkozások tartalma és a helyi adottságok függvényében tervezzük, hogy melyik napon, milyen tanulási keretet-formát választunk.

A tanulás szervezési elvei

- műveltségtartalmak komplexitása,
- a gyermekek egyéni élményei, tapasztalatai, mozgásos-és beszédhelyzetek meghatározó szerepe az ismeretszerzésben,

2025

- tervszerűség és spontaneitás összhangja
- egyéni fejlettséghez, eltérésekhez igazodó pedagógiai módszer, és differenciált fejlesztés.

Az utolsó pedagógiai elv különös hangsúlyt kap óvodánkban, hiszen sok a fejlődésben elmaradott, hátrányos helyzetű gyermek, az átlagos képességű és a tehetséges gyermek is.

A gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére meg lévő tapasztalataira építve irányítjuk a megismerést, a gondolkodás folyamatát. A tanulási folyamatban centrális szerepet kap a mozgásos, cselekvéses felfedező tevékenykedtetés biztosítása, a sokoldalú érzékelésen (vizuális, hallási, tapintásos) alapuló tapasztalatszerzés, élményszerzés. A képességek fejlesztése megkívánja az ismeretek rendszeres feldolgozását, az alkalmazkodó képesség lehetőségeinek megteremtését. Képességeket kifejezetten tevékenységben fejlesztünk, a beszéd és gondolkodás egységével. Az értelmi nevelésben a „tapasztalni – megismerni” elvet valljuk, s nem a kész ismeretek, cselekvésformák betanítását.

A tanítás-tanulás folyamatban a bizalomra, megértésre épülő óvónő-gyermek közötti kapcsolatra törekszünk, amelyben a gyermek, szorongás nélkül, örömteli kíváncsisággal vehet részt.

B. A differenciált képességfejlesztés

Cél: A gyermeki személyiségfejlődés szenzitív szakaszaihoz igazodó, a választás szabadságát biztosító egyéni fejlesztési eljárások beépítése a nevelési folyamatba

Feladat:

1. Tudatos tervezés:

A gyermeki fejlődés folyamatos nyomon követésének eredményét hármas differenciálási szintbe soroljuk:

- Előkészítő
- Haladó
- Optimum

Tervezésünk során a választott feladatok módszerek, eljárások ezekhez igazodnak, és a mindennapi tehetséggondozás feladatit is tartalmazzák.

2 Differenciált eszközök:

A tevékenységekhez többféle, változatos és alkalmazási nehézségben különböző lehetőséget biztosító eszközök és alapanyagok egyidejű elérhetőségének megteremtése a gyermekek számára

3. A differenciálás feltételei:

-Ismerjük a gyermekek adottságait, kulcskompetenciáit, fejlettségük mutatóit, személyiségük jellemzőit, érdeklődési körüket, ismereteik körét.

2025

- Igazodunk a gyermeki személyiség sokféleségéhez, valamint mindig egyedi és eltérő a nevelésünk, a módszereink és az elvárásaink rendszere.
- Pedagógiai érzékenységgel fordulunk a gyermekek különbözősége felé.
- A tanulást, felfedezést, kreativitást támogató környezet megteremtésével a feladatok megoldásához szükséges időtartam biztosításával differenciált körülmények teremthetők.
- A differenciálás lényege, hogy minden gyermekre vonatkozzon: a tanítás-tanulás folyamatában a különböző nehézségű feladatok egymásra épülnek, azok gyermekhez történő hozzáigazítása érvényesül, biztosítva ezáltal folyamat irányú fejlesztést. - A különböző feladatok és helyzetek megoldásán túl érvényesül a gyermekek közötti kooperáció, biztosítva ezáltal a választást, társas együttműködést.

4. A differenciálás lehetőségei:

- Az óvodai élet időkereteivel, amelyek igazodnak a gyermekek fejlettségéhez/tevékenységéhez (folyamatos napirend, párhuzamos tevékenységek, rugalmas heti rend).
- Célokban (egyéni várható eredmények)
- A célok által meghatározott feladatokban, amelyeket a gyermekek számára tervezünk

A differenciálás gyakorlata

- szociális differenciálás (munkaformák kiválasztása, képességek figyelembevétele a csoportszervezésnél)
- módszertani (metodikai) differenciálás (cselekvéses, felfedező tanulás, megfelelő ingerek, keresztcsatornák működtetése, egyéni munkatempó, -teljesítőkéesség figyelembevétele)
- célra irányuló differenciálás. (prevenció, korrekció, tehetséggondozás, életkori szint, hajlamok és érdeklődés figyelembevétele)
- eszköz szerinti differenciálás

A fejlődés nyomon követése, az eredmények elemzése, szükséges korrekciója

A gyermekek fejlődését az erre a célra szolgáló fejlettségmérő lapon tudjuk követni, az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. Az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magában foglaló, tevékenységek keretében folyik. A gyermekek iskolakészültségét az egyéni érési tempó figyelembevételével állapítjuk meg, amely az óvodából az iskolába történő lassú átmenetet segíti. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként

2025

kialakul az iskolai munkához szükséges fejlettségi szint. A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődés nyomon követését szolgáló dokumentumok

A gyermekek fejlődésének nyomon követése, mérése és értékelése az óvodában

Cél: Olyan megfigyelési, mérési, értékelési eljárások alkalmazása, amelyek a gyermekek megismerését szolgálják. A reális és szakmailag megalapozott értékelés az alapja a további fejlesztési feladatoknak.

A szülők folyamatos és egyéni tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről.

Alapelvnek tekintjük, hogy az óvoda, nevelési intézmény, így a lehetséges és szükséges megfigyelések, mérések ennek megfelelően tervezettek. A nevelés-tanulás egymásra ható és egymást feltételező folyamatát kívánjuk a mérésekben tükröztetni.

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum intézményi szintű szempontjai:

A differenciált egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell, kiemelten a hátrányos helyzetű és a tehetséges gyermekek esetében. Minden óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell megsegíteni, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, mérése, értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

Az információk rögzítését szolgáló dokumentumok

Dokumentum	Megfigyelési, mérési, értékelési területek, szempontok	Információ rögzítése
Anamnézis	A gyermek óvodáskor előtti fejlődésének, a család szocio-kulturális jellemzőinek megismerése	Óvodáskor kezdetén

2025

Fejlettségmérő lapok	➤ Mozgásfelettség ➤ Testséma ➤ Téri tájékozódás ➤ Térbeli mozgás felettsége ➤ Értelmi felettség ➤ Finommotoros koordináció ➤ felettsége ➤ Nyelvi kifejező készség ➤ Szociális felettség	Óvodáskor kezdetén
Felettséget követő lapok kimeneti célokkal	➤ Egészséges életmód, ➤ Ézelmi, erkölcsi és ➤ közösségi nevelés ➤ Mozgás ➤ Játék ➤ Munka ➤ Külső világ tevékeny ➤ megismerése – környezet és ➤ természet ➤ Külső világ tevékeny ➤ megismerése – mennyiségi és ➤ formai összefüggések ➤ Verselés, mesélés ➤ Rajzolás, festés, mintázás, ➤ kézimunka ➤ Ének, zene, énekes játék, ➤ gyermektánc	Évente 3x, minden év október, január, május hónapokban
Egyéni fejlesztési terv	Tehetséges gyermekek, HHH gyermekek, SNI ill. BTMN gyermekek számára	Hetente

A mérés során keletkezett dokumentumok felhasználása

Az óvodapedagógus számára	A szülő számára
A kapott eredmények alapján megvalósul az egyénre szabott fejlesztés Az eredmények újabb mérések adataival bizonyítják a változásokat.	Jelentős információhordozó A szülő a konkrét adatokból látja gyermeke aktuális fejlettségi szintjét. A tájékoztatás a családdal való együttműködés gerincét képezi A mérési eredmények megbeszélése a HHH gyermek szüleinek és pedagógusának részvételével

A csoport előrehaladásának értékelése

Cél: A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás- és szabályrendszerének megfigyelése, mérése, értékelése a kapott eredmények alapján tovább fejlesztés.

A csoport előrehaladásának figyelemmel kísérésével az óvodapedagógusok munkájának, hozzá adott értékének” meghatározása.

Nevelési év végén az óvodapedagógusok értékelik a csoport az egészséges életmód, az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, a mozgás, a játék, a munka, a külső világ tevékeny megismerése, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, ének, zene, énekes játék, gyermektánc területén elért eredményeket.

Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő nevelési év nevelési, fejlesztési terve.

A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvónő munkájának megfigyelésére, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire épül.

2025

A gyermekek társas helyzetének vizsgálatához évente szociometriai mérést alkalmazunk.

Azon gyerekek esetében, akik a mérés alapján az egyes alapkészségek területén *optimális fejlettségi szintet érnek el*, elkezdődhet a tehetséggondozás, így megerősítve azon részképességi területeket, amelyek kimagasló fejlettségi szinten vannak. Az optimum szintet elérő gyerekeink tehetséggazdagító programokon vesznek részt.

A DIFER Programcsomagot a 2014/2015-ös tanévtől alkalmazzuk óvodánkban.

Cél: a gyermekek alapkészség szintjének feltérképezése és a készségfejlesztő munka feladatainak meghatározása a gyerekek egyéni fejlettségi szintjének megfelelően.

X. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi,
  - lelki,
  - szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.
-
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
  - Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
  - Teste arányosan fejlett, teherbíró.
  - Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
  - Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
  - A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
  - a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
  - érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

2025

- különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában,
- életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ,
- különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot,
- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- a **szociálisan** érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg,
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

XI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Szervezeti és időkeretek

Csoportszervezés elvei

- Aránytalan terhet nem jelent az intézményben dolgozókra.
- Nem sérti az integrációs gyakorlatot, kerüli a szegregációt.
- Óvodán belül, ha a feltételek adottak, többféle csoport-kialakítási elv is érvényesülhet, amennyiben az nem sérti a helyi nevelési gyakorlat alapelveit.

A csoportszervezésről évente a nevelőtestület véleménye alapján az intézményvezető dönt. Az óvodapedagógusok törekvése, segíteni a gyermekeket eljutni a lassú fejlődés átmenetnek abba az állapotába, amely által óvodásból iskolássá érnek. Nevelési hatékonyságunkat a tudatos képességfejlesztéssel – kognitív, kommunikációs – magyarázzuk, melyekhez nélkülözhetetlen a „kortársi csoporthatások”, ezért az azonos életkorú gyermekek esetében csoportok közötti átjárhatóságot biztosítjuk. Az azonos életkor nem jelenti azonban a gyermekek homogén fejlettségi szintjét. Fontos feladatunk az egyéni fejlettségi szintnek megfelelő differenciált fejlesztő munka (felzárkóztatás, képességfejlesztés).

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előre haladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermekek terhelhetőségéhez igazodó, iskola előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A csoportszervezés szempontjai

2025

- Átlaglétszám 25 fő
- Csoportszoba férőhelye
- Nevelőtestület pedagógiai elvein alapuló szervezési elképzelések
- tartalmi szempontok alapján:
  - iskola előkészítő, fejlesztőpedagógiai tevékenység szervezése
  - életkor
  - fejlettség

2. Napirend, heti rend kialakítása

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlesztésekhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces), csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására törekszünk, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, a szabadjáték kiteljesedésére megfelelő időt biztosít arra, hogy a gyermek minden tevékenységét befejezze, pontosan elvégezze. Figyelembe vesszük a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítésére fordítható időkeretet. Így a napirendben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek, (étkezés, gondozás, mindennapos testnevelés) melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, és nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak. A gondozásnak kiemelt jelentősége van a nevelésben, a kapcsolatépítésben, a gyermekek önállóságának fejlődésének elősegítésében, együttműködve a gondozást végző óvodapedagógusokkal és dajkákkal.

Valamennyi csoportban biztosítani kell az alternatív pihenést, az 5-7 évesek esetében minimálisra kell csökkenteni a délutáni pihenő időt. Lehetőséget kell teremteni a csendes tevékenységek és a szabad játék megvalósítására.

A nyári időszak napirendjét is gondosan és tartalmasan tervezzük meg. Az év közben már kialakított szabályok, szokások normarendszer megtartásával adjunk lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze, és kötetlenebb formában biztosítsuk számukra a változatos tevékenységet. Párhuzamos tevékenység szervezés értelmezése mit értünk ez alatt tanulás szervezéshez is be lehet tenni

A heti-rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a normarendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A befogadás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti-rend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a heti rend pontosabb betartását kívánják meg

NAPIREND Szeptember 1 – május 31-ig		
IDŐTARTAM		TEVÉKENYSÉG
06:30	10:30	Párhuzamos tevékenységek: Gyülekezés, szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, óvodapedagógus által szervezett tevékenységek. Kötelező testnevelés heti egy alkalommal, mindennapos mese, mindennapos testnevelés. iskola előkészítő, fejlesztőpedagógiai tevékenység szervezése
10:30	12:30	Tehetséggondozás, képességfejlesztés Udvari játék, Levegőzés, öltözködés, testápolás, ebéd
12:30	14:45	Előkészület a pihenéshez, pihenés
14:45	17:00	Párhuzamosan tevékenységek: Öltözés, testápolás, uzsonna, szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvodapedagógus által szervezett tevékenységek, tehetséggondozás
NAPIREND Június 1 – augusztus 31-ig		
IDŐTARTAM		TEVÉKENYSÉG
06:30	11:30	Párhuzamos tevékenységek: Gyülekezés, szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, óvodapedagógus által szervezett tevékenységek, mindennapos mese, mindennapos testnevelés, udvari játék, levegőzés, a test edzése (napfürdő, vízfürdő)
11:30	12:30	Öltözködés, testápolás, ebéd
12:30	14:45	Előkészület a pihenéshez, pihenés

2025

14:45	17:00	Párhuzamosan tevékenységek: Öltözés, testápolás, uzsonna, szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvodapedagógus által szervezett tevékenységek

3. A heti rend tervezése

A heti időkeret megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat – vallási, nemzeti, etnikai – figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét.

Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a normarendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend a gyermekek számára állandóságot és ebből adódóan érzelmi stabilitást biztosít. Rugalmasságánál fogva biztosítja az alkalmazkodást a gyermekek érdeklődéséhez, a természet változásaihoz. A gyermek a hetirend által biztosított folyamatban többször átéli, tanulja mikor, miként figyeljen a környező világra, azok ingereire. A gyermek az egyéni érzékenységének megfelelően fordulhat az őt körülvevő környezeti ingerek, hatások felé, melyek őt aktivitásra készítik. A felnőtt megerősítő, elfogadó viselkedése befolyásolja, ismétlésre sarkallja. Az óvodáskorú gyermek életkori sajátossága, hogy cselekvésein keresztül tanul, melyben nagy szerepe van az érzékszervi, mozgásos, tapintásos érzékelésnek. A gyermeki tevékenység motivációja az utánzási vágy, a játék kedv, a mozgásigény. Befogadás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a hetirend pontosabb betartását kívánják meg.

Hetirend

(szeptember 1-től május 31-ig)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
A hét minden napján szervezett tevékenységek:	Rajzolás, mintázás, kézimunka	Rajzolás, mintázás, kézimunka	Rajzolás, mintázás, kézimunka	Rajzolás, mintázás, kézimunka	Rajzolás, mintázás, kézimunka
	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés
	Mindennapi testedzés	Mindennapi testedzés	Mindennapi testedzés	Mindennapi testedzés	
	Iskola előkészítő, fejlesztő	Iskola előkészítő, fejlesztő	Iskola előkészítő, fejlesztő pedagógiai	Iskola előkészítő, fejlesztő pedagógiai	Iskola előkészítő, fejlesztő pedagógiai

2025

	pedagógiai tevékenység	pedagógiai tevékenység	tevékenység	tevékenység	tevékenység
A hét egy adott napján kezdeményezhető tevékenységek:	A külső világ tevékeny megismerése				
	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc				
	A külső világ tevékeny megismerése (téri-formai- mennyiségi összefüggések)				
	Irányított mozgás				

A szervezett tanulás formái

Kötelező	• Irányított mozgás • Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc (4-5-6-7 éveseknek) • Mindennapi testedzés
Közvetve kötelező	• Verselés, mesélés
Kötetlen	• Rajzolás, mintázás, kézimunka • Külső világ tevékeny megismerése • A külső világ tevékeny megismerése (téri- formai- mennyiségi összefüggések) • Ének- zene, énekes játékok, gyermektánc (3-4 éveseknek)

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	• Irányított mozgás • Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc • Verselés, mesélés • A külső világ tevékeny megismerése (helyszíni tapasztalatszerzések)

2025

Mikrocsoportos	• Rajzolás, mintázás, kézimunka • A külső világ tevékeny megismerése (ismeretek feldolgozása, mélyítése) • A külső világ tevékeny megismerése (téri- formai- mennyiségi összefüggések (4-5-6-7 éveseknek)
Egyéni	• Részképességek fejlesztése

Tehetséggondozás, képességfejlesztés

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Alkalomszerűen Játékos tárlat- vezetések, foglalkozások keretében a Művelődési Házban. 2 hetente Könyvbarát műhely tehetség- fejlesztő csoport foglalkozása	2 hetente Német nyelvoktatás 15:15-16:00	Gyermektánc Dél előtt 11:00-11:30 Délután 15:15-16:00 Zene Ovi	2 hetente Dél előtt 10:30-11:30 Múzeumbarát műhely tehetségfejlesztő csoportjának foglalkozása a Helytörténeti Múzeumban	15:00-16:00 Ovi – Foci

XII. Az óvoda és a kulturális intézmények közötti együttműködési formák

Az önkormányzati intézmények integrálása óta kiemelt feladatunk, hogy keressük azokat a lehetőségeket, amelyek segítik a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ sikeres működését, a kiemelt célok, feladatok megvalósítását. Az együttműködési formák folyamatosan bővülnek, közös pályázatok, programok, rendezvények, tehetségműhelyek, játszóházak megvalósításával, szervezésével. Az együttműködés az alábbi területeket figyelhető meg.

I. Tehetségműhelyek működtetése:

1. Múzeumbarát műhely:

A Múzeumbarát műhely 2014-óta végzi fejlesztő tevékenységeit heti rendszerességgel a Helytörténeti Múzeumban, óvodapedagógusok és múzeumpedagógus együttműködésével. A fejlesztő program minden évben más tematikára épül, igazodva az óvoda éves munkatervének kiemelt feladatrendszeréhez. A gyermekek kiválasztása a DIFER mérés eredményeinek a figyelembevételével történik, kiemelve azokat az alapképességeket, amelyek a múzeumpedagógiai tevékenységekhez igazodnak (szociális motívumok, tapasztalati következtetések, tapasztalati összefüggések megértése). A fejlesztő tevékenységek minden héten, csütörtöki napon kerülnek megszervezésre, a Széchenyi telephely gyermekcsoportjának 10-10 óra 45 percig, a Deák Ferenc utcai telephely gyermekcsoportjának 13-13 óra 45 percig. A tevékenységek elsősorban a múzeum állandó kiállítására épülnek, előtérbe helyezve a településünk helytörténetének, szokásainak, hagyományainak, a Tiszazug történeti, természeti, kulturális értékeinek a bemutatását, kismesterségek megismertetését. A tehetségműhelyek eredményességét az általunk elkészített mérőeszközzel értékeljük, amelyek elemzése után kerülnek meghatározásra a következő tanév feladatai.

2. Könyvbarát műhely:

A Könyvbarát műhely a Múzeumbarát műhely beindítását követő évben kezdte meg fejlesztő tevékenységét a József Attila Könyvtárban szintén óvodapedagógusok és könyvtárpedagógus szervező tevékenysége által. A tehetségműhelybe történő beválogatás itt is a DIFER mérés eredményeit figyelembe véve történik, más alapképességek alapján (szociális motívumok, tapasztalati következtetés, tapasztalati összefüggések megértése, beszédhanghallás, relációs szókincs). A Könyvbarát műhely kiemelt célja a könyvtár szolgáltatásainak a megismertetése, a gyermekek anyanyelvi kompetenciáinak a fejlesztése, az irodalmi alkotások megszerettetése, feldolgozása, a gyermekek olvasóvá nevelése. A fejlesztő tevékenységekben a Széchenyi telephelyre járó gyermekek vesznek részt minden második kedden 10-10 óra 45-ig, a Deák Ferenc utcai telephely a távolság miatt csak alkalmanként látogat el a könyvtár épületébe. A fejlesztő tevékenységek eredményességének az értékelése, az általunk elkészített

2025

mérőeszközzel történik, amely elősegíti a gyermekek fejlődésének a kimutatását. A következő tanév feladatai itt is a mérések értékelése alapján kerülnek meghatározásra.

II. Tehetséggazdagító programok:

A Szabó Gyula Művelődési Központ is tagintézményeink közé tartozik, amely kulturális tevékenységeivel gazdagítja a gyermekek képességeinek a fejlődését, személyiségük kibontakoztatását. Csoportjaink havi rendszerességgel látogatnak el a kulturális intézménybe, ahol lehetőségük van különböző művészeti ágak (képzőművészet, irodalom, zene, tánc, népi iparművészet) megismerésére, a művelődésszervező által készített újrahasznosított játékeszközökkel való tevékenykedtetésre is.

III. Óvodai rendezvények a kulturális intézményekben:

Az óvodánk önálló épülettel nem rendelkezik, a helyiségek kizárólag az óvodai nevelés feladatainak a megvalósítására alkalmasak. Az óvoda teljes körét érintő programok, rendezvények (magyar népmese napja, gyertyagyújtás, kultúra napja, húsvéti játszóház, költészet napja) a kulturális intézményeinkben kerülnek megszervezésre, igazodva a városi rendezvények programjaihoz.

Legnagyobb rendezvényünk a Márton-nap, a Szabó Gyula Művelődési Központban kerül megrendezésre. Kiemelt feladatunk városunk névadójáról való méltó megemlékezés, a Márton napi hagyományok, szokások megismertetése, amely elősegíti a gyermekek identitás tudatának a megalapozását, a szülőföldhöz való kötődés kialakítását. A rendezvényt a lampionos felvonulás zárja, amikor mécsesekkel körbejárjuk a város főterét, megtekintve lakóhelyünk nevezetes épületeit, köztéri szobrait, a katolikus templomot.

IV. A kulturális intézmények programjain való részvétel:

A kulturális intézmények gazdag programokat kínálnak minden korosztály számára, ezért rendszeresen bekapcsolódunk az általuk szervezett rendezvényekbe, szülők, nagyszülők bevonásával. A családi programok segítik a hagyományok közvetlen módon történő átadását, a szociális kapcsolatok kiépítését, a kulturális intézmények szolgáltatásainak a megismertetését.

1. A Helytörténeti Múzeum programjai:

- * Múzeumok Őszi Fesztiválja
- * Nyuszi futtatás
- * Beporzók napja
- * Múzeumok éjszakája

2. A József Attila Könyvtár programjai:

2025

- * Mesemondó verseny
- * Költészet napja
- * Könyvtár a zöldből

3. A Szabó Gyula Művelődési Központ programjai:

- * Márton napi szavaló verseny
- * Adventi gyertyagyújtás
- * Városi gyermeknap
- * Matiné műsor szervezése

V. Élményszerzések a téma hetek, projekttervek megvalósításához:

Az óvodai nevelésünk kiemelt feladatai között szerepel a kulturális tartalmak változatos feldolgozása, az intézményen kívüli kultúraátadás lehetőségeinek a beépítése a nevelő, fejlesztő tevékenységeinkbe. Az óvodapedagógusok alkalmasságukkal is ellátogatnak a gyermekekkel kulturális intézményeinkbe, ahol múzeumpedagógia és könyvtár pedagógiai foglalkozásokon vesznek részt a gyermekek a heti témák tartalmához igazodva. Az éves tanulási terv elkészítése után felkeressük a kulturális intézmények munkatársait, ahol elkészül az együttműködési terv, amely tartalmazza a rendszeres és az alkalmasságú foglalkozások ütemtervét.

XIII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

1. Óvoda - család kapcsolata

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

A nyitottság mindenekelőtt lehetőségek megteremtése a szülők fogadására, az óvodacsalád jó kapcsolatában nyilvánul meg. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesítjük a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A. A szülő, a gyermek a pedagógus együttműködésének célja

A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával

- erősítjük a jó partneri viszonyt
- elismerjük a befogadó nevelésben a család elsőlegességét

2025

- kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó toleráns magatartás.

B. Az óvodapedagógus feladatai

- A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése a különbözőség elfogadásának közvetítése.
- Pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás- normarendszer ismeretében
- A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modell értékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.
- A családok kultúrájának megismerése, az óvoda értékrendjének közvetítése
- A szociális érzékenység tudatos fejlesztése

C. Kapcsolattartás lehetősége

Formája	Tartalma	Résztevők
Beiratkozás	- személyes kapcsolat felvétel - személyi adatok rögzítése - az óvoda bemutatása	➤ óvodavezető ➤ szülő ➤ gyermek
Nyílt nap Óvoda bemutatása	betekintés a csoportok szervezett tevékenységeibe	
Megelőző családlátogatás	anamnézis felvétel a gyermekek életkörülményeinek megismerése	➤ óvodapedagógus ➤ család
Óvodakezdés Ismerkedő napok	- Anyás beszoktatás f) a bizalom kiépítése g) motiváció kialakítása a tevékenységek iránt	➤ óvodavezető ➤ szülő ➤ gyermek

2025

Szülői értekezlet		➤ óvodapedagógus ➤ szülők
Ismerkedő szülői értekezlet	az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - ismerkedés a helyi programmal - a csoport életének ismertetése	
Ismétlődő szülői értekezlet	- videó felvételek az óvodai szokások bemutatására - dramatikus játékok alkalmazása/ bizalomépítés/	
Réteg szülői értekezlet	- azonos témában érintett szülők részvételével	
Szülők fóruma	nevelési nehézségek megoldására szakember bevonásával	➤ óvodapedagógus ➤ szülő ➤ előadó
Nyílt nap, hét Vendégváró-nap	betekintés az óvoda mindennapjaiba	➤ óvodapedagógus ➤ szülő

		➤ gyermek
Fogadóóra	szülő - óvónő személyes hangvételű egyéni problémák megbeszélése	➤ óvodapedagógus ➤ szülő
Környezetvédő Projektnapok	környezetvédelmi tevékenységek kísérletek, megfigyelések	➤ óvodapedagógus ➤ szülő ➤ gyermek
Munkadélután	- játékeszközök, dramatikus kellékek, dekorációk készítése - kellemes hangulatú beszélgetések - kapcsolat – bizalom kiépítése	➤ óvodapedagógus ➤ szülő

Egészségvédő Projekthét	- zenés torna, gyógyteakészítés - gyümölcssaláta, - zöldséges szendvics - Közös mocorgó szülőkkel /gyógytestnevelés/ - Mentálhigiénés tréningek	➤ óvodapedagógus ➤ szülő ➤ gyermek
Mikulásvárás	vidám hangulatú ünnepszervezés – a szülői közösség részvételével	➤ óvodapedagógus ➤ szülő
Karácsonyi Projekthét	- közös készülődés vendégvárás, ünnepvárás - érzelmi kapcsolat mélyítése - gyertyagyújtás, hagyományápolás - sütemények készítése (mézes kalács, sültalma) - Szülők előadása / hangszerjátéka, éneke/	➤ óvodapedagógus ➤ szülő ➤ gyermek
Farsang Farsang- farka	- vidám hangulatú együttlét, - közösségformálás, - hagyományápolás - Maszkok, maskarák készítése	➤ óvodapedagógus ➤ szülő ➤ gyermek
Anyák napja	Meghitt, közös együttlét, műsor,	➤ óvodapedagógus
	ajándékkészítés	➤ szülő ➤ gyermek
Gyermeknap, sport- rendezvények	A családok egészséges életmódra nevelése, közös élmények, az óvodai kötődés erősítése	➤ óvodapedagógus ➤ szülő ➤ gyermek

2025

Szabadidős programok	Kirándulás, könyvterjesztés, színházlátogatás, kiállítás, közös játékelmény, környezetvédelmi napok	➤ óvodapedagógus ➤ szülő ➤ gyermek
Kérdőívek Hirdetőtábla	elégedettségvizsgálat /szülőértekezlet, fórum, rendezvény/ szervezési feladatok, szülők tájékoztatása a tevékenységek napi aktualitásáról	➤ óvodapedagógus ➤ szülő

Az óvodának kiemelt az intézmény együttműködési kötelezettsége a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal, így pl:

- egészségügyi szolgáltatást nyújtók (a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos),
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (a családsegítő szolgálat,)
- kisgyermek napközbeni ellátását biztosítók (bölcsőde,)
- közoktatási intézmények (óvodák, iskolák, nevelési tanácsadók)
- társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok

2. óvoda - iskola

Nevelésünk egyik fő feladata, hogy a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik. A zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése érdekében a helyi sajátosságok, szokások figyelembevételével korrekt kapcsolatra törekszünk az iskolával. Az Nkt. 45. § (2) bekezdése értelmében a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A kapcsolat, együttműködés szorosabbá tétele, szülők tájékoztatása.

Az együttműködés alapelvei

- Kölcsönös nyitottság, bizalom nevelőpartneri viszony
- Közös dokumentumok ismerete
- Nevelési feladatok összehangolása
- Kölcsönös hospitálás, közös továbbképzésen való részvétel

A. Céljaink

- Kudarcmentes iskolakezdet és az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése

B. Feladataink

- Az iskolakészültséget támogató pedagógiai munka (tanulási képességek, kulcskompetenciák, egyéni differenciált képességfejlesztés)
- Képességfejlesztő programok megvalósítása Az iskolaválasztás segítése (tanítónők megismerése, nyílt napok, közös kirándulások)
- Közös szabadidős programok szervezése (közös évnnyitó, közös játszóházak, sport rendezvények, kirándulások)
- Hospitálásra épülő együttműködés (jó gyakorlatok megismerés, „áttanítás” az iskolába, óvodába)

Az együttműködés formái

Látogatások, tapasztalatcserék, közös programok, bemutatók, fórumok, egymás rendezvényein való részvétel

C. Az együttműködés tartalma

- Pedagógusok kölcsönös látogatása az óvoda nagcsoportjába, ill. az első osztályba
- Az intézményi programok megismerését célzó fórumok, előadások szervezése

2025

- Folyamatos tervszerű ismerkedés az intézmények munkájával és a gyermekekkel (nyílt napok, iskolai óvodai látogatások)
- Az intézményi programokon való részvétel (szabadidős, szakmai előadás, szülői értekezletek)

3. Óvoda- Fenntartó

Kapcsolatunk egyrészt a közoktatási törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű.

Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

4. Óvoda- Közművelődési Intézmények

A közművelődési intézmények kínálatából a nevelési feladatok sokoldalú színes megoldását segítő programokat választunk, melyek alkalmazkodnak a gyermekeink életkori sajátosságaihoz és életkorához.

- A rendezvények jó alkalmat teremtenek, otthont adnak a szülőkkel való kapcsolat mélyítésére. (pl. farsangi bál, leendő óvodások köszöntése)
- A könyvtárlátogatás jól szolgálja az irodalmi nevelés feladatainak megvalósítását, a hazai és nemzetközi irodalommal való ismerkedést.
- A képzőművészeti kiállítások és játszóházak, zenés foglalkozások szervezése, színessé teszik a művészeti nevelési feladatainak megvalósítását.
- Nyaranta szervezett közös programok jól szolgálják a hátrányos helyzetű gyermekek nyári foglalkoztatását.

Az együttműködés formái

Rendhagyó irodalomfoglalkozás (irodalmi zenei, vizuális foglalkozások) közös rendezvényeken való kölcsönös részvétel.

Az együttműködés tartalma

- Közös programokon való részvétel (3 év alatti gyermekek, idősek köszöntése)
- Gyermekekműsoron való részvétel (színház, író - olvasó találkozó)

2025

- Rendhagyó foglalkozás a közművelődési intézményben és az óvodában, irodalmi, zenei, vizuális nevelés területén, pl. kiállítások, mese-vetítés, Költészet napja

Az intézmény kulturális kapcsolatrendszerének a bemutatása

A 2013. január 1-től az intézmények integrálását követően új lehetőségek nyíltak az Óvoda, a Helytörténeti Múzeum, a Könyvtár, a Művelődési Ház együttműködésében. Az alkalomszerű látogatások mellett, olyan fejlesztő programokat, tematikákat dolgoztunk ki, amelyek meghatározóak az óvodai nevelésünkben, a gyermekek képességfejlesztésében, a tehetséggondozásban.

Helytörténeti Múzeum

2013 óta a legszorosabb szakmai együttműködés az Óvoda és a Múzeum között alakult ki. Egy olyan szakmai programot dolgoztunk ki, amely segítségével a gyermekek megismerik lakóhelyük helytörténeti értékeit, hagyományait, a múzeum kiállításainak, programjainak a segítségével eredeti, korhű eszközökkel. A tervszerű, tudatos, rendszeres foglalkozások (heti 1 alkalom) egy új összetartó közösség kialakítását teszik lehetővé.

A komplex szemléletű, a hagyományokat, a hagyományos kézműves tevékenységeket, a helytörténetet, az irodalmat, a zenét ötvöző program segítségével formáljuk a gyermekek viselkedési szokásait, tapasztalatait, ismereteit bővítjük. A kézműves tevékenységeken keresztül képességeiket fejlesztjük, megalapozzuk a szülőföldhöz való kötődésüket. Legfontosabb célunk, hogy a gyermekek kedveljék meg a múzeumot, interaktív módon kapcsolódjanak be a kiállításokba, ismerjék fel az értékeket, kincseket, tudjanak különbséget tenni értékes és értéktelen között. Legyenek képesek a megszerzett tapasztalataikat, ismereteiket beépíteni a mindennapi gyakorlatba és felnőtt korukban is múzeum látogatóvá váljanak.

Az óvoda és a múzeum programja újszerű, hiszen ötvözi az óvodapedagógiai és múzeumpedagógiai módszereket, eljárásokat, és együttesen fejtik ki hatásait. Célunk a mintaprojekt minél szélesebb körben való bemutatása, jó gyakorlat keretében, szakmai fórumokon, a múzeum létjogosultságának, szerepének a megerősítése érdekében.

A tematika egy lehetséges útmutató, a múlt kiemelkedő hagyományainak a megismeréséhez, ápolásához, a körülöttünk lévő értékek felfedezéséhez, amely a helyi hagyományokra építve segítséget nyújthat más óvodák számára is.

A Városi Könyvtár

A 2015/16. tanévben elkészült a két tagintézmény közös programja, amelynek célja, hogy az óvodás gyermekekkel megszerettessük az irodalmi alkotásokat, könyvtárlátogatóvá neveljük őket. A bábozás és a drámajáték segítségével népmeséket, verses meséket dolgozunk fel. Fontos feladatunk a gyermekek anyanyelvi nevelése, szókincs bővítése, a kommunikációs készségek fejlesztése, az igényes irodalmi alkotásokkal az érzelmi-, közösségi nevelés feladatainak a megvalósítása.

A tematikus tevékenységek mellett, részt veszünk a Könyvtár programjaiban, rendezvényein is (Szent István Kupa Sakk villámtorna, Népmese Napja - mesemondó verseny, Szent Márton napi – versmondó verseny Könyvtári Piknik, stb). Az éves program témaköre: „Mi leszek, ha nagy leszek?”. A gyermekek olyan foglalkozásokkal ismerkedhetnek meg, amelyekkel a népmese világában találkozhattak: Pld. madarász, vásároló, cukrász, pék, vándorzenész, méhészt, szabó, takács, cipész stb.

A foglalkozások a jeles napokhoz kapcsolódva kerülnek bemutatásra: Szent Mihály nap – vásárolás, Zene Világnapja – zenész, Állatok Világnapja – állatorvos, Advent – virágkötő, gyertyaöntő, cukrász, mézeskalácsos, méhészt stb.

A könyvtári foglalkozások előkészítése érdekében ellátogatunk a Helytörténeti Múzeumba, ahol az állandó-, illetve időszakos kiállítások segítségével a gyermekek ráhangolása történik a témakörök feldolgozására.

Az egyik óvodás csoportunk kéthetente, még a többi csoport alkalmanként kapcsolódik be a foglalkozásokba, amely a gyermekkönyvtári részben kerül megszervezésre. A hangulatos berendezés (mesepárna, játékok, bábok, leporellók) elősegíti, hogy a gyermekek otthonosan mozogjanak a Könyvtárban, megszeressék a környezetet, a felkínált tevékenységeket. A könyv kölcsönzésre is lehetőségük nyílik, amely segítségével megismerkednek a könyvtárlátogatás szabályaival, a könyvhasználat módjaival.

A Szabó Gyula Művelődési Központ

A Művelődési Központ tárlatai, kiállításai, hangversenyei, színház és bábelőadásai a kultúra átadására a szabadidő hasznos eltöltésére biztosítanak lehetőséget. Az óvodás csoportjainkkal folyamatosan részt veszünk, a kulturális intézmény óvodás korosztálynak felkínált rendezvényein. Havonta egy alkalommal pedig tervezett, tematikus foglalkozásokon tevékenykednek gyermekeink.

A foglalkozások célja, hogy a művészet iránt érdeklődő, befogadó, műkedvelő és műértő gyermeket neveljünk a tárlatvezetések és kiállítások segítségével. A különböző vizuális tevékenységek alkalmával a gyermekek a képzőművészek segítségével, saját alkotásokat is készíthetnek.

Ezen kívül részt veszünk a Művelődési ház által megszervezett mese-, versmondó versenyeken, rajzkiállításokon, amelyek elősegítik a gyermekek önértékelésének, az egészséges versenyszellemének a kialakítását.

Művészeti intézmények szerepe a város, az óvoda életében

Az Alapfokú Művészeti Iskola és a Zeneiskola meghatározó intézményei a városunkban élő gyermekek művészeti nevelésének. A vizuális alapiskola a képzőművészet iránt érdeklődő gyermekek tehetséggondozását látja el, az általános és a középiskola korosztálya számára egyaránt.

A rajz, a festészet, a szobrászat, a tűzzománc, a linometszés technikáival ismerkednek meg a gyermekek, munkáik több intézményt is díszítenek (Pl. Bartók Béla terem). Óvodás gyermekeinkkel folyamatosan ellátogatunk ezekre a kiállításokra, a rajziskola játszóházaira és rendezvényeire.

A zeneiskola is meghatározó színtöltő Kunszentmárton művészeti életének. A szolfézs oktatás és hangszerképzés mellett, Fúvószenekar is működik a Zeneiskolában, amely a közintézmények meghívásának eleget téve több alkalommal is fellép különböző programokon, rendezvényeken. Óvodás gyermekeink a Zeneiskola által szervezett „Gyermektánc tehetséggazdagító programban”, heti egy alkalommal vesznek részt, ahol dalos játékokkal, népdalokkal, népi hangszerekkel, egyszerű tánclépésekkel ismerkednek meg.

Mindkét művészeti iskola tanév végén úgynevezett „toborzót” tart az óvodás korosztálynak és szüleiknek. A bemutatott alkotásokkal, a hangszeres előadással felkeltik az érdeklődést a művészeti oktatás iránt.

5. Óvoda- Civil Szervezetek

Az egyesület aktív szerepet vállal nyitott óvodai programok megvalósításában, szabadidős programok feltételeinek megteremtésében,

Az együttműködés tartalma

- az óvoda programjaiba történő bekapcsolódás
- környezetvédelmi napon való együttműködés
- közös pályázaton való részvétel

Civil szervezetekkel való kapcsolattartás

Az Együtt a Gyermekekért Alapítvány 1995 óta, több mint 20 éve támogatja az óvodánk működését, tárgyi feltételeinek, eszközkészletének a bővítését, rendezvényeink, programjaink színesítését. A tehetséggazdagító programjaink működtetését, a gyermekek képességfejlesztését is részben az alapítvány által tudjuk megvalósítani.

- Ezen kívül támogatja az óvodai kirándulások, nyári táborok megszervezését is.
- A Nőklub és az Alkotók szabad társulatának civil szerveződéseivel is évek óta együttműködő kapcsolatot tartunk fenn, amelyek a kultúra átadásában, a kultúrtartalmak közvetítésében is meghatározó szerepet töltenek be.

6. Óvoda - Egyház

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetőséget biztosít, speciális szolgáltatások kertében hittan igénybevételére. Évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk a hitoktató számára a helyet.

Az együttműködés tartalma

- Ünnepek előkészítése, templomban szervezett megfigyelés
- A hitoktató és az egyház vezetőjének részvétele az óvodai rendezvényeken
- Heti rendszerességgel hitoktató foglalkozásszervezése az óvodában /igény esetén/

7. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

3. Munkavégzés rendkívüli helyzetben

Az óvodapedagógusokat új kihívás elé állítja, alkalmazkodniuk kell a váratlanul kialakult szituációhoz.

Az Oktatási Hivatal által kiadott módszertani ajánlás alapján az **infokommunikációs eszközök használatával online** nyújtanak segítséget és **támogatást a szülők részére.**

2025

Digitális munkarend

A digitális munkarend sikere jelentősen azon múlik, hogy a szülők és a pedagógusok mennyire sikeresek az együttműködésben.

Az óvodapedagógus távmunka keretében végzett pedagógiai munkája:

A gyermekek érdeke az elsődleges, fontos az egymásba vetett bizalom.

Munkánk során tartuk szem előtt, hogy a gyermek abban tud elmélyedni, és abból tud fejlődni, amit szívesen csinál.

Szakmai tudásunkat az otthoni ötletek sokszínűségével, azok metodikai alátámasztásával tudjuk megmutatni.

Az igényes és hiteles kommunikáció és esztétikus kivitelezés az intelligenciánk megmérettetése.

A cél elérése érdekében törekedjünk a lojalításra a kollégákkal.

A félreértések elkerülése érdekében segítsük egymást a megfogalmazásokban, a korrekt kommunikációban.

A digitális technika alkalmazásában segítsük azokat az óvodapedagógusokat, akiknek minden képessége adott, hogy elismert pedagógusok, - azonban az online felületek kezelésében kevés a jártasságuk – hogy aktív részesei legyenek a teendőke ellátásában, a családokkal való kapcsolattartásnak.

Rendkívüli helyzetben a családok életritmusa egyik napról a másikra megváltozhat, ezt lelkileg és fizikailag is fel kell dolgozniuk, új életritmust kell kialakítaniuk.

A szülőket segíteni szükséges, hogy az óvodapedagógusok által küldött tudástartalmakat fel tudják dolgozni.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ötletek, javaslatok adása idő és helyhez kötöttség nélkül.
- a szülők segítése a napirend felállításában
- a szülők tájékoztatása, a folyamatos, rugalmas napirend fontosságáról, a gyermekek napirendje a szükségletekhez, igényekhez, fejlettséghez igazodjon. Tartsák szem előtt a gyermekek legalapvetőbb tevékenységét, a játékot. A napirend a gyermek számára a biztonságot jelenti. Időnként el lehet tőle térni.
- a szülők részére továbbított tartalmak terjedelme, átláthatósága biztosított legyen
- az instrukciók szakmai alátámasztása
- a szülők segítése abban, hogy minőségi időt töltsenek a gyermekükkel, biztatva őket, hogy élvezzék a közös tevékenységet, játszanak, meséljenek, főzzenek, végezzenek házimunkát együtt, kísérletezzenek. Hiszen minden közösen végzett tevékenység fejlesztési és fejlődési lehetőséget rejt magában, mely erősíti a szülő és gyermek közötti pozitív érzelmi kötődést
- az óvodapedagógus szakmai tudásával a szülőnek partner és nevelőtárs
- amennyiben szükséges a pedagógiai program felülvizsgálata, a szakmódszertani anyagok ismeretében
- egyéb szabályzatok aktualizálása a hatályos jogszabályok alapján

A szülővel való kapcsolattartás formája: online kapcsolattartás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógusok **a szülők számára**, a gyermek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit ismerve ajánljanak olyan játékos tevékenységformákat, élményszerzési lehetőségeket, amelyeket a szülők gyermekükkel együtt otthonaikban is megvalósíthatnak.
- Jelöljék meg azokat az interneten elérhető információforrásokat is, amelyeken a szülők a közös és élmény teli otthoni hasznos tevékenységekhez, együtt játszáshoz a támogató segédanyagokat elérhetik.
- Tájékozódjon az interneten hozzáférhető fejlesztő játékokról, gyűjtse össze a fellelhető lehetőségeket.
- A heti tervnek megfelelően napi feladatok, tevékenységjavaslatok, versek, mesék, leírása, játéktevékenységek, linkek, ajánlások küldése részletes útmutatással a szülőnek
- online kapcsolattartás a szülővel
- anyaggyűjtés, felkészülés
- tapasztalatok, visszajelzések összegyűjtése a szülőktől, ezek rögzítése a reflexiókban
- szakmai konzultáció a kollégákkal, önképzés tudástartalmak megosztása
- A szülővel való kapcsolattartást során tett ajánlásokat dokumentálja - a heti tervben feltüntetve a megfelelő linket, a hozzá megfelelő képpel.

XIV. MELLÉKLETEK**1.1. Felhasznált szakirodalom**

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

MÓD-SZER-TÁR Oktatásszervező és Tanácsadó Kft kiadványa

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Tóth Ákos: Játékos vízhez szoktatás

Mozgásfejlődés és fejlesztés az óvodában

Szerkesztette Gaál Sándorné

1.2. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő-fejlesztő munkát segítő eszközök, felszerelések jegyzéke

Tevékenység	Specifikumok	Darab szám
Mozgás	Csoportszobai, tornaszobai eszközök, játékok	

2025

- összerakható, mobil testnevelési eszközök (csoportonként)	1-1 készlet
- padok, egyensúlyozó deszkák, alacsony gerenda	1-1
- zsámoly, svédsekrény	1-1
- bordásfal (csoportonként)	4-5
- tini-kondi (csoportonként)	1-1
- labdák (medicin-, kosár-, röplabda, foci)	3-3
- különböző méretű és anyagú labdák (fajtánként)	25-30
- tornaszőnyeg (csoportonként)	1-1
- 1 kg-os súlyzó	10
- különböző anyagú ugrókötelek	10-15 pár
- tornabotok, karikák, babzsákok, kendők, szalagok, szalagos-botok, gumiszalagok, tornabuzogány stb.	25-30

- bóják	5-8
- magasugró készlet	1
- WESCO típusú tappancsok, téglák, hengerek, alagutak stb.	2 garnitúra
- ejtőernyő	1
- taposó zsákok, lépegető szőnyegek	1-1 sor
- mocsárjáró (2-3 méteres)	3-4
- egyensúlyozó tölcser	2
- egyensúlyozó tárcsa kapaszkodóval	25-30

2025

	- mini libikóka	1
	- kisember szállító	2
	- hintaló	2
	- zenélő ugróiskola szőnyeg	1
	- 11-es számú modulkészlet	1
	- nagy alagút	1
	- svéd szekrény	1
	- 4 számú mozgásfejlesztő készlet	1
	- magas perforált bóják	1 készlet
	- golyók a zsákutcában	2
	- 1 m-es gólyaláb	2 pár
	- csikófej	10
	- rönkút	
	- bob fékkel	6
	- kerek bob	4
- óriás billenő rácshinta		
	- függőágy rúddal	
	- rugós deszka	

2025

	- egyensúlyozó tölcser	2
	- 60-60 Roller, egyensúlyozó	
	- kézi súlyzó (GOBÉ-SPORT) 1 kg	
	Udvari játékhoz	
	- mászókötel, gyűrűhinta (csoportonként)	1-1
	- egyensúlyozó gerenda, csúszda, rönklépők, kugli, teke	1-1
	- távolugráshoz homok-medence	1
	- rugós billegő, falovacskák	1-1
	- mászó házak (csoportonként)	1-1
	- focikapuk, kosárpalánk, röplabdaháló	1-1
	- gyermekkerékpárok	10-15
	- rollerek	15-20
	- gólyaláb	8-10 pár
	- tollas-, tenisz felszerelések	1-1 pár
	- görkorcsolyák, sisakok, térd- és könyökvédők	15-20 pár
Játék	- Konyhai eszközök: tálaló garnitúra	4

2025

	- mágneses puzzle	
	- színes torony (JENGA)	
	- hatszögletű kirakó (triominó)	
	- horgászjáték	
	- sztetoszkóp	4
	- paraván alacsony	2
	- paraván magas	2
	- szivárványos kocka	32
	- óriás teherautó	2
	OVIZUÁL: boltos játékhoz: bevásárló kocsi	
Környezet megismerésére nevelés	- Időbeli tudatosság	1
	- folyamat puzzle (sajt)	
Körny. formai és menny. össz.	- csodadominó	2
	- tükörjáték	2
	- láncszemek	2
	- síkidomkészlet	2
	- síkidom láncok	2
	- Dobj és játssz!	
Verselés, mesélés	- képes mesekönyvek (csoportonként 2-3 példányban)	15-20

2025

	- mesepárnák,	25-30
	- meseszőnyeg- illetve mesekígyó	1-1
	- állítható magasságú paravánok (csoportonként)	1-1
	- ujjbábok, síkbábok, fakanálbábok (csoportonként)	10-15
	- felnőtt méretű kesztyűbábok	10
	- tölcsérbábok, marionettek (felnőttek játékához)	2-3
	- árnyjátékok síkbábjai (mesefeldolgozástól függően)	Szükség szerint
	- árnyjáték eszközei (feszített vászon, lámpa)	1-1

- gyermekek árnyjátékához eszközök (keretek rizspapírral,	5

vagy vászonnal)	
- textilek rögtönzött bábokhoz, különböző anyagminőségben	20-25 féle
- bábtartók (fajtánként)	1-1
- kalapok, sapkák, kendők, fejdíszek (koronás stb.)	10-15 féle
- jelmezek (vállkendő, palást, fehérköpeny stb.)	2-3 fajtánként
- felnőttek jelmezei, jelmezkellékei	10-15
- textilek rögtönzött jelmezekhez	20-25
- szegett színes selyemkendők	25-30

2025

	- „benépesíthető” naptárfotók	20-30
	- festmények, reprodukciók	20-30
	- gyermekek szerepléséhez különböző eszközök (igazolvány tokok, táskák, mappák stb.)	25-30
	- textil állatfej maszkok	1-1
	- nagyméretű, szegett, nem gyűrődő anyagok (4-5 színben)	1-1
	- hangkazetták drámajátékhoz használható hanghatásokkal, aláfestő zenékkal, zörejekkel	15-20
	- magnó, CD lejátszó (csoportonként)	1-1
	- videó kamera	1
	- WESCO – méhecske jelmez	
	- WESCO – Pillangó jelmez	
	- WESCO – csibe jelmez	
	- WESCO – boci jelmez	
	- WESCO – katicabogár	
	- WESCO – paci jelmez	2
	- Játék-tár: fejmaszk (róka, farkas, medve, szamár, kakas, cica)	1-1
	- anyanyelvi táska	2

2025

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	<i>Agyagozáshoz</i>	
	- agyag, simítólapát, linólapok, palatáblák, mintázó eszközök, fokhagymaprés, damil, vizes-tál stb.	10-15

	- égetőkemence	1
	- fazekaskorong	1
	<i>Gyurmázáshoz</i>	
	- pasztilin, liszt, só, olaj stb.	Szükség szerint
	<i>Rajzoláshoz</i>	
	- zsírkréta, különböző vastagságú ceruzák, filctollak	4-5 csomag
	- akvarell kréta vagy ceruza, tus, tustoll, nádtoll	2-3 csomag
	- rajztábla (csoportonként)	2-3
	<i>Festéshez</i>	
	- festőállvány (2-4 oldalú)	1
	- gombfesték, tempera, textil- és üvegfesték, diófafác	2-3
	- ecsetek (különböző vastagságú), szivacsckocka, szivacshengerek	4-5 készlet
	<i>Különböző papírok</i>	

- rajzlap, színes karton, krepp papír, színes hajtogatós lapok, fűzőlapok, csomagoló papír, fotókarton,

műszakirajzlap, pauszpapír, selyempapír stb.

- nyíráshoz jó minőségű tompa-hegyű ollók	10-15
- cikk-cakk olló, mintavágó olló	2-3
<i>Gyöngyfűzéshez</i>	
- különböző méretű gyöngyök, damilok, drót	Szükség szerint
- állatokat ábrázoló gyöngyök	
<i>Fonalmunkához</i>	
- különböző vastagságú fonalak, hímzőfonal	Szükség szerint
- felvető szövőkeret, különböző ágú körmöcske, szalagszövő, tompa-hegyű tű	5-6
<i>Építéshez</i>	
- papírdobozok, hengerek	Szükség szerint
- országút	1
Nemezeléshez: gyapjú, szappan, tál	Szükség szerint

Barkácsoláshoz	
- textilek, töltőanyag, hurkapálca, fakanál, csipkék, bőrök, gombok, puha fahulladék, szögek, szerszámok	Szükség szerint
- technico	1

2025

	Batikoláshoz: méhviasz, gyertya, íróka, illatlámpa, textilfesték, vászon	Szükség szerint
	Népi kismesterségekhez: csuhé, szalma, gyékény, rafia, vessző, iszalag	15-20
	Nyomat készítéséhez: linócolor festék, üveg vagy műanyag lap	2-3
	Húsvéti gipszkiöntő forma	1
	Cipőfűzés	
	Átrajzolás: család, állatkert	
	<i>Egyéb eszközök</i>	
	- ragasztók (stiftek, tapétaragasztó, keményítő)	Szükség szerint
	- lemosható asztalterítő	2-3
	- lemosható kötény a gyermekeknek	6-8
	- polc az alkotások elhelyezésének	2-3
	- faliújság a képek elhelyezéséhez	1-2
	- „újra papír” készítéséhez csöpögtető tálca, préselő szita	1-1
	- homokrajzasztal (alsó világítással)	1
	- magnó, CD lejátszó (csoportonként)	1-1

2025

Ének, zene, énekes
játékok, gyermektánc

- CD lemezek, kazetták (Haydn, Mozart, Vivaldi stb., Járató, Muzsikás stb.)	10
- ritmusbotok, népi ütő- és rázóhangszerek	10-15
- triangulum (különböző méretekben)	4-5
- csörgődob, ujjcintányér, kasztanyetta, dobok, cintányérok, tökcörgő, köcsögduda, csettegő	3-4
- xilofon, harangjáték, agogo, csőkolomp, fém hangkészlet	1-1
- száncsengő, csengősor	1-1
- rögtönzött hangszerekhez: dobozok, termések,	Fantázia szerint

különböző alapanyagú tárgyak	
- népi játékok kellékei: szalmakalap, filckalap, kendők, zsebkendők, kiskötény, bő szoknya, mellény, bot stb.	5-10
- különböző maszkok, fejdíszek (kacsa, bárány, nyúl stb.)	5-10
- felnőttek játékához	
- szintetizátor	1
- citera, gitár, hegedű	1-1
- furulya (csoportonként)	1-1

2025

	- „A” síp vagy hangvilla	1-1
	- „ütem” csörgő	1
	- zörgő hernyó	1
	- vezeték nélküli mikrofon	
Külső világ tevékeny megismerése	- színes tudományos képeskönyvek	10-15
	- nagyítók	15-20
	- kosarak	25-30
	- csíráztató tálak	25-30
	- állat- és növényhatározók	2-2
	- földgömb	1
	- térkép	1
	- mikroszkóp, távcső	1-1
	- vízvizsgáló eszközök: szűrők, tálak	Szükség szerint
	- cserepek, virágládák – magok, hagymák, virágföld	
	- akvárium (teknős, díszhal)	1
	- üvegek a gyűjteményekhez	Szükség szerint

2025

<i>Munkajellegű tevékenységekhez</i>	
- kerti szerszámok (ásó, kapa, lapát, gereblye, lombseprű)	5-6
- talicska, locsolókanna, cirokseprű, hólapát	5-6
- komposztáló	10-12
- ültetőfa	4-5

- kalapács, szögek, szerszámok	Szükség szerint
- gyúródeszka, nyújtófa, műanyagterítők	5-10
- darabolókések (gyerekeknek)	1-1
- robotgép, mérleg	1-1
- gyümölcsmosó	5-6
- zöldségszeletelő, hámozó kés	5-6
- ruhakefe, cipőkefe	5-6
Homok-, vizes asztal (csoportonként)	1-1
<i>Matematikai fejlesztés eszközei</i>	
- logikai készlet	5-6
- MINI-MAT garnitúra	5-6
- logico tábla cserélhető feladatlapokkal	1-1 fajtánként
- madzagos logikai könyvek	5-6
- Ravensburger logikai társasjátékok	2-3

2025

Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez	- logikai lapozgatók	4-5
	- kirakójátékok	6-10
	A Braille írás megtanulásának előkészítéséhez: 6 rekeszes doboz	1-2
	gombás, szögletes tábla	1-2
	dönthető asztallap, világítással	1
	állítható magasságú szék, zsámoly	1-1
	taktilis játékok	1-1
	optikai eszközök: nagyítók	1-1

1.3. melléklet

Egészségfejlesztő és környezetvédelmi program

Cél: Az óvodapedagógusok feladata, hogy a teljes egészségfejlesztés során – a rendszeresen megvalósuló egészségfejlesztési tevékenység hatására – pozitív irányba befolyásolják a gyermekek egészségügyi állapotát, oly módon, hogy a gyermekek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézzék elő.

A fenti célt az alábbi tevékenységek megvalósításával szeretnénk elérni.

Tevékenység	Időpont	Felelős és résztvevők	Eszközök, erőforrások	Módszerek	Sikerkritériumok	Értékelés
Egészséges táplálkozás Gyümölcs- vagy zöldségnapok Óvodai étkezések figyelemmel kísérése, kalóriatáblázat publikálása Névnapok, születésnapok az egészség tükrében (gyümölcsök, zöldségfélék, magvak, szárított gyümölcsök kreatívan tálalva) Vízfogyasztás		Gyermekek Szülők Óvodapedagógusok Dajkák	Gyümölcsök, zöldségfélék, edények, tálcák, szalvéta Kalóriatáblázat	Feldolgozás Kérdések megfogalmazása, beszélgetés	Szülők hozzájárulásának szemléletének formálása folyamatos	
Testi-lelki egészségfejlesztése Szűrővizsgálatok: • logopédiai, • ortopédiai vizsgálat a nagycsoportban, • preventív vizsgálatok. Egyéni egészségügyi jellemzők aktualizálása.	Szeptember	Szakszolgálat logopédus ortopédus szakember Gyermekjóléti szolgálat Gyermekek Szülők	Mérőanyagok Vizuális eszközök Feladatlapok	Egyéni, illetve csoportosan Mérőanyagokkal beszélgetés tesztek	A szűrés eredménye egyénileg minden-megfelelő korú gyermek részvétele 100%-os	
Testi-lelki egészség fejlesztése testsúly, testmagasság mérése hallás-látás vizsgálat		Védőnő Gyermekek Óvodapedagógusok	A vizsgálathoz szükséges eszközök, segédanyagok	Alkalmazás Megvalósítás prevenció	A vizsgálat eredménye mindenki számára elérhető Év elején, és év végén 100%-os	
Szociális egészség, fejlesztése Védőnő előadása, témajavaslatok: • Elsősegélynyújtás lehetőségei • Egészséges ételek és italok		Előadó Szülők Egészségügyi szakember,	Előadáshoz szükséges anyag, eszköz	Gyakorlati segédanyagok	A szülők, dolgozók, szakemberek érdeklődése, részvételi aránya 35%	
☐ Mit fogyasszunk gyakrabban, s mit ritkábban?!		óvodai dolgozók				

Testmozgás Rendszeres egészség fejlesztő testmozgás, testnevelés, testnevelési játékok, preventív torna, néptánc, ovi foci, úszás, kirándulások, séták, kerékpározás, rollerezés		Óvodapedagógusok Gyermekek Fociedző és partnerei Szülők Önkormányzat	Magnó, CD Mozgásfejlesztő tornaszerek speciális eszközök, kellékek, ruhák járművek	Játékos formában testnevelési játékokkal, különböző mozgásformákkal mikrocsoportban	A gyermekek részvételi aránya 100-os A testmozgás gyakorisága mindennapos Sokszínűsége módszerben, eszközben, helyszín tekintetében, az egyes tevékenységeken belül nagy változatosságot mutat	
Fenntarthatóságra nevelés Környezetvédelem, megóvás Udvar gondozása, konyhakert gondozása Állatok Világnapja Szelektív hulladékgyűjtés Természet hete Környezetvédelmi akciókhoz kapcsolódás, pl. „Te szedd” akció		Óvodapedagógusok, dajkák, karbantartók Szülők, gyermekek, iskolások, tanítók	Kerti szerszámok, hulladékgyűjtő zsákok, kesztyű, takarítóeszközök, szemetesek, Kuka Tündér Élménypedagógia elemei, helyszínei: Helyi tapasztalatszerzési lehetőségek Szarvas Arborétum, Körös-Maros Nemzeti Park Gyöngyös: Mátra múzeum	Beszélgetés, játékos cselekedtetés, gyűjtőmunka, Bemutató Természettudomány os módszerek	gyakorisága, rendszeressége A tevékenységbe bekapcsolódók száma, részvételi arány a gyűjtőmunkában	

Testi-lelki egészség fejlesztés Egészséges táplálkozás Immunerősítés lehetőségei, edzettség		Nevelőtestület Előadó: A közétkeztetésünk dietetikusa	Előadás anyaga	Nevelőtestületi tréning	A szervezett tréning megvalósulása 100%- ban	
Egészségvédő hét gyermekeknek egészségügyi vetélkedő étel projekt: egészséges táplálkozás fogyasszunk egészséges ételeket, italokat Légzés, orr- fül-szem ápolása, működésének javító gyakorlatai, szituációs játék Lelki egészség megóvása Relaxálás	Október	Óvodapedagógusok Dajkák Szülők, gyermekek védőnők konyhai dolgozó	A vetélkedőhöz szükséges eszközök, kellékek Gyümölcsök, zöldségfélék Tálcaák, edények Receptgyűjteménye k Étlapok, itallapok, élelmiszerek Egészségügyi kellékek, tárgyak	Drámajáték, bemutatás, kooperatív módszerek, beszélgetés, javaslatok gyűjtése, tapasztalatcserék, gyűjtő munka	A szülők részvételi aránya 80% A tevékenységek változatossága, sokszínűsége	
Lelki egészség megóvása Adományozás Hátránykompenzáció	Cipősdoboz akcióajándékgyűjtés	Szülők Gyermekek óvodapedagógusok dajkák	Adományok, felajánlások	Adományozás, beszélgetés, javaslatok gyűjtése, gyűjtőmunka	A hozzájárulások a szülők részéről 30%- ban	
Testi-lelki egészségfejlesztés A mese a lelki egészség szolgálatában	Január	Óvodapedagógusok, dajkák		Fórum Beszélgetés, tapasztalatcsere, meghallgatás	Részvételi arány 100%- os	
Baleset megelőzése gyermekeknek, Érzékszervek védelme Balesetvédelem	Január	Védőnő Gyermekek Pedagógusok	A játékhoz szükséges eszközök Előadás anyag	Drámajáték Tréning, előadás	A tevékenységszervezés megvalósulása 100%- ban	

Testmozgás Mozogjunk, táncoljunk!	Február	Gyermekek Óvodapedagógusok, szülők, iskolások	kellékek, jelmezek, meghívó, plakát,	Farsangi bál	A szülők részvételi aránya a bálon 95%	
Fenntarthatóságra nevelés Környezetvédelem, környezet megóvása, környezetvédelmi nap hulladékgyűjtés következetes megvalósítása (a csoportban is szelektivitás) Március 22. A víz világnapja	Március	Gyermekek Óvodapedagógusok, dajkák nagycsoportosok, iskolások	Gyűjtőmunka, drámajátékok, kísérletek	A gyűjtőmunkában résztevőszülők aránya Természettudomány os módszerek, kiemelve kísérletek	Valamennyi gyermek részvételével 100%- ban	

Testmozgás Ovi-foci kupa	Március	Edző és partnerei Gyermekek, óvodapedagógusok, szülők	Sport kellékek, labdák, vándorkupa,	Versengés	A szülők és a résztvevők részvétele	
Testmozgás, testedzés túrák, kirándulások szervezése Föld napja	Április 22.	Gyermekek Szülők óvodapedagógusok	A túrázáshoz szükséges eszközök.	Gyakorlás, testedzés,	A szülők részvételi aránya csoportonként 30%	
„Ovi zsaru” Kulturált viselkedésmódok. Víz-túra biztonsága Víz, levegő, fényterápia A mozgás jelentősége az egészséges életvitel kialakításában Madarak és Fák napja	Május Május 10.	Rendőrgyermekek óvodapedagógusok	A programhoz szükséges játékok, eszközök, tárgyak, előadás anyaga	Előadás, szervezett tevékenység	A programokon való szülői részvétel 30% A tervezett tevékenységek megvalósulása	
Sportrendezvény-mozgásos játékok Vízhez szoktatás-úszás kirándulások- túrák	Május	Nagycsoportosok, iskolások óvodapedagógusok, tanítók	Mozgásfejlesztő játékok	Versenyszellem, játékosság	A tervezett tevékenység megvalósulása	

1.4. melléklet

KÁMK Deák Ferenc utcai Óvodai Egységének **Vöröskeresztes programja**

Tematika: „Mit tegyünk, hogy egészségesen éljünk?”

- egészséges táplálkozás
- napirend betartása
- személyi és környezeti higiénia
- elegendő alvás
- sok játék, mozgás, testedzés
- lelki, mentális egészség fejlesztése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Célcsoport:

- gyermekek
- szülők
- óvónők

Célok: Az óvodás korú gyermekek egészségfejlesztése, egészségtudatos magatartás formák és szemlélet kialakítása. Szülők megnyerése az egészségnevelés fontosságáról. A vöröskereszt hivatásának megismertetése.

Megvalósítás: Az óvodai nevelőmunkában eleve meglévő egészségnevelési elemek egységes keretben való megvalósítása. A Vöröskereszt az általa elérhető eszközökkel, anyagokkal, lehetőségekkel segíti ezt az óvodai nevelő munkát. A program a mindennapi tevékenységformákba beépített témák, ismeretek átadására épül, havi lebontásban. Kiegészül az Óvoda és a Vöröskereszt által szervezett közös rendezvényekkel (esetleg ünnepségekkel), szülőkkel közösen megvalósított akciókkal.

Megvalósítási formák:

- napi tevékenységekbe ágyazott témák, ismeretek, egészséges életmódhoz tartozó szokások, készségek kialakítása
- vöröskeresztes munkatársak által lebonyolított játékos foglalkozások
- egészségnap szervezése
- egészség-betegség témában intézménylátogatások
- szülőknek szervezett program egészség- lelki egészség témakörben
- különböző akciók: ruhagyűjtés, tagtoborzás, karácsonyi játék gyűjtés

Módszerek:

Egyéni, intézményi didaktikai módszerek, melyek az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak megfelel.

- történetek mesélése (egészség-betegség, egészséges életmód stb.)
- baleset prevenció, elsősegélynyújtás életkornak megfelelő szinten
- intézmény látogatások (orvosi rendelő, mentőállomás, tűzoltóállomás)
- szituációs játékok a témakörökben
- megbeszélés, gyakorlás: Hogyan, kitől kérjünk segítséget? (mentő, tűzoltó, rendőr)

Óvodai egészségnevelő tevékenység

1. TESTÁPOLÁS- TESTI NEVELÉS <i>Idő: szeptembertől folyamatosan</i> A Vöröskereszt alapelveinek és értékeinek megismertetése gyermekeknek és szülőknek egyaránt. Tagtoborzás. Vértadások népszerűsítése, tájékoztatás. Napi tevékenységbe ágyazott tevékenységek • kézmosás, WC használat • rendezett öltözködés • fogápolás • mindennapos testnevelés • heti testnevelés • szabadidős kirándulások a természetben 2. ÉTKEZÉS <i>Idő: október</i> • alapvető ismeretek • egészséges táplálkozás • gyümölcsnap, zöldségnap Rendezvények • Egészségnap • Szülőknek ismeretek átadása: lelki egészség, családi élet, gyermeknevelési tanácsadás • Egészségügyi szűrővizsgálat szervezése szülőknek vagy városi szinten 3. EGÉSZSÉG- BETEGSÉG	<u>Vöröskeresztes részvétel</u>

<i>Idő: november</i> • orvos, védőnő munkája • egészségügyi intézmény látogatása • betegségek ártalmak megelőzése • tanmesék, oktatófilmek megtekintése 4. AKCIÓK <i>Idő: december</i> • bekapcsolódás a vöröskereszt által szervezett adománygyűjtő akciókba - élelmiszer - ruha - játék • önkéntes tevékenység fejlesztése • feldolgozandó témakör: segítőkészség, tolerancia 5. KÖRNYEZETI NEVELÉS <i>Idő: március</i> • szelektív hulladékgyűjtés • környezeti, védelmi ismeretek • egészséges környezet= egészséges élet Cél: a környezettudatos magatartás kialakítása • elsősegélynyújtási ismeretek tanítása gyermekeknek és felnőtteknek. 6. „BARÁTUNK A NAP!” <i>Idő: április</i> • nap fogalma, hatása állatra, növényre, emberre • ózonluka: lég és környezet szennyeződés □ személyes védelem: - bőrünk őrei (ruházat, krémek stb.) - Föld őrei (víz, növényzet stb.)	

Április 20-24. természet hete

- április 22. Föld napja
- vetélkedők
- kirándulások a természetbe
- rajzpályázat bázisóvodáknak, érdeklődő óvodáknak

7. JELES NAPOK

Idő: május

- o Anyák napja (Magyar Ifjúsági Vöröskereszt honosította meg Magyarországon)
- óvodai műsor
- o Családi programok (családi hét)
- o A Vöröskeresztes mozgalom megismerése helyi és általános szinten, jelenléte az óvodai életben.
- o Vöröskeresztes tagoknak alapszervezeti gyűlés szervezése. (összekapcsolása más májusi tevékenységgel)
- o „Tiszta Magyarországért” hulladékgyűjtési akció
- május 15-17.

Elvárt eredmény

- testi-lelki értelemben egészségesebb, elfogadó gyermekek és közösségek kialakulása.

XV. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

- A helyi nevelési program érvényessége
- A helyi nevelési program módosítása
- A helyi nevelési program nyilvánossága

Igazgatói nyilatkozat

Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Deák Ferenc utcai óvodai Egysége

(Egészséges életmódra nevelés)

A nyilatkozatot készítette:

Molnár Zsuzsanna

óvoda igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

1.	<u>A pedagógiai program koherencia vizsgálata</u>	3
2.	<u>Összefoglaló</u>	11

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM KOHERENCIA VIZSGÁLATA

Vizsgált dokumentum	A Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Deák Ferenc utcai óvodai Egysége Óvoda Pedagógiai Programja
Kelte:	2025.08.31
Hatálybalépésének ideje:	2025.09.01

Az óvoda neve, címe	Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Deák Ferenc utcai óvodai Egysége 5440 Kunszentmárton Deák Ferenc utca 4.
1. Székhely, feladatellátási hely	KÁMK óvoda Deák Ferenc utcai telephelye Óvodai csoportok száma: 3 Felvehető maximális létszám: 90 fő
OM azonosító:	202204
Óvodaigazgató neve	Molnár Zsuzsanna
E-mail:	zs.m.molnar@gmail.com
Telefonszám :	0670 333 52 76

Az óvoda neve, címe	Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Deák Ferenc utcai óvodai Egység 5440 Kunszentmárton Deák Ferenc utca 4.
1. feladatellátási hely	KÁMK Óvoda Széchenyi telephelye Óvodai csoportok száma: 2 Felvehető maximális létszám: 60 fő

A **Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Deák Ferenc utcai óvodai Egységének** Pedagógiai programját (PP) az alábbi szempontok figyelembevételével a nevelőtestület 2024.01.31. napján kelt határozatával elfogadta, melynek alapján 2024. 01. 31. napján jóváhagytam.

FELHASZNÁLT JOGSZABÁLYOK

2.	2011. CX. tv.	<i>a nemzeti köznevelésről</i>
3.	20/2012. (VIII.31.) EMMI r.	<i>a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról</i>
4.	363/2012. (XII. 17.)	<i>Korm. rendelet</i> <i>az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról</i> <i>A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról</i>

1. Nktv. 3. § (5) –nak megfelelően a PP tartalmazza, hogy az óvodai nevelés nyelve a magyar.
2. Nktv. 5. § (1) a)-nak megfelelően a PP tartalmazza, hogy az az óvodai nevelés szakasza a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.
3. Óvodai Alapprogram r.-nek megfelelően a vizsgált PP tartalmazza, hogy
  - a) az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul; az egyenlő hozzáférés biztosításával;
  - b) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
  - c) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik
4. Nktv. 62. § (1)-nak megfelelően a vizsgált PP 62. § (1) tartalmazza, hogy a pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése.

Ezzel összefüggésben a PP tartalmazza, hogy a pedagógus kötelessége különösen, hogy:

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) * a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,

d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,

h) a gyermekek, és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,

p) megőrizze a hivatali titkot,

q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,

r) a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

5. 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 6.§ (1)-nek megfelelően megállapítható, hogy a vizsgált PP az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült.

6. 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 6.§ (2)-nek megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza

- a) az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit,

- b) azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- d) a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- e) a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
- g) az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,
- h) a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket, □ i) a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.
- 8. 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 12.§-nak megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitvatartási ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 13/A. § * (1)-nek megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvodai, foglalkozásokat az óvoda, a helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán, kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek, intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az óvodán, kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell.
- 9. 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 63.§-nak megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatja.

10. A vizsgált PP program koherens az Óvodai Alapprogram r.-tel.

- ✓ Tartalmazza a napirend ajánlást.
- ✓ Tartalmazza a hetirend ajánlást.
- ✓ A PP megfelelően tükrözi, hogy kiemelt tevékenység a mással nem helyettesíthető játék.
- ✓ Tartalmazza, hogy a mese a vers és a mondókázás mindennapos tevékenység.
- ✓ Tartalmazza,* A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a **bábozás és dramatizálás eszközeivel** - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

- ✓ Tartalmazza, hogy.* Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - **népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi** -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.
- ✓ Tartalmazza, hogy mindennapos tevékenység az ének, zene, énekes játék, gyermektánc.
- ✓ Tartalmazza, hogy a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az egész nap folyamán biztosított tevékenység.
- ✓ Tartalmazza, hogy.* A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, **szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal**, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. **Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.**
- ✓ Tartalmazza, hogy a mozgás spontán vagy szervezett formában mindennapos tevékenység.
- ✓ Tartalmazza, hogy a külső világ tevékeny megismertetése az óvodapedagógusok feladata spontán és szervezett formában.
- ✓ Tartalmazza, hogy a gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a **közösséghez való tartozás élményét**, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
- ✓ Tartalmazza a tanulás lehetséges formáit.
- ✓ Tartalmazza a fejlődés várható jellemzőit.
- ✓ Tartalmazza az óvodai ünnepeket.
- ✓ Tartalmazza az óvoda külső kapcsolatrendszerét, benne: **a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar**

óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

- ✓ Tartalmazza az óvodapedagógus és a valamennyi alkalmazott együttműködését
- ✓ Tartalmazza a családokkal való korszerű kapcsolattartási formákat
- ✓ A PP-ban megjelölt személyi feltételek megfelelően biztosítják a program szakszerű megvalósítását.
- ✓ Az PP tartalmazza, a program az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
- ✓ Az PP tartalmazza, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
- ✓ Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelőszemélyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
- ✓ Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- ✓ A PP tartalmazza az óvodai nevelés általános feladatait, benne:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az **értékorientált** közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

- ✓ A PP tartalmazza az egészséges életmód alakítását, bene

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, **a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás,** az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

✓ A PP tartalmazza az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelést benne:

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely **a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek**, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és **családhoz** való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

✓ A PP tartalmazza az ***anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását, benne:***

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi

képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- ✓ A PP tartalmazza, hogy az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
- ✓ A PP tartalmazza, hogy a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
- ✓ A PP tartalmazza, hogy az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
- ✓ A PP tartalmazza, hogy az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
  - a spontán játékos tapasztalatszerzés
  - a **játékos**, cselekvéses tanulás;
  - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
  - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
  - a gyakorlati problémamegoldás.
- ✓ A PP tartalmazza, hogy az gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.
  - ✓ A PP megfelelően tartalmazza az SNI gyermekek ellátását (ezt csak akkor szükséges, ha benne van az Alapító okiratban) Jogszabály hivatkozás is szükséges a dokumentum elején 32/2012. (X.

8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2. ÖSSZEFOGLALÓ

- ✓ A Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Deák Ferenc utcai Óvodai Egységének Pedagógiai programja megfelel a hatályos jogszabályoknak.
- ✓ A Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Deák Ferenc utcai Óvodai Egységének Pedagógiai program megvalósítása a fenntartóra többletkötelezettséget nem tartalmaz!

Kunszentmárton, 2025.08.31.

Molnár Zsuzsanna
óvodaigazgató

Pedagógiai Program
2024

